

ДАМЈАНОВ:
ИСКОНИ БЪ СЛОВО

књига 1

ДАМЈАНОВ: ИСКОНИ БЪ СЛОВО

изабрана ѝроза

[1] ИСТРАЖИВАЊЕ САВРШЕНСТВА

[2] КОЛАЧИ, ОБМАНЕ, НОНСЕНСИ

[3] РЕМЕК-ДЕЛЦА

[4] ИСТОРИЈА КАО АПОКРИФ

Слика на корицама

Гала Чаки, *Близанци*, 2016, уље на платну, 200×200

Copyright © 1983, 1997, 2001, 2018 Сава Дамјанов

Copyright © 2018 за Србију, АГОРА

Ова публикација се у целини или у деловима не сме умножавати, прештампавати или преносити у било којој форми или било којим средством без дозволе аутора или издавача, нити може бити на било који други начин или било којим другим средствима дистрибуирана или умножавана без одобрења издавача. Сва права за објављивање ове књиге задржавају аутор и издавач по одредбама Закона о ауторским правима.

САВА ДАМЈАНОВ

ИСТРАЖИВАЊЕ САВРШЕНСТВА

@

ИЗ

РЕЧНИКА
ИСТРАЖИВАЊА

ΑΓΩΡΑ

**ИСТРАЖИВАЊЕ
САВРШЕНСТВА**

ИСТРАЖИВАЊЕ САВРШЕНСТВА (α)

Пролазимо кроз пећину, осветљену тамном вештачком светлошћу. Уз помоћ мапе⁶ коју смо пронашли у близини улаза, покушавамо да допремо до бунара и истражимо његово дно. На маргинама мапе постоје записи из којих сазнајемо податке о историји бунара и просторија у којима се налази¹: пред нама се откривају многе необичне информације, међу којима нашу пажњу посебно привлаче геометријске анализе пећине, као и кратка белешка о аутору ових записа.² Помисао на њега, више од радозналости и чежње да најзад угледамо дно, покреће наше тело напред, кроз ходнике и врата, између стена, кроз тунеле, крај шупљина из којих се чује звук Ветра*. Међутим, свесни опасности – на коју, својом двосмисленошћу, упућује последња реченица белешке о аутору – за собом остављамо јасне трагове проласка, трагове чију шифру записујемо и на мапу која нас води ка бунару¹.

При проласку кроз улазне сале горњих слојева пећине (у којима се између пукотина назире спољашња светлост), уочавамо да су њихови сводови украшени цртежима. Пажљивим посматрањем долазимо до закључка да су то словни знаци, различити од оних које познајемо. Износимо претпоставку да се ради о тајној азбуци којом су забележене поруке посвећенима. Данима покушавамо да је дешифрујемо. На крају, одбацивши привидна решења, прихватимо чињеницу: окружени смо бескрајним језиком, али не можемо разумети прави смисао ни је-

дног његовог исказа. Ипак, као резултат наших анализа, остале су три претпоставке-питања, која су се наметнула већ на самом почетку истраживања: а) Да ли су цртежи упозорења што су их остављали они који су пре нас пролазили овуда? б) Да ли су они, напротив, нека врста лажног водича који упућује у замку? в) Или су, можда, лишени непосредне сврхе и представљају плод једне сасвим слободне рефлексije, те се, као такви, и не односе првенствено на стварност пећине, него садрже одређене универзалне истине?

Знамо да никада нећемо одговорити на ова питања. Стога, после консултовања мапе, поново покрећемо своје тело. Међутим, више не ходамо доњом површином пећинских просторија, већ каналима који се налазе на бочним зидовима сала. Ови канали су потпуно суви, што олакшава кретање кроз њих. Није тешко утврдити да су некада били пуни растиња чији су трагови – угљенисани остаци и понеки отисак стабљике у камену – још увек видљиви. Кроз канале долазимо и до централне сале, у близини језера густе воде².

Ту се пред нама указује зид чији облик представља правилан тетраедар. На његовој предњој страни уклесан је симбол куће³. Она је готово природних димензија и није статична: неко време посматрали смо како ружа што расте у њеном средишту подрхтава као да је додирује Ветар* и како под њом Сунце и Пирамида спајају своје савршене врхове; исто тако, посматрали смо како се на пространим терасама и у вртовима који су се спуштали до обале појављују обредни предмети „другог рађања“⁵.

На супротној страни зида висе теразије. Из даљине, чине се старе и зарђале, празних тасова. Међутим, приближивши им се констатујемо да је материјал од којег су направљене потпуно очуван и да се на левом тасу налазе честице fine беле прашине⁴, док су десни прекриле четири хоризонталне сенке.

Тасови нису у стању равнотеже. Прилазимо им сасвим: на ка-
заљкама теразија уписано је једно слово, али тако да захвата
оба језичка (померање језичака очигледно би довело до по-
ништавања слова).

Врховима прстију додирујемо прво казаљке, а затим и сло-
во уписано на њима: откривамо да то изазива померање воде у
језеру⁴. Потом, иста места додирујемо поново, уз знатно снаж-
нији притисак. Тада се вода прелива и плави обале језера, при-
ближавајући се месту на којем стојимо. Наш притисак траје, све
док се језеро сасвим не испразни. У том тренутку, вода својом
непријатном густином додирује наше глежњеве.

На крају, прилазимо празном језеру и кроз његово муљеви-
то дно посматрамо површину бунара, у хладноћи најдубљих са-
ла¹:

Найомене:

¹ „:Посуда у којој се налазе четири камене клупе повезана
је помоћу стаклене цеви са нашим собама. На клупе облика
троугла поставили смо четири женска тела, тако да су заједно
формирала знак Х. Притом, важни предуслови даљег тока
експеримента били су: „а) да влажност ваздуха буде једнака
на оба места; б) да је концентрација кисеоника већа у нашим
собама; в) да сваки троугао (клуба) буде испуњен течношћу
која ће загревати ова женска тела; г) да је у њима, још свежа,
прва девичанска крв”. Осим тога, приликом заузимања по-
ложаја на клупама, морале су једна другој трљати кожу чис-
тим млеком, све док се и последња кап не би упила у њу...

... Тада смо кроз цев пуштали топао ваздух, да би се у часу
одлива у наше собе враћао расхлађен. Повремено смо га уди-
сали, а понекад смо крај отвора цеви постављали поједине де-
лове нашег тела. Тај поступак побољшавао је рад наших

органа, интензивирао лучење виталних сокова и, индиректно, утицао на наше психичке процесе. Ваздух који се враћао имао је већу моћ од оног који смо слали кроз цев. Јер, наспрам њеног отвора налазила се призма у којој је настајао Ветар*. Он се померао дуж зидова посуде, да би се, у тренутку када је поново стизао до призме, преламао у њој, формирајући четири крака. Сваки крак допирао је до једне клупе и својим доњим крајем припијао се уз тело на њој, док је горњим покретао слојеве околног ваздуха, мењајући њихов распоред, састав и особине. Крајњи резултат хемијских реакција што су се притом одигравале, била је промена глобалне структуре ваздушних струја које су излазиле из посуде. Снага те промене била је видљива на свему што је долазило у додир са њеним елементима.

Ови процеси трајали су неколико дана, тачније: док у сва четири женска тела није окончан први период сазревања и смрти Ђелије Живота/Праћелије/. То време оне су провеле у сну; ми смо само двапут завирили у њихову посуду: први пут, на самом почетку, ради провере ваљаности нулте тачке експеримента; други пут, на завршетку I фазе, уочи њиховог буђења.

Када су се пробудиле (што је означило почетак II фазе), ушли смо у посуду са четири камене клупе/троугла/. Унутра, у двострукој врелини и влази, посматрали смо та женска тела која су нас очекивала. Млеко којим је храњена њихова кожа поново је избило на површину: кроз мрак, назирале су се његове беличасте, усирене грудвице. Док смо лизали ове грудвице, жељно упијајући њихов укус, нису се померале. Нису се помакле ни када су наше руке (као сенке) прекриле њихове дојке, ни када смо се попели на њих. (Негде дубоко у њиховим утробама, ипак је горело). Тихо смо их посматрали, док су примале семе које им је давало наше тело.”

² Базен у којем је живела водолија био је окружен океаном течног азота. Кроз неколико спиралних канала сваких месец дана у њен биотоп улазиле су нове количине течности. Многобројни филтери органског порекла спречавали су да са њом доплове отпадне материје, делови корала и отровног растиња, као и тек оформљени микроорганизми којих је океан био препун. Филтери су пропуштали само капи њиховог масног ткива: све остало, претварали су у слуз и пену, и враћали у океан. У тим процесима азотна једињења бурно су реаговала, ослобађајући велике количине енергије која, међутим, никада није иницирала битнију промену састава или „биолошке мапе” средине.

Тако се вршила размена материје између океана и базена: то је трајало све док се канали не би аутоматски затворили. Међутим, и после затварања океан их је пунио својом течношћу која се, сада, заустављала на улазу у базен. (То је стварало топлоту у животном простору водолије: топлоту која ју је хранила и изоловала од негативних утицаја спољашње средине). Канали су се поново отварали тек када се концентрација органских молекула у базену спуштала до најниже тачке.

Водолија се није кретала. Њен живот трајао је годинама, непрестано обнављан свежим телима која би допловила до ње (Пред тим телима канали су се увек отварали, а филтери уклањали у потпуности, тако да је њихов улазак у базен текао неометано). Водолија их је апсорбовала, регенеришући тако своју биолошку структуру и стварајући залихе органских молекула до следећег обнављања. Кроз пукотине и прозирне делове коже могло се видети како се притом одвијају промене у најдубљим омотачима њене утробе. Те промене захватале су све органе, доминирајући често и психичким центрима који су брижљиво скривени у доњим слојевима њене мождане коре. Међутим, испод водолијиних крљушти налази се зона где

су смештена истинска средишта њених виталних функција, зона прекривена и заштићена финим белим прахом који јој омогућава константну непроменљивост: ова зона је, стога, једини стабилни део водолије, једини који никада не подлеже променама. (Познато је да би уношење и најмањег елемента промене у ову зону довело до деструкције целокупног биолошког система водолије, који више не би могао да функционише на истим принципима. Она би се, тада, претворила у неки други облик живота...)

³ „...једна жена, из неке куће**“, дала нам је знак /ући ћемо унутра и ускоро ћемо се затећи сред просторије где у прљавој, масној води плива гомила људи/на сводовима ове просторије уочићемо цртеже који представљају словне знаке, као и слику Велике Кружнице (која је центар симетрије Друге Стварности), те алегорију времена, смрти и девичанства/уочићемо минијатурну светлећу тачку, која се помера читавом површином просторије и моћно је обасјава/посматраћемо лица људи у води: она неће изражавати страх, већ спокојство и мир/жену која нас је позвала узалуд ћемо тражити међу њима/открићемо је на прозору, одакле издаје упутства осталима у просторији/видећемо: њена кожа је црвена, њене очи су бледе, а на грудима јој је нацртана Сребрна Звезда (звезда чији се краци шире, скупљају и пулсирају, додирујући сваки део њеног тела, допирући притом, понекад, и до људи у води)/иза њених леђа простираће се шума металних стубова, шума чијим средиштем доминира светлећа призма/угледавши нас, предложиће да покушамо остварити улогу коју нам је у свом сну доделила: улогу заповедника, оног који господари призмом, оног који ужива и кажњава (тада*** ће нам пружити списак „Казни у подземном свету“: Сребрна Звезда на њеним грудима неће се покренути, нити ће се померити ка заљке на теразијама које држи у рукама):/„ви знате дубину

просторија у којима се налазите/улазећи, пажљиво сте бројали степенице”/рећи ће нам ова жена/„међутим, то вам неће помоћи, јер је њихов број несталан и лажан/али, уколико га ипак успете одредити (онаквог какав је био у тренутку вашег силаска), пред вама ће се – у подножју Пирамиде – указати часовник иза којег ће се простирати следеће степенице/оне ће водити навише, у хладноћу и мрак најдубљих сала Друге Стварности/ако се то догоди, упамтите њихов број – јер, тај Број је увод у шифру механизма који отвара врата свих просторија Друге Стварности...””

⁴ изашла је из беле воде. на дну посуде остала је само њена љуштура. она је блистала ширећи око себе љубичасто зрачење које је сажимало влагу. њена знамења постала су видљива тек када је уклоњен мрак и његов тешки задах. растварала се у сумпору док су загревали посуду. осушена вода претварала се у пару. пара се кондензовала и сјединила са живом. више се није кретала. њено дејство било је у промени и распрострањању енергије која се притом ослобађала. нови преображај је међутим захтевао мировање. статичност. ту би се све одвијало у унутрашњој стварности која је изван мера. између почетног покрета изласка из воде и завршног који се одиграва у будућности трајала би једна стална непомицност. стога се тада до зачуђујућих размера развијају други механизми промене. најмоћнији од њих је када једна материја преноси на другу своје особине. на пример боју укус састав смртност. у свакој од њих тада се укрштају два принципа. принцип времена и принцип светлости. стога она блиста сребрним сјајем хладноће која не умире у течном азоту ни онда када се њен бели прах претвори у Број...

⁵ „На обали језера густе, беле воде четири девице играле су „сан другог рађања”, посуте златним песком и травом што се обнавља. Једна по једна прилазиле су води, скидајући са

себе одећу. Биле су још увек сасвим бледе, али на кожи су им се јасно разазнавали црвени и масни трагови Ветра*.

(Између таласа, вода је стварала фигуре од камена. На њиховим постољима налазиле су се стаклене посуде у којима се одвијала пролећна светковина буђења и уласка у нови дан.)

Поставиле су се у круг крај воде, а затим узеле гипсану маску која је њихова лица спајала у један лик. Маска је прелазила из руке у руку, да би се на крају задржала на лицу оне која је била најближа води (око њених бокова хватало се језерско растиње које су таласи избацивали на обалу. Окренула се ка шуми што се назирала иза њених леђа: из маске је потекла светла, прозирна течност, у чијој дубини је јарким сјајем блистала Сребрна Звезда).

Из њених груди на земљу је капало млеко. Остале девице су га додиривале, приносећи уснама његово беличасто грумење (укус млека био је горак и топао). Језеро је шумело и у даљини се назирала светлост новог дана. Осећале су да ће ускоро наступити промена ваздуха, која ће оживети биље и трансформисати њихова чула. Зато су тако чежњиво упијале укус млека, лижући тело оне из чијих је груди истицало, заривајући са уживањем зубе у њену кожу. То их је водило у сан. Пре сна („сна другог рађања”), размениле су поруке. Символи којима су се споразумевале само су привидно били визуелне природе (њихова суштина није се састојала у сликовном, словном и т. сл.), али су садржали све: далеке градове и озрачена бела пространства, гласове, кораке и тела, сунца, долине, стазе којима се силази, велике реке, мора, покрете и преображаје, дубоке бунаре, степеништа и људе (као и њихове сенке), мрачне шуме подземља што крију своју тајну, водене светове, канале, Ветар*... садржали су све што оне више никада неће моћи да виде.

(Са друге стране језера уздизала се Пирамида, у чијем је подножју скривен часовник који не показује јединице времена, али их мери и уписује у сопствени механизам. Само је његов звук заиста нарушавао исконску тишину доњих просторија.

У језеру су настајали органски молекули који су хранили механизам часовника и омогућавали му рад. Помоћу тог механизма била су закључана врата свих просторија Друге Стварности. За оне који би успели да разреше његову шифру, тамо више нису постојале препреке. Ово правило није се, међутим, односило на Ветар*, који је ту моћ садржао у самој својој природи.)”

⁶ Видети: *Исцртавање савршенства* (γ) белешку (фусноту) бр. 2 (одломак под насловом: *Слике/Сна/-II*), као и белешке бр. 3 и 3а (први пасус).

Напомене о Ветру:

* Ветар је део Невидљиве Твари која је присутна у свакој честици нематеријалног, у Апстрактном, у свему што је Изнад и Иза. То је његов истински простор, његово вечно бора-виште, његов прапочетак; ту је његов извор, ту се рађа његова моћ која се распростире у обе Стварности. Праве размере и природу те моћи ми можемо само да наслућујемо, јер нам је позната једино материјална пројекција Ветра (о оној другој, исконској и спиритуалној знамо тек делић истине): познат нам је, дакле, Ветар као прозрочно, невидљиво, покретно ТЕЛО које се појављује у различитим облицима. О таквом Ветру постоје многобројни подаци који су скупљани вековима; међутим, и поред тога његова прошлост још увек је обавијена велом тајни, као што нису утврђени ни одговори на многа друга питања у вези са њим (питање типологије, биолошких

одлика и т. сл.). Један од важних узрока толике наше немоћи пред феноменом Ветра, свакако треба тражити и у његовим честим метаморфозама, које су изван сваког каузалитета, као и у принципу НЕСТАЛНОСТИ (или – како га је називала једна ишчезла цивилизација – ПРИНЦИПУ ИЗБЕГАВАЊА КОНАЧНОСТИ И ПРЕДОДРЕЂЕНОСТИ), којим су прожети сви елементи Ветра, сва његова својства. Зато и располажемо изузетно малим бројем дефинитивних сазнања о Ветру: верује се да води порекло од нижих облика живота који су се појавили на самом почетку еволуције; са сигурношћу се може тврдити да су његове најбитније карактеристике бескрајна могућност сопствених метаморфоза (1) и (2) способност мењања структуре објеката који долазе у додир са њим; исто тако, помоћу наведених компоненти (мада њихова природа није протумачена) може се објаснити већина појава одређених дејством Ветра...

У пећини кроз коју се крећемо, присутне су четири варијанте Ветра (постоји једна тачка у њој, где се оне формирају: тамо је скривена светлећа призма, а истински пут до ње откриће само онај ко дешифрује значења што их Сребрна Звезда (која је централни симбол Ветра) конституише током две кључне сцене: „сна другог рађања“ и „уласка у кућу“).

Прва варијанта Ветра појављује се ноћу. Зове се „Хладни Ветар“ јер је хладноћа коју доноси његова најоучљивија особина: понекад, са севера доноси мразеве који све предмете у пећини прекривају леденом кором. Он означава Смрт и нестајање (Свршетак). Оporог је укуса, а прате га влажна испарења и дим (што га такође доводи у везу са хтонским светом). Познато је такође и то да се креће у кружним формама које понекад достижу застрашујуће димензије, те да се, укрстен са другим Ветровима, претвара у нове јединице материјалног света. Пошто су га изучавале све до сад забележене цивили-

лизације, о њему је сачувано мноштво докумената. Међу њима посебну пажњу привлачи легенда по којој „Хладни Ветар“ поседује способност неприметног уласка у људско тело: када се то догоди, он постаје његов апсолутни господар, невидљива снага која обузима сваку честицу људског тела и управља његовим целокупним поретком (отуда и потиче веровање – чијих се премиса и ми несвесно придржавамо – да у часу додиром са овим Ветром треба затварати очи јер, како каже један од најстаријих записа... оне су лажно огледало, оне нас воде Демону, кроз њих долази Смрт...). Ипак, најзанимљивије документе о њему представља група текстова који говоре о томе да звук „Хладног Ветра“ има семантичку вредност: судећи по овим изворима, она се може превести на језик људских мисли, и поменути текстови доказују ту тврдњу цитатима из књига у којима су многобројне генерације пратиле и бележиле његове поруке.

За разлику од „Хладног Ветра“, други Ветар се креће нечујно. По тој особини добио је назив „Глухи Ветар“ – име у којем је присутна нескривена иронија, ако се има у виду чињеница да је његова разорна моћ далеко већа него код осталих Ветрова. Врло брзо се умножава (или су у питању сукцесивна понављања његових налета, који се шире и дижу у концентричним круговима), што битно појачава разорне ефекте његовог дејства. Међутим, његова јављања су краткотрајна, јер га правац којим се креће одводи изван пећине, у највише слојеве атмосфере, где замире. Биће чији би слух успео да региструје долазак „Глухог Ветра“, овладало би његовим моћима, могло би га заувек зауставити или променити смисао и структуру његовог постојања. (Уколико је то недостижан циљ, онда је наш силазак у пећину уистину бесмислен). Осим тога „традиција науке о Ветровима сматра веома значајном чињеницу да он означава Време и Пролазност

(Понављање), али га људска свест не доживљава као хтонску силу. Можда су томе узрок бројни случајеви његовог стваралачког и исцелитељског дејства на оне животне облике који успевају да се супротставе његовој снази. Најзад, разорна дејства „Глуhog Ветра“ ублажавају и његови чести преображаји у микро-сегменте материјалног света (молекуле, атоме итд).

Следећи Ветар називају „Опсена“. Ово име добио је зато што су његове лажне, фиктивне појаве (које неки називају „Подсвесном сликом“ или „фатаморганом“) много чешће од оних стварних. Међутим, управо те ретке стварне појаве представљају велику опасност за органски живот: јер, овај Ветар доноси болест, трује Ваздух честицама које упија на изворима течног азота, нарушава ритам животних циклуса природе... Он означава идеју Простора и свет димензија, и увек оставља визуелни траг свог проласка у виду слика или цртежа, који се најчешће налазе на раскршћима или у дубини подземних сала. Захваљујући сценама које су представљене на тим сликама (цртежима), може се закључити да у његовим спорим али снажним вртлозима (који сваког пролећа мењају правац) предмети, људи и појаве доживљавају чудесне промене: како оне најједноставније (као што су промена лика, боје и т. сл.), тако и врло сложене, чију је природу тешко дефинисати, мада је јасно да нису плод случајних комбинација и да је у њима уочљиво присуство одређеног СИСТЕМА. Ово чини уверљивом хипотезу да је „Опсена,“ сачувала доминантне елементе свести, те да је, стога, блиска формама пра-Ветра. Уз податак да тежи сопственом поништавању, путем сједињења са осталим Ветровима, претходне чињенице указују на то да је „Опсена“ најпримитивнији облик међу пећинским Ветровима.

Четврти Ветар зове се „Онирички Ветар„ или „Ветар Снова“. Његове специфичне особине, дејства и трансформације још увек нису проучене и прецизно формулисане. Познато је само то да представља један од основних елемената (зато је невидљив и несводив на мање јединице), те да се појављује једино у Сновима, чији је истински творац, онај који их обликује и испуњава сликама и значењима: он нам доноси визије и подарује Истину, он нас враћа Почетку и открива нам фрагменте Последњег Чина, он нас уводи у бестелесно, у Тајну, Дубину, Вечност...

** „...Улазак у кућу за њу је био немогућ, све док није схватила да претходно мора отворити прозор у прочељу и помоћу његовог механизма покренути врата. Али, када јој је то најзад пошло за руком, са друге стране зида одмотао се Ветар и била је принуђена да се бори са вратима као да их је изнутра неко притискао, њој насупротив. Њен задатак ипак је био да живи овде. Ослушкивала је звук Ветра, али јој се исто тако чинило да иза леђа чује нечији ход (то су били звуци које ће, затим, годинама слушати). Није се окренула и унутрашњост куће почела се отварати...”

*** „...у том тренутку дуноу је Ветар и осветлио лице сумњивог саговорника /пажљиво сам га осмотрила/, приметил сам да се црте тог лица у додиру са Ветром мењају, као да неко на платну прерађује већ довршен портрет /знала сам да је била заблуда када сам поверовала да се преда мном налази само један човек/ (он није био сам/открио га је Ветар, који му је на лице уписивао ликове свих оних што су били у њему, а ја их још увек нисам јасно разазнавала: то је био сигнал да отпочиње остварење првог дела ЗАПИСА НА СВОДОВИМА:” ...на хоризонту, у простору између Сфере Воде и Сфере Ваздуха, појавиће се визуелни знак Друге Стварности:

Блистава, бела Пирамида, у чијој су утроби скривене провидне куполе где се умножава Живот****)/..."

**** ИСТРАЖИВАЊЕ САВРШЕНСТВА (β)

ИСТРАЖИВАЊЕ САВРШЕНСТВА (β)

Блистава бела Пирамида, чија се визуелна пројекција појављује у простору између Сфере Воде и Сфере Ваздуха, у својој утроби садржи провидне куполе где се умножава Живот¹. У зони тих купола није било ноћи, све до ивице љубичастог зида (иако светлост која се ту отварала није имала моћ топлоте, била је хладна и оштра).

Изгледа да је љубичасти зид најважнији унутрашњи део Пирамиде: са његове друге (ноћне) стране простирао се систем ходника, чија се замршеност назирала кроз многобројне пуко-тине и отворе на зиду. Могло се запазити да на самом почетку ових ходника стоји камена чесма и да материја око ње не мирује. У часу када би вода потекла, то кретање бивало је елиминисано, да би – када је Пирамида, напуштајући своју визуелну егзистенцију, прелазила у другу раван постојања – нестајале и чесма и вода. Оне су се опет појављивале тек са повратком њене визуелне пројекције, али увек у измењеном облику. Присутни детаљи разлике били су од огромне важности и свака експедиција је – свесна да не може узети јединствен узорак воде – управо на основу њих покушавала да одгонетне распоред, грађу и намену ходника који су се простирали са друге стране зида.

У даљини, иза камене чесме, назирао се сјај златних плочица у којима је клинастим писмом уклесан Велики астрални календар. Његов садржај могуће је разабрати помоћу оптичких инструмената, захваљујући природној светлости површине на

којој се налази. Календар је подељен на два дела сликом Мача: у првом делу записана су кретања планета, линије космичких зрачења и струјања ваздушних таласа; осим тога, приказан је Зодијак и тајни циклус Зеленог Лава³, описане су постхумне менталне живих бића и силазак у Мистични Центар, дата је структура праматерије и формула којом започиње Велико Дело... Други део календара садржао је слику Сунца: огромно и моћно, оно је доминирало сценом: изнад, испод и иза њега није било ничег: свуд унаоколо распростирани су се само његови зраци, као неумитно свевидеће око, као Круна невидљивих светова²... Сва тумачења календара имала су у основи идеју да је он свеобухватан, али не само као симбол, већ и у самој својој материјалности, тачније: да је календар, у ствари, сам Универзум. То је значило да он није статичан, да се развија и расте (као и наше знање о њему, уосталом); ову чињеницу свака експедиција је увек изнова позитивно доказивала својим огледима.

Последње што се у овим ходницима могло видети била су врата, прекривена сребрном емулзијом, врата у чијем је средишту учртан Месец. На њиховим угловима, фиксирано у механизам налик на браву, налази се лице Мајке, прародитељке светова¹ (њено тело лежало је на столу², али лице јој је овде. Привучено снагом Месеца, оно се шири и скупља у тачно одређеним временским интервалима чије су кривуље графички представљене на предњој страни врата). Међу члановима првих експедиција које су истраживале Пирамиду, владало је уверење да се може дефинисати шифра помоћу које се отвара механизам налик на браву. Они су сматрали да су Ватра² и лед најбитније компоненте ове шифре, и да њихова повезаност (Ватра би требало да осветли околину, а лед би се створио у реакцији светлости и живе/живог сребра/) доводи до ланца хемијских (временско-просторних) промена у механизму: ланца који би на крају – по њиховом мишљењу – резултирао променом

графикона на вратима. Нови графикони требало би, у ствари, да представљају идеалну пројекцију пентаграма — коначно решења шифре.

Подаци о евентуално конкретним покушајима у том правцу не постоје. Међутим, у званичним књигама потоњих истраживачких екипа, остала је записана (и документима потврђена) теорија по којој је у далекој прошлости ово место било жртвеник: многобројни цртежи, схеме и прецизни описи сасвим сигурно сведоче о томе да су чланови тих истраживачких екипа долазили у додир са материјалним остацима ове традиције¹. На поменутих страницама званичних књига посебну пажњу привлачи геометријски приказ чудесне симетрије Пирамиде: симетрије, чија оса пролази читавом дужином врата прекривених сребрном емулзијом и коју доцније – и поред детаљних упутстава и прорачуна – нико није успео да реконструише.

Напомене:

¹ ГОВОРИ МАЈКА, ПРАРОДИТЕЉКА СВЕТОВА:

Свет је настао из тамних нагона који се понављају у свим облицима живота, у свакој свести⁴. То учење пренели су ми они чијим сам топлим месом грејала своју утробу, међутим, његово неумитно дејство односило се и на њих.

Стога сам одлучила да светковине њиховог рађања одржавам у пећинама које су подсећале на гроб, у густим и дугим ноћима, када је Месец нестајао са неба. За то време, моје очи беху превучене љубичастом копреном, тако да су за мене пећине увек остајале велика непознаница. Никада нисам са знала нешто о њиховом унутрашњем изгледу, организацији и замкама; исто тако, по изласку, тешко је било у сећању реконструисати њихову тачну локацију. Ипак, у некој тачки

будућности увек сам поново стизала до њих. Постојала је сасвим одређена временска правилност ових повратака, правилност чији су периоди били материјализовани унутар мене.

Обред у пећинама трајао је данима. Читаво то време, вода на површини Земље претварала се у лед, који је у тренуцима максималне густине ишчезавао и, спуштајући се до нас у виду живине паре (јер он се претежно састојао од једињења светлости и живог сребра), разређивао ваздух: то нам је отежавало дисање, што је, с друге стране, позитивно утицало на наше психичке циклусе. Збијени у близини, ја и они који су настајали доживљавали смо сопствено обнављање: осећали смо стварну моћ промене – моје метаморфозе, кроз њихово рађање, и њиховог преласка из једне у другу стварност; преласка, чији је посредник било моје тело.

Када је окончан први процес, наступило је стање Сна. Ја сам сањала маглу, разгранату маглу која је испуњавала све поре простора, претећи да се прелије преко његових крајњих тачака и изазове експлозију; маглу, у чијим се висинама указивало скровиште богова (богови беху налик на мумије: непокретни, отворених уста, образа грубих и бледих од старости, уроњени у свој митолошки сан. Њихов слух* био је неспособан да региструје туђе речи, а сопствене мисли конкретизовали су визуелно). Све то, одводило ме је у непознате углове пећина, далеко од оних који су остајали доле. Ипак, непрестано сам била изложена дејству њихове енергије која је садржала снагу врхунске промене и прочишћења (отуда је у мом сну доминирала слика Савршене Целине Природе, слика која је повезивала поједине секвенце магле и чијем тумачењу никада нисам могла пронаћи извор).

Када је Месец коначно нестао са неба, разгрнула сам пек и, схвативши да све што се до тад догађало није било само

сан, препознала трагове: са светим оружјем у зубима пошла сам онима чије стварање беше окончано. Они су се радовали мом силаску, иако нису разумели замршене симболе (Воде, Земље, Ваздуха и Ватре) помоћу којих сам им се обраћала. Слушали су мој корак у којем су препознали поток што изви-ре у даљини, дрвеће које тихо шумори и лепет птичјих крила који се меша са гласовима сићушних животиња; чули су како негде завија Ветар и како се кроз његове млаве пробија звук живота са топлих врела. Лежећи непомично, помешани са камењем и прахом, доживљавали су свет ствари и осећања који је постојао изван пећина, али ни делић свог искуства нису могли уобличити и саопштити другима. Док сам им прилазила, назирала сам њихова мала, здепаста тела, обрасла маховином: тела, која сам доживљавала као своје и која су створена да би потврдила идеју обрнутог редоследа (и улоге) рађања и дојења, инверзију инцеста, повратак почетној тачки (почетку Времена)...

...После напуштања пећина, на њиховим улазним отворима записала сам – као и увек – ово: Били су хладни. Али њихово месо, прозирно и миришљаво, као да се састојало од Ваздуха: беше лако, дрхтаво и меко, готово покретно. Пошто сам се за трпезом налазила сама, пре обода нисам певала дитирамб. Једини део ритуала којег сам се придржавала био је везан за љубичасту течност у чаши: нисам је испијала док се храна налазила у устима, већ после, када сам остајала чиста и празна. Моје тело (бесмртно и непоновљиво), тело које је упознало Ватру, пунило се њиховим животима, дубоко распростирући своју свест о томе: „ДУША ЈЕ У КРВИ И МЕСУ...”

2 (ЊЕНО ТЕЛО). СУНЦЕ.

Лежала је на столу, окружена списима и инструментима науке коју није познавала. Била је један од многобројних објеката ухваћених у замку током истраживања. Са десне стране стола, између стаклених бочица и епрувета, светлело је грумење белог фосфора. Сасвим високо, према таваници, налазио се још један светлосни извор чији тачан положај није могла одредити. Био је од метала. Већ данима се кретао кроз лабораторију: прилазио јој је између полица и отворених прозора, кроз испарења хемикалија; приближавао јој се полако и умирујуће, његови зраци су је прекривали. На крају, био је ту, сасвим крај ње, толико близу да је већ осећала његов непријатни, узбуђујући мирис. Ипак, била је мирна, потпуно мирна: непомична. Када је дошао до стола, опкорачио га је. Тако се нашао изнад ње, лицем окренут њеном телу. Извадио је Мач који је три ноћи провео у Ватри (био је глатких облина, налик на живо биће: црвенило и врелина представљали су трагове тих дугих, исцелитељских ноћи).

Неко време држао је Мач у руци, пажљиво посматрајући ону која се налазила на столу: најпре је уочио њене дугачке, риђе длаке, необично коврцаве и густе. Када га је зарио у њено тело, оно је одговорило рефлексним грчем, затим се покренуло (Ноћ утробе отварала је своја врата). Прво се померила у страну, потом се у њеном грлу појавио звук налик гргољању воде. Међутим, он је и даље умножавао дејства Мача, поступајући све оштрије, како би убрзао њене покрете. Када је успео у томе, када је осетио да игра мишића и страха неће још дуго трајати јер се она снажно пропињала, подижући притом његово тело, извукао је Мач из ње. Звук у грлу претворио се у дахтање, док јој се низ кожу сливало млеко, праћено тамним задахом влаге: њено месо постајало је меко,

као биље и снег. Истраживачу је то био знак да се прихвати других инструмената:

Испод пазуха направио јој је рану, затим на још неколико кључних тачака тела (врат, груди, ухо*, пупак, препоне). Узевши потом у руке следећу алатку, обрадио је ове ране. Првој је дао облик троугла, другој, трећој, четвртој, петој и шестој – облик кружнице. У троуглу, плавом бојом је насликао приказ гозбе, док је у кружницама употребљавао друге технике. У вратну је, на пример, урезао сцену из лова, на пупчаној кружници, баецом, непрегледне шуме симбола, а у ухо је кредом покушао да уцрта празне, тамне ходнике, страшне и непознате човековој свести. Неко време посматрао је све то, и даље седећи на столу у положају јахача.

После је узео апарат помоћу којег је забележио слику и звук свог дела. На крају, запаливши свећу, пустио је да восак капље у њене свеже ране: исти онај грч прострујао је њеним телом. Она се пропињала и јечала, отварајући бокове; тада је спустио свећу на њен трбух, затим још ниже. Заћутала је, али јој се тело и даље пропињало, влажећи сто својим топлим соковима.

У том тренутку, он узима у руке оптичке инструменте, чија употреба омогућава нови преображај:

3 ПРЕОБРАЖАЈ. (ЦИКЛУС ЗЕЛЕНОГ ЛАВА)

Када је прошла кроз његово тело, нашла се са друге стране зида. Негде у дну Пирамиде још увек је одзвањао његов глас, промукао и тих.

Осврнувши се, схватила је да се више не налази у хоризонталном положају, како су је пре извесног времена оставили и учврстили. Била је свесна да сада заузима позицију између таванице и тла, посматрајући притом кроз нечије

туђе очи сопствено тело, непокретно и бледо. У њеном сећању постојала је дубока празнина, у којој су се преплитали звучни и визуелни фрагменти чији смисао није разазнавала. Чинило јој се да још увек траје (и да га физички доживљава) тај тренутак када се нашла у утроби Пирамиде: љубичаста и тамна површина зида привлачила ју је својом енергијом. Дрхтећи, распостирала се ходницима.

(Отвориће се Мала Врата и сваки од четири елемента живота указиваће на један од тунела. Појавиће се Зелени Лав и позвати је ка најближем. Она ће поћи:

Зелени Лав ће је пратити погледом, али и после, кад његово присуство буде поништено, она ће га осећати у себи. Обузимаће је жеља за светом који је остао иза ње:

Светлост на дну тунела умножаваће се и она ће поново разумети где се налази: следећи преображај, у доњим одајама Пирамиде, већ тада је био пројектован у њену свест:

4 ПОНАВЉАЊЕ

(одломак текста који следи у фусноти):

„...Аулуларија: представник прелазне врсте живих бића, која осцилирају између покретне и непокретне егзистенције. Основно тело прекривено јој је електронском мембраном, испод које се налази резервоар бактерија, праживотиња и алги. Има дугачке и оштре трепље које су распоређене у њеној унутрашњости.

Када је ритам виталних функција приближи непокретној егзистенцији, њена цитоплазма постаје гушћа, док се оба једра (велико и мало) сужавају, попримајући облик троугла. Тада се размножава бесполно и брзина размножавања омогућава јој формирање пећинских типова биоценоза, чију базу представљају различите варијанте њеног основног тела. По-

некад се те биоценозе остварују под водом, понекад у земљи, а понекад у дубинским слојевима Ватре; међутим, постоји законитост по којој њихов динамизам води самоуништењу, тако да аулуларијине биоценозе никада не трају дуже од неколико дана (по томе се оне разликују од већине животних заједница).

У покретној форми егзистенције аулуларија се не размножава. Знак њених једара тада је круг. Оваква, она је присутна само у замрзнутој води (леду), где јој је олакшано проналажење хране (покретна аулуларија троши огромне количине хране, несразмерне њеној запремини, јер приликом кретања кроз густу ледену масу употребљава целокупне залихе енергије). То је главни узрок што се тада само привидно размножава (тј. не размножава): у непрекидном трагању за храном, аулуларије једу све (како органске, тако и неорганске честице), те и младунци које излегу организми – мајке бивају истог тренутка употребљени за исхрану. Можда зато и влада мишљење да је покретна егзистенција аулуларије дегенеративна мутација њених јединки...”

ДОДАТНА НАПОМЕНА:

*** ЗАГОНЕТКА УХА**

УХО: у лавиринтима уха крије се тајна њихове снаге (снаге која обликује бескрајна обнављања Мајке). храбрији истраживачи покушали су да допру до њега, али се ни један од тих подухвата није завршио успехом. обично се нико од њих није враћао.

ходници који су водили тамо вероватно нису представљали крајњу тачку њихових истраживања, што се не би могло са сигурношћу тврдити и за ходнике унутар уха, око ових последњих простирале су се многобројне опне, од којих су не-

ке, по свему судећи, биле испуњене отровним материјама. ухо је било заштићено и на друге начине: микроорганизмима који су при додиру преносили своје малигно дејство, вештачким длацицама које су у тренутку наиласка опасности нагло расле и развијале се до неприродних размера, атомским језгрима и радиоактивним изотопима и т. сл.

ово су причали они који су ипак успели да се врате у опнама, на корењу длацица или у мрачним угловима ходника, остајала су њихова тела, тако да су приче могле трајати данима, неоптерећене страхом од смрти. хотимице су то показивали, а пре него што би заћутали, обраћали су се неком од присутних слушалаца и предлагали му да настави (тако су се пространства иза љубичастог зида појављивала и у њиховој свести**)

** ИСТРАЖИВАЊЕ САВРШЕНСТВА (γ)

ИСТРАЖИВАЊЕ САВРШЕНСТВА (γ)

Свест која траје, Свест која се моћно распростире ходницима Бића, Свест која обухвата Време, Простор и Сличности, захваљује своје постојање елементима Воде, њиховој геометријској праслици. Она је увек **Свест у настајању**, Свест-у-кретању; она је принцип Непроменљивог, Коначног, Једног.

Њено кретање започиње на вратима Велике Кружнице. Ту је њен почетак, њен крај, али и њено средиште, она тачка са којом је увек повезују невидљиви зраци и Симетрија. Као што визуелна представа може довести до погрешног закључка да су врата Велике Кружнице место њеног **настанка**, тако и сваки други покушај чулне перцепције ове Свести води неуспеху. Истину о њој може сазнати само онај кога дубоко прожима њено зрачење, онај ко у себи осећа њено присуство, и своје, у њеним тамним, безданим маглинама. Јер, иако постоји изван појединачне спознаје о њој, то постојање не карактеришу елементи које подразумева појам „објективно“ (стога се до ње не може доћи неким рационално-материјалистичким или логичким методом); међутим, управо зато је то постојање стварније, истинитије: до његове суштине тј. до суштине ове Свести може се доћи једино субјективно – пут који води тамо езотеријске је природе, то је пут кроз унутрашњи лавиринт у ком се постепено откривају огранци ове Свести и њена моћ. Све то, најзад, упућује на чињеницу да је она не само свеобухватна (као сила која обједињује неколико основних категорија), него и свепри-

сутна, пошто су њена значења, фрагменти и симболи заступљени у свакој компоненти **ОВОГ** поретка света и Свемира.

Зато је Велика Кружница од двоструке важности. Као прво, помоћу ње можемо – посредно – сазнати нешто и о самој Свести (која ту започиње и завршава, и чије је Велика Кружница средиште); као друго, она отвара пут којим се стиже до суштине ове Свести. Сама Велика Кружница представља огромну несамерљиву површину која егзистира као геометријска фигура, али и као специфичан вид живота (стога је и називају „жива фигура“). Међутим, она обухвата /представља/ и све друге моделе живота, јер је основно оваплоћење саме идеје Живота. Онај ко буде посматрао њен спектар, схватиће да је то једно од њених најбитнијих значења и да садржи две варијанте: варијанту Воде¹ и варијанту Ваздуха^{1a} (обе су уцртане у Дрво Времена). Ове варијанте одређују прву фазу развоја њеног спектра. Друга фаза (за којом су трагали многи, али јој се мало њих приближило) приказана је у мистичној „причи о кретању“². Две силе које су овде сукобљене, измирују своја супротстављена дејства у трећој фази спектра, у коју нас уводи крај претходне приче: тада је Велика Кружница моћнија, јер се спаја са једном другачијом Свешћу (Свешћу која је неухватљива, Свешћу чије је присуство нестално, Свешћу која се губи: она своје постојање захваљује Ваздуху, том исконском покретачу и уништитељу светова, његовој геометријској праслици; она тражи Разлике, Друго, она је увек Свест-у-нестајању, она изневерава и руши Правилност, Принципе, Законе...)

Они који су спознали све, од тог тренутка (треће фазе развоја њеног спектра) именују Велику Кружницу као Велику Свест, као врхунску синтезу, као центар система пиктографских и геометријских шифри које објашњавају Тројство (Тело, Живот, Свест)³: шифри, које објашњавају Прасимбол и универзални језик симбола^{3a}.

Белешке (1, 2, 3)

¹ Првобитне ћелије настају у води. Од тренутка стварања до потпуног сазревања живе у наслагама минерала или у ситним отворима на телима коралних колонија. Испрва, не апсорбују сунчеву светлост: зраци који се преламају у води одбијају се од њихових еластичних опни. Тежећи мраку и хладноћи, крећу се у правцу севера, при чему њихов облик, витални механизми и функције остају непромењени. Током овог кретања, потреба за стабилношћу – која је константно обележје њихове егзистенције – бива изневерена само у краткотрајним периодима починка, када одбацују стару опну и, задобивши нову, мењају и поједине секундарне одлике (боју, звук, и т. сл.).

У доба њиховог сазревања вода мирује. (На крајњим тачкама севера тело воде претвара се у лед). Само тако може се одиграти деоба ћелије, јер вода, која је оваплоћење статичности, не преноси другим бићима живот, ако се претходно не врати изворном облику сопственог живота. Тако процес деобе траје све док се вода изнова не покрене, док се не поремете дубока тишина и мир који су почетак свега.

Тада отпочиње прва фаза селекције новостворених организама: како је њихов број најчешће толики да онемогућава даљи опстанак свима, они који су у неповољнијем положају (у вишим слојевима воде, где је прилив светлости и топлоте велик) постаће убрзо плен Смрти. Њихова тела тада се спуштају на дно, где служе као храна другим ћелијама које, оснажене соковима и енергијом умрлих припадника врсте, постају отпорније, способније да преживе. Ускоро, оне улазе у другу фазу селекције која, у ствари, представља почетак њиховог развоја: неке ћелије формираће нове водене организме (алге, шкољке, рибе итд), неке ће наставити даље кретање

и доспети на копно (ту их очекују две могућности: или ће постати плен крупнијих животињских врста, које воде порекло такође од првобитних ћелија, или ће приступити спајању и конституисању нових биолошких групација); из неких (нај-малобројнијих) развијаће се неорганички облици живота...

Наравно, овде је најбитније уочити то да све животне форме, које настају после деобе Праћелије и процеса што јој следе, представљају дефинитивне моделе који се – суштински – више не мењају. Исто тако, важно је и запажање да, захваљујући овако структурираном развоју, еволуција – гледано у целини – нема линеаран ток, већ се одвија као низ сукцесивних збивања која увек поново крећу из почетне тачке – Праћелије, заобилазећи притом у потпуности остварене развојне нивое.

У прилог последњој тези говори и могућност да се – током друге фазе селекције – неке од првобитних ћелија појављују и на вратима Велике Кружнице или на другим секторима ове фигуре. То значи да моћна Свест која их ствара и одређује им пут, знајући смисао њиховог настанка, развоја и смрти, увек враћа ове организме почетку, враћа их симболичном (што значи *сйварном*) праизвору, и тако испишује једну од централних парадигми Постојања. Ово је знак који не би смео да превиди нико ко трага за Истином...

² „...налик пловидби. Кретање тече успорено. Захваљујући импулсима које емитује једно Праћелије, хоризонти се стварају и бришу. Између њих и Сна, сећање се не губи: сви протекли покрети светова – како оних тек насталих, тако и изумрлих – регистровани су у доњим слојевима хифа и њиховим течним омотачима. Слике скривене у тим деловима отварају визију једне нове стварности, чији фрагменти су нам доступни, али чију целовитост и сврху још увек не разазнајемо. Међутим, можда је управо у томе садржана порука њеног

Творца, оног који је заиста отпочео и усмерио наше кретање, оног који нам током дугог, неизвесног пута свесно открива Симболе и Аксиоме, Принципе и Форме, Митове и Архетипове; оног, који пред нас поставља замке.

(Слике: „Онај ко је видео Пирамиду, онај ко је схватио њена значења и њен последњи смисао, видеће и Град окружен мрким зидинама и непокретним облацима, доживеће његове/сопствене/метаморфозе.”

„Онај ко није силазио у најдубље поноре и искушавао њихове тајне, онај ко у пећинама није доживео прочишћење, онај чије трансформације нису пролазиле кроз лавиринт основних Елемената, Симбола и Праслика, никад се неће приближити великој мистерији Духа, никада неће спознати Другу Стварност.”

„Учини све што је у твојој моћи, труди се да распознаш њене знаке, научи да је разликујеш од истине и да је повезујеш са Истином.”

„Ако си пре Сна имао визију Ноћи, ако се Свемир ширио и удаљавао од свога језгра, онда си видео Мајку, прародитељку светова: онда знаш шта је исконска утроба и почетак, онда знаш шта је Вода.”

„Тако се долази до Велике Кружнице, фигуре која ће објединити сва дотадашња искуства и отворити врата правог просветљења, када највеће тајне постају доступне, блиске.”

„Тако идеја Геометрије доводи Знање /*гносис*/ до Врхунца и открива нове, неизрециве светове.”

„Тада се /јер то је крај једног пута/ поново морамо вратити Сну, као јутру које нас уводи у нови дан, као млеку Искони, као истинској Светлости која обасјава будућност.”

Слике/Сна/ – II: „Одаје Сна се пуне маглом налик на снег: спушта се њена ноћ. Ружа и Стрела се буде. Најмање јединице /молекуларне капи и кристали/ Праћелије осећају тај долазак

и стрепећи очекују предстојеће разарање/умножавање/светова... Догађаји су ту, можда се већ и одвијају, али представа о њима је сасвим уопштена, тако да их је тешко препознати. У мапама које нам служе као путоказ, мапама које су само преостали делови једне изгубљене идеалне Мапе /назване „Ментална Мапа“, јер се верује да је производ психичких процеса Праћелије/, све што се збива и што ће се збити описано је тамним, неразумљивим језиком. Њега је – изгледа – немогуће дешифровати без поновног реконструисања целине /„Менталне Мапе“/, тако да остаје само могућност парцијалног одгонетања појединих семантичких слојева, наравно, под условом да ниједно решење не прихватимо као апсолутно...

О Води, постоји следећи запис:

„под њом се спушта магла. предмети и појаве што се померају у води постају мутни, нестварни. смањује се њихова животна моћ, постају успорени, готово непокретни. све као да је без лица, као да губи својства и своди се на Исто. као да свет завршава, тежи починку, стаје. тишина и мрак су моћни, господаре дубоком водом: ништа их не може надвладати. треба пронаћи излаз, треба пронаћи покрет који ће донети спас. сада, кад замире све, кад нико не зна пут; сада, кад не постоји могућност пловидбе. сада, кад доминира огромно густо биље, његово органско тело које поништава Живот. сада, кад његово корење сече воду и честице у њој. сада, кад његово лишће гута удаљене организме. сада, кад његови плодови уништавају „Менталну Мапу”

и тако бришу прави траг. сада, кад његове сенке стварају застрашујуће кругове у језгру магле...^{2а} »

³ Страх од тамне кугле (ћелије), од истине на коју упућује логика њеног постојања, присутан је у свим живим бићима /испрва, то је пролазно стање свести, али и Тела, које својом симетријом покушава да надвлада хаос Простора и Смрти/ не успевши у томе, оно се после извесног времена враћа у праоблик /свако тело (све што је Живот) бележи тај кружни ток језиком симбола, херметичним, али ипак разумљивим за оне који се приближе Другој Стварности/ове симболе могуће је објаснити помоћу четири групације слика (забележених у хифама Праћелије и њиховим течним омотачима) или кроз комбинације тридесет три геометријске фигуре (које садржи Ментална Мапа) /неке од поменутих фигура имају само две димензије, неке поседују тродимензионалност, а неке подразумевају и четврту димензију (Време): последњој категорији припада и Велика Кружница/

она је седамнаеста геометријска фигура и заузима централно место у систему /она је тачка равнотеже, тачка идеалног пресека и сажимања, али и вишеструко огледало где се пројектују све комбинације у којима она сама није директно заступљена/њен утицај распростире се подједнако са обе стране система: када су укључене у било коју комбинацију, све остале фигуре увек подразумевају и однос према њој /тако је она посредно присутна у сваком могућем распореду фигура/

Велика Кружница појављује се и као саставни део поменуте четири групације слика /понекад, она се јасно уочава у сачуваним фрагментима, али је чешће скривена у загонетним описима, у неухватљивости метафоре или у семантичком пољу алегорије/тумачење четири групације слика указује на

чињеницу да „Свемир који је претпоставка целокупне егзистенције, почива на три основна елемента: Ђелији (тј. Телу тј. Животу), кретању (које може бити спољашње, унутрашње и симболично) и Свести (коју неки именују као Све или испуњеност, а неки као празнину или Ништа) /њихови циклуси, њихове промене и збивања, зову се еволуција Свемира или еволуција Тела/у самом језгру Свемира (што значи: на његовим крајњим тачкама), одакле изворе Светлост, постоји примарни симбол (Прасимбол)/он у себи садржи све постојеће слике, фигуре и симболе, тако да представља и свеобухватно тумачење и свеобухватни израз /међутим, на основу његовог тајног значења изводе се четири дефиниције, које су доспеле до нас са граница Друге Стварности: 1. Свемир је тело (Тело) 2. Симбол није израз или представа, он је сама Истина 3. фигуре и слике нису само значења, већ и облици живота 4. Име је Суштина*...”/

Белешке (1а, 2а, 3а):

^{1а} Ваздух нам је подарио живот. У његовим спиралама, у његовим белим лавиринтима, у кружним формама ваздушних струјања (најзад, и у самој Великој Кружници, која се може схватити као парадигма његовог постојања), рађале су се првобитне ћелије, праузорци будућег живота. Оне су се кретале, губиле и изнова појављивале: оне су заметале трагове својих преображаја. Оне су се развијале, расле и умирале, никада не задобивши дефинитиван облик: избегавале су коначност, сваки елеменат њихове егзистенције тежио је максималној нестабилности. Захваљујући дифузној структури Ваздуха, могле су неограничено да мењају своје пропорције, станишта и правце кретања. Захваљујући потпуном одсуству биолошких модела и сталних закона, који би одређивали

њихове виталне функције, могле су бескрајно мењати принципе и механизме на којима је почивао њихов живот. Биле су сасвим неспутане, слободне...

Можда је управо то довело до њиховог брзог изумирања. Можда. У сваком случају, оне су завршиле као слепа грана еволуције, нове животне врсте нису се формирале директно из њих. Међутим, моћни утицај праћелија тиме није био елиминисан: генетске шифре које су оне носиле, постале су образци према којима се конституисао потоњи развој живог света. Зато је оправдана претпоставка да сваки модел живота, свака конкретна животна функција и форма, која се појавила током еволуције, представља, у ствари, један од многобројних појавних облика Праћелије, једну од њених (несталних) верзија. Тако се – посредно – може утврдити и истина о *јојединим* варијантама њеног изгледа и структуре: наравно, не и истина о свим појавним облицима Праћелије, јер поновно јављање (повратак) многих од њих треба очекивати тек у будућности. Све ово недвосмислено показује да интенција ка удаљавању од коначности и предодређености, снажно присутна у овим организмима, ипак није остварена у потпуности: то значи да ништа што постоји не може надвладати ону истинску Коначност, која се, на крају, увек указује као дефинитивни смисао и најдубља одредница сваког ентитета. Најзад, то значи и да се оно што у једном пресеку Времена делује као низ недефинисаних, хаотичних облика лишених међусобне кореспонденције, као стални преображај (Принципа, Закона, Структура) без јасног циља и смисла, у будућности може открити као Савршени Поредак, као Систем што чврсто предодређује значења, форме и логику, не само елемената који су његов део, него и свих појава које су у вези са њим.

2^a О Ваздуху, записано је ово:

„...изнад магле и воде уздиже се Тело (тело Праћелије? тело Велике Кружнице? тело Свести?). свуд око њега је ноћ. окружује га само појас светлећих честица, његова аура која своје импулсе емитује кроз Простор. они побеђују вртлоге Времена и допиру до крајњих тачака Свемира. ту се, у судару са баријерама антиматерије, расипају и претварају у нове изворе светлосне енергије. треба осетити њихово пулсирање, треба га апсорбовати, јер оно води ка моћном одашиљачу који се распростире изван граница постојања.*^{*}

Тело привидно мирује. али све у њему дубоко се противи статичности, пасивности, крају. његова свест тражи промене, тражи нове преображаје: она их иницира. али изнад ње (можда и у њој) постоји други покретач који омогућава њено постојање. који одржава неуништивост животне енергије. који је последњи. који је сам. који зна:

да ће ускоро наступити период када влада светлост. да долази опет време Различитости, Другог. да ништа не ишчезава заувек. да ће се поново формирати Идентитети. да није крај: да нема краја, јер Ваздух увек изнова подарује Живот.

али, Тело које се уздиже изнад магле и воде још увек не зна све. оно је недефинисано, нејасно, страном у овом свету. знаци Руже и Стреле основна су обележја тог периода

(стања, фаза): знаци периода који ће обасјати умножене и поново сједињене светове. периода када ће дунути Ветар (Дете Ваздуха) и померити огромно подводно биље, да би се све покренуло. тада ће нестати магла. нестаће старе појаве и предмети, као и густо биље. у нестајућим пространствима појавиће се врховно створење и знак: Велика Кружница, кроз коју ћемо видети све.”

^{3а} Страх од тамне кугле (ћелије), од истине на коју упућује логика њеног постојања, присутан је у свим живим бићима/испрва, то је пролазно стање свести, али и Тела, које својом симетријом покушава да надвлада хаос Простора и Смрти/не успевши у томе, оно се после извесног времена враћа у праоблик/свако тело (све што је Живот) бележи тај кружни ток језиком симбола, херметичним, али ипак разумљивим за оне који се приближе Другој Стварности/ове симболе могуће је објаснити помоћу четири групације слика (забележених у хифама Праћелије и њиховим течним омотачима) или кроз комбинације тридесет три геометријске фигуре (које садржи Ментална Мапа) /неке од поменутих фигура имају само две димензије, неке поседују тродимензионалност, а неке подразумевају и четврту димензију (Време): последњој категорији припада и Велика Кружница/

она је седамнаеста геометријска фигура и заузима централно место у систему/она је тачка равнотеже, тачка идеалног пресека и сажимања, али и вишеструко огледало где се пројектују све комбинације у којима она сама није директно заступљена/њен утицај распростире се подједнако са обе стране система: када су укључене у било коју комбинацију, све

остале фигуре увек подразумевају и однос према њој/тако је она посредно присутна у сваком могућем распореду фигура/

Велика Кружница појављује се и као саставни део помануће четири групације слика/понекад, она се јасно уочава у сачуваним фрагментима, али је чешће скривана у загонетним описима, у неухватљивости метафоре или у семантичком пољу алегорије/тумачење четири групације слика указује на чињеницу да „Свемир који је претпоставка целокупне егзистенције, почива на три основна елемента: Ђелији (тј. Телу тј. Животу), кретању (које може бити спољашње, унутрашње и симболично) и Свести (коју неки именују као Све или испуњеност, а неки као празнину или Ништа) /њихови циклуси, њихове промене и збивања, зову се еволуција Свемира или еволуција Тела/у самом језгру Свемира (што значи: на његовим крајњим тачкама), одакле извире Светлост, постоји примарни симбол (Прасимбол) /он у себи садржи све постојеће слике, фигуре и симболе, тако да представља и свеобухватно тумачење и свеобухватни израз/међутим, на основу његовог тајног значења, изводе се четири дефиниције, које су доспеле до нас са граница Друге Стварности: 1. Свемир је тело (Тело) 2. Симбол није израз или представа, он је сама Истина 3. фигуре и слике нису само значења, већ и облици живота 4. Име је Суштина.*”/

(Додајтине најомене):

* Истраживање савршенства (δ)

** Видети: *Исцртаживање савршенства* (ϵ), белешке Г и Г¹

ИСТРАЖИВАЊЕ САВРШЕНСТВА (δ)

„...Тамо где је језик најјаснији, тамо највише скрива, тамо је загонетка најдубља...”

Наравно, скривени смисао ове поруке још увек није допирао до тебе, још увек ти се чинило да њено значење пориче и саму могућност њене истинитости. (Али, твој први Сан тек је отпочињао. Још ниси познавао све облике и формуле света у који силазиш, још су ти биле стране тајне и закони времена кроз које ћеш се кретати. Овде је прилагођавање текло споро: супстанцама које су у својим мутацијама прешле најдаљи пут, било је потребно неколико животних циклуса да би се у потпуности прилагодиле; плазма, која чини суштину духовне енергије живих бића, никада није достигла тај циљ).

Опрезно си крочио у љубичасти мрак који те је изненадио својим пријатним, привлачним мирисом. Пролазио си дугачким тунелом. Сенке које су лебделе по зидовима и поду биле су хладне и меке: ниси их видео, али си осећао њихове додире, њихова тела, њихово присуство. Твоја свест била је максимално концентрисана и отворена: све што би на моменат засветлело или се огласило звуком она је регистровала, да би већ у следећем тренутку стварала сасвим нове, неочекиване односе међу појавама и стварима. Ипак, простор којим си пролазио био је крајње једноставан, само је свака, па и најмања појединост у теби задобијала размере чудесног и невероватног: тама је била густа као вода и није личила на бесловесне, мртве тва-

ри; ваздуха као да није било и то ти је давало необичан осећај лакоће; своју телесност доживљавао си само као сећање, а прстен који се у виду златног круга појављивао на дну тунела, лебдећи у простору између таванице и тла, на појединим местима је нестајао, ишчезавао. Тамо, у тачкама његових ишчезнућа, формирали су се обриси раскошно украшених врата из којих је у правилним временским интервалима извирала жива светлост. До твоје свести допирало је сазнање да се иза ових врата налази сплет кружних ходника који воде до подручја великих водених површина: твој задатак био је да доспеш тамо. Јер пре смираја, пре времена дугог и мирног починка, мораш поново проћи све тачке Велике Кружнице: растварање и сједињавање (SOLVE ET COAGULA), зрачење елемената који су основа свега постојећег, дан који се храни нашим телима, шифре и тајне поруке моћних механизма Природе) промене, таму и хаос, ноћ која траје: Ноћ, која нас рађа...

Рађање:

„...једна посуда/порцулански суд/до врха је напуњена водом (А). Материјал који се потом додаје мора бити двапут прочишћен, потпуно стерилисан: ништа не сме пореметити изворну структуру елемената који учествују у рађању, ни једна погрешна честица не сме упловити у раствор (В). Остале твари урањају се у посуду стакленом пипетом, у тачно одређеним интервалима, како би Главна Супстанца несметано прошла кроз све тачке свог нормалног циклуса (С). Треба упамтити: при спајању се ствара вакуум који је прожет хладноћом, у тренутку стварања ослобађају се влага и звук, зрење је повезано са упијањем велике количине топлоте, а у часу нестанка, када се привидно не догађа ништа, одигравају се најбитнији процеси (D). Осим воде, Духа светлости и Духа

злата – који се у најважнијим тренуцима може појавити и као (Au) – сталне компоненте ових збивања су олово (Pb) и сребро (Ag), сумпор (S) и жива (Hg) (E). Јер, крајњи циљ читавог процеса јесте бељење (LEUCOSIS) и сједињавање (поновно спајање)... (F)”

„...Најпре посуду треба хладити да би Дух светлости, који оснажује после сваког труљења тела, остао везан за њу. На тај начин вода задржава своју постојаност, и влада материјом која је у њој. Тако две живине супстанце бивају повезане као два тела, те њихов основни састојак може несметано да се меша са другим елементима и представља их...”

„...Када се достигне прва тачка смрзавања, у посуду треба додавати честице магнезијума и танке плочице мушких метала. Ако се на дну ускоро појави беличасто грумење (знак да процес заиста тече ка циљу), истог часа мора се убрзати његово оживљавање и раст увођењем топлих боја./ Притом, топлота треба да буде стална, пуна живиних испарења која се равномерно распростиру кроз средину, одржавајући везу између посуде и реторте где су забележене шифре седам основних елемената и поступака/. И док боје падају на беличasto грумење, прожимајући га својом енергијом, док се чиста белина (која је квинтесенција Живота) последњи пут одваја од свега што је талог лишен Форме, видећеш како у празном простору изнад посуде лелуја црвенкаста измаглица: то значи да је дељење супстанци окончано, да наступа час сједињења ...”

„...Од тог тренутка сви процеси теку сами, свака спољашња интервенција је непотребна и штетна. Измагли-

ца над порцуланским судом мењаће боју да би, бивајући све блеђа и блеђа, на крају сасвим нестала (јер она садржи сублимисана својства опречних принципа, који током ових процеса измирују своје супротстављене енергије). Тада ће, у пространу свежину која је завладала околином, из воде изаћи Троје, ширећи око себе сјај и белину: Троје који су Једно, Троје од којих тог часа постаје Исто. То значи да се одиграло венчање Девице и Духа, и да је њихово Дете рођено ...”

„...Тако се Хаос претвара у Хармонију, тако путем пројекције из нижег стварамо више...”¹

ПРОЛАЗАК КРОЗ КРУЖНЕ ХОДНИКЕ: урањаш у други мрак као у мутну црну воду задобијаш следећи облик улазиш у нову фазу постојања неодређену дифузну

распротиреш се простором простором који се мења простором који се угиба сажима нестaje

где си у наредном тренутку где си био у прошлом где је излаз из ових ходника где последња тачка у којој је Огледало његов лунарни сјај јасна грана Живота очи/очи Огледала/загледане у лице Црвеног Краља у обрнути пентаграм нацртан на том лицу/да ли ће ти се у часу другог буђења открити оба његова значења/

пролазиш кроз кружне ходнике кроз простор бескрајне мене облика крај окамењених листова астралног календара где је забележена инволуција Времена и Материје пролазиш кроз зону вечног понављања слика фрагментарних представа света у који се више никад нећеш вратити упијаш тамне симболе Града/Сна/којем се приближаваш несвесно²

чија си сенка чија нестална форма који облик те чека на крају метаморфозе

како да повратиш тело

пролазиш кроз мрак обасјан Ватром она управља светлошћу и ватром и води их ка савршенству она никад не нестаје али се смањује враћа почетку постаје готово невидљива њен дух прожима све промене

Промене:

„... а) ПРИНЦИПИ: принцип Случајности и принцип Нужности, два врховна начела Природе, измењују своју превласт све док се прва и последња тачка Велике Кружнице не споје: тада се (знај!) међу њима успоставља хармонија. То је савршени поредак који ће, такође, ускоро бити нарушен јер оно што се ствара претходно мора бити уништено: јер се Савршено и Несавршено такође измењују. И знај да изнад сваке суштине постоји виша суштина која њоме влада, управља...

... б) ЕЛЕМЕНТИ: влажни елементи никад не мењају своју суштину, али се проценат воде у њима током времена смањује. Поједини, привидно мушки елементи (цинк, волфрам, бели арсеник и т. сл.) у Процесу откривају своју женску природу. Пред крај, одиграва се велика ерозија топлоте. Ако Дете достигне врхунски узраст – форму Божанског Хермафродита – укида се подела на материје Сунца и материје Месеца. Нова једињења, настала мешањем старих елемената, удаљују се од својих извора и више нико не може утицати на обликовање њихових комбинација и варијанти...

... в) ПРОЦЕСИ (МЕХАНИЗМИ): 1. Пречишћавање, које обично резултује смањењем масе супстанци што су му подвргнуте, понекад доноси сасвим супротан

исход. 2. Процес сједињавања може да изненади својим разорним дејствима, чији је крајњи циљ потпуно разлагање материјала. 3. Познати су случајеви када се сублимација, без видљивог спољашњег подстицаја, преобраћа у редукцију, кондензацију, или нестајање/ново стварање/. 4. Постоје механизми који у свакој тачки животног циклуса мењају поједине супстанце у тачно одређеном правцу: они су истински покретачи и регулатори свих фаза формирања Велике Кружнице, а настају трансформацијом нижих процеса: оксидације, труљења, дестилације, угљенисања, филтрације и т. сл...”

Воде су дубоке, бескрајне и сиве. Мирују у овом тренутку, док им се приближаваш, док ти у ушима одзвања нејасна стрепња, док схваташ да си потпуно сам, незаштићен, препуштен неумитним законима Друге Стварности. Како си се задесио овде, шта те је довело управо на ово место? Да ли је све окончано или тек започиње? Шта ће се догодити ако не пређеш на другу обалу, ако ипак одустанеш, ако покушаш да се вратиш? Шта те чека у измаглици која се појављује на хоризонту? Да ли је у води Смрт?...

Стојиш на обали, изнад мрачне и црне пукотине дубоко у земљи. На њеном дну, прекривено маховином и тамним испарењима, почива твоје лице. Окренуто је ка северу, где се иза огромних водених пространстава назире Град, опасан мрким зидинама и непокретним облацима. (Знај: твоје место је у њему). Улазиш у воду и последњи пут се осврћеш: посматраш своје лице на дну пукотине. ОНО НИЈЕ ТВОЈЕ. НЕ ПРЕПОЗНАЈЕШ ГА. ВОДА ТЕ ЈЕ ОПКОЛИЛА И ПОВУКЛА У ДАЉИНУ. ДА ЛИ ЈЕ У ВОДИ СМРТ?

Смрт:

„...Познајемо је као централну формулу различитости, Другог. Познајемо је као Великог Творца идентитета. Познајемо је као обиље /мноштво/ на супрот Једном, као Језик супротстављен језику, као Сан. Њена мудрост је јасна: све је различито, непоновљиво: ни два листа на дрвету нису једнака, иста је реч увек другачија, а повратак и понављање значе вечно рађање Новог...

Испрва, она је неодређено стање материје /духа/. То је њен почетак: биће елемената замре, изгуби свежу боју, наступа период хладних збивања. Неки то зову „справљање корозивних вода” (јер вода раствара и редукује све на првобитну материју), неки „повратак у утробу Мајке” (јер име воде је утроба, течност утеруса, Пра-Мајка...). Међутим, суштина свега је у процесу црњења (MELANOSIS), када ентитети труле и враћају се у нулту тачку постојања: то је пут без ког нема обнављања. Али знај: елементи и структуре, који се тада распадају и кваре, не губе своја права својства, она бивају као успавана, да би се у следећој фази (када отпочну супротни процеси) поново активирала. Тако нестају стари облици, да би се потом задобили нови, бољи и савршенији...”

Испливаћеш на другу обалу, прозрачан и чист, лишен сећања, лишен свега што си био Ти. За тебе више неће бити сиве, бескрајне воде, ходника, Форми и времена, светлих и тамних простора кроз које си пролазио. (Све то, остало је у твојој прошлости, прекривено забором и даљином, као да никада није ни постојало) На другој обали неће те чекати нико. У густој, магловитој ноћи сам ћеш пронаћи пут до Града

опасаног мрким зидинама и непокретним облацима, Града који ће бити место твог дугог и мирног починка. Ту ћеш сањати свој први Сан. У својој чаури, заштићен опнама и влакнима, провешћеш време до следећег буђења у дубоком и тамном ћутању... /схватићеш: твој досадашњи говор, статични говор правила и утврђених значења, не досеже поредак Друге Стварности, не досеже њен Закон: „... јер тамо где је језик најјаснији, тамо највише скрива, тамо је загонетка најдубља...”/

НАПОМЕНЕ:

¹ Постоји и варијанта са Ембрионом:

он је скривен и заштићен, улази у трећи месец постојања. окружен целулоидном опном, натопљен храњивим течностима, миран је и непокретан. његове почетне ћелије још увек се умножавају митотичком деобом, али из чворова ембрионалног штита већ се развијају секундарна ткива. процес диференцијације тек што је започео, Ембрион тек задобија јасније контуре/„спољашњи лик”/: добиће удове и лице, отворе који ће постати чула; добиће крв и кожу као и заметке будућих органа; његова свест, која је постојала од првог часа, прошириће поље своје перцепције. у том периоду његова језгра се напајају моћним зрацима живе, али не хладне живе, која је једно од основних начела/елемената/, већ оне што је извучена из тела које га ствара/зато она није налик на воду и има својства духовне крви, зато захтева сличност, спајање.../. препуштен тим плодотворним утицајима, Ембрион се припрема да апсорбује своје корене и своју будућност, да прими у себе Елементе, Механизме и Принципе, да прими све што његова материја захтева. то значи да он постаје телесно биће: Дух се претвара у Тело и Тело у Дух...

...Ти, који си његов Творац, Ти који си његов Отац и његова Мајка (јер си у себи помирио сублимисана својства опречних енергија и супротстављене природе сјединио у љубави), Ти знаш даље путеве овог истинског лавиринта:

Приближићеш му се споро, тихо. Твој уд чврсто ће продирати у утробу где је скривен Ембрион: кретаће се кроз мрак и ружичасту маглу, додириваће зидове и влажне наборе унутрашњих канала, упијаће мирисе Понора кроз који пролази. Дрхтаји утробе, њени испрекидани грчеви, преплићаће се са његовим пулсирањем, формирајући тако јединствен ритам унутрашњих кретања: ритам, који треба да остане постојан, ритам ког ништа не сме променити. Јер, сва ткива морају бити припремљена, све мора бити тачно пројектовано у времену, ништа се не сме догодити пре или након Последњег Чина... А он се одиграва овако:

.....Док уд улази у најдубље слојеве утробе, примајући њене импулсе, сокове и струјања, док продирући разара ембрионалне омотаче, док се приближава другој утроби /утроби Ембриона/, зрачење живе јењава: замењују га утицаји непрозирних метала који су лишени отровних испарења и чија је природа сложенија /они у себи садрже моћ статичних елемената Сунца, као и структуралне јединице тамних супстанци, које су најближе праматерији.../. И док се разорени омотачи разлажу, очекујући ново сједињење, уд пролази кроз храњиву течност, разгрће листиће целулоидне опне помоћу којих Ембрион дише, додирујући његову танку, провидну кожу кроз коју се назире модре крвне жилице, замеци органа, Ембрионова свест. Заставши за тренутак, да би се прислонио уз њега и читавом својом површином осетио додир његовог тела, уд клизи даље, дубоко у унутрашњост, грејан мекоћом и финим титрајима Ембрионових ткива. И када, после неколико завршних покрета, потече семе, Ембрион ће

бити оплођен, у њему ће бити зачето друго биће, које стиче двострукост већ у часу настанка...

То је почетак пута што води до врхунског узраста, до форме Божанског Хермафродита: јер био си стављен /и затворен/ у утробу детета које си Ти створио, омогућио си његово обнављање, омогућио несавршеном телу нови живот, васкрснуће..."

² Тај Град није налик на велике градове које је вековима стварала људска машта. Не подсећа на огромна савремена насеља чији се смисао исцрпљује у њиховој функцији. Није налик ни на прастаре градове – музеје, који се пре настанка појављују у сну. Тај Град – иако се опире сваком поређењу или дефиницији – има истински идентитет, физиономију која се не заборавља:

најсличнији је статичном, бесполном организму. на то указује све: његова структура, изглед његових здања, материјал од ког је начињен, систем самообнављања на ком почива, као и његова целокупна биолошка егзистенција. и мада – опасан мрким зидинама и непокретним облацима, прекривен хладном, непромењивом тишином и испуњен вечно празним улицама – делује као мртав, извесно је да такав није: то је Град починка, Град живота који се рађа /обнавља/, Град унутрашње свстлости...

све у њему подређено је идеји чисте Геометријске Форме, тој праслици постојеће стварности***.

градске улице, које се сливају у Централни Трг, следе принцип зрачне симетрије. њихови пресеци изведени су под тачно одређеним угловима, тако да крајњи збир свих пресека једне улице увек износи 180° или 360° (дакле, степен који означава круг или његову половину). исто правило односи се и на канале, чија мрежа обухвата читаву градску површину и помоћу којих комуницирају њени спољашњи и унутрашњи

сегменти. кроз њихова топла и масна корита креће се мутна, слузава текућина: она напаја Град и све што је у њему животној енергијом, сновима, свешћу... међутим, верност Геометрији најјасније је изражена у облику и распореду градских здања***: зграда, храма и обелиска, тргова и споменика, великих тераса, вештачких паркова и дрвореда итд. све те грађевине сачињене су од истог материјала који подсећа на стакло или лед, а прелама светлост оштро и чврсто као најфинији дијамант: такав материјал својом једноставношћу омогућава постизање правилних облика, али и стварање непрестане јарке светлости /светлости чији је извор у свакој тачки простора који обасјава*/. у тако осветљеном пространству јасно се оцртавају контуре зграда и храма, осталих грађевина и њихових детаља: сви ови облици савршене су имитације основних Геометријских Форми: Троугла, Кружнице, Квадрата и т.сл./ док неке грађевине у потпуности следе идеју само једне, друге представљају комбинацију више Форми/. осим тога, и њихов распоред подређен је истом принципу: оне су груписане у неколико зона, при чему свака образује једно Геометријско Тело./све ово односи се и на детаље градских здања: орнаменте, мање објекте у склопу већих пројеката (паркова, тргова, споменика итд), те на просторије и елементе унутар њих***/ ...међутим, суштинска повезаност појединих грађевина не огледа се у њиховим облицима и распореду, већ у томе што структура сваке од њих представља верну слику структуре Града, тако да је свака зграда, сваки обелиск, сваки храм не само нацрт целине, него и сам Град у малом. наравно, иста структура понавља се и у сваком детаљу градских здања, и управо та чињеница игра важну улогу у очувању идентитета Града: јер, његов раст и развој одвијају се кроз умножавање тих здања у процесу који подсећа на размножавање пупљењем¹: из одвојеног дела не-

ке грађевине образује се комплетна „нова индивидуа“ што представља верну копију оне од које потиче. на тај начин, из једног објекта формирају се читаве колоније истоветних. или једна градска зона ствара идентичну нову и т.сл. тако се Град развија, али не мења свој изглед и структуру, пошто се шифра уписана у сваки његов елеменат у потпуности преноси и на новостворено: тако његово обнављање представља, у ствари, понављање Истога***.

остали аспекти биолошке егзистенције Града мање су бурни и трају без видљивих спољашњих манифестација. њихова активност одвија се захваљујући јединственом систему уграђеном у централни део Града: у подруму суморног барокног здања (јединог које није верна имитација Геометријске Форме), на округлом каменом постољу лежи нага жена, застрашујућих димензија, строгог и ружног лица. називају је Пра-Мајком или Краљицом, њено тело, прекривено масном, црвенкастом скрамом, увек је отворено и влажно, увек спремно да прими или излучи нови садржај. оно се шири и надима, пулсирајући попут огромне пихтијасте масе која тежи распадању. ти покрети јасније откривају пукотине и прозирне делове његове површине, кроз које се назиру компликовани унутрашњи механизми. сокови, органи. симболи: открива се систем који производи органску/универзалну/ енергију названу Археус, откривају се прецизно формулисане временске, просторне и структуралне законитости на којима почива не само њено тело, него и Град. јер, на то тело, прикључени су многобројни апарати који апсорбују његове импULSE и распростиру их Градом преко разгранате мреже канала: тако се свака пора Града напаја истим Животом, тако сви његови делови бивају прожети зрачењем истих елемената: тако Град егзистира као Организам...

НАПОМЕНЕ (II):

* Ипак, скривена иза облика и мрких зидина, она се не распростира изван Града, тако да, споља, он делује мрачно, потпуно стопљен са тамном водом** која га окружује.

** Водом заборави(?)

*** Смисао овог је у томе да се и у генетске кодове Бића што се обнављају/трансформишу/**** утисне део Идеја, Модела и Закона на којим почива Природа, да се неке од основних праслика материјализују у њима током дугог и мирног Сна, и тако пренесу у буђење...

**** ... Она се налазе у најскривенијим просторијама градских здања, у влажним шупљинама неприступачних одаја до којих допиру последњи огранци канала, у мраку и ружичастој топлини најдубљих слојева Града: невидљива споља, склупчана у својим чаурама и опскрбљена хранљивим течностима, Бића која се обнављају/трансформишу/почивају мирно, непомично, спокојно...*****

***** **ИСТРАЖИВАЊЕ САВРШЕНСТВА (ε)**

ИСТРАЖИВАЊЕ САВРШЕНСТВА (ε)

„...Почивао сам мирно, непомишно и спокојно, био сам изван времена, форми и идентитета, изван обе Стварности; моји снови следили су исконске импULSE стварања, прожимала ме је сенка дубоке, несвесне искре која је отворила Простор, Време и Постојање. Дуго је трајао тај починак.

Сунце и Месец небројено пута су променили зоне своје превласти док се није уклонила копрена која ме је делила од Света. Испрва, изгледало је као да све остаје исто, као да још увек нека свест изван мене замењује моје властито биће: слике које су надлазиле још увек нису биле **моје**, стизале су из неке несхватљиве дубине и нестајале нагло као Ветар; још увек је струјао флуид који је свим доживљајима управљао неспутано и лако, бестелесно: као да сам још увек био лишен и душе и тела, лишен постојања, лишен **себе**...

Међутим, дубока, неприродна тишина која је владала околином, опоменула ме је да се ипак догодила промена: спазих да ме окружује мрак и његов тешки задах, осетих да ме боје и звуци што су испуњавали мој Сан, заувек напуштају. Узнемирен слутњом која ме је нејасно обузимала, говорећи да симболи који ми се **сада** указују представљају будућност и улазак у нову фазу постојања, покренух се. Влажност и топлина просторије где сам пребивао притискали су ме као мора, подстичући у мени осећај мучнине и жељу да напустим своје скровиште. Напипах

отвор у зиду и прошавши кроз њега обрех се у мутној слузавој текућини.

Канал којим сам пролазио био је довољно простран да ме прими, иако је течност у њему отежавала моје кретање. Додиривао сам масне ивице његовог копита, урањао дубоко у ту течност и осећао да ме снажно обузимају њени елементи. Све то чинило ми се познато и моје сећање (уколико је постојало) као да се почело будити: најпре, то беху сасвим мутне представе, а затим се све концентрисало око неколико централних фигура које су – осећао сам – већ биле у мени, и које се сада само враћају из неке далеке прошлости или заборављеног Сна. То ми је уливало снагу и изгледало је као да више нисам потпуно сам, беспомоћан сред **непознатог**, као да ми стварност у којој сам се нашао жели пружити чврста упоришта и олакшати пут. И када сам, после дуготрајног пробијања кроз канале, угледао светлост и схватио да сам најзад стигао до површине, предео који се указао преда мном готово ме и није изненадио. Око мене се простирао Град, испуњен блештавом светлошћу и правилним геометријским формама. Закорачих на плочник начињен од необичног материјала налик на стакло или лед и упутих се према мрким зидинама што су се назирале у даљини.

Град је био пуст, прекривен хладном тишином и непокретним облацима, и ја зачуђен схватих да чак ни моји кораци у њему немају звук. Чинило ми се да је то знак који говори како више не припадам овде, како сам странац чије је присуство у Граду неприродно. Убрзах ход и ускоро се приближих зидинама које су окруживале Град.

Сада, кад су им се контуре већ сасвим јасно оцртавале, приметих да њихова висина премашује и највиша градска здања, и да су саграђене од чврстог, густог материјала који је морао упознати моћ Ватре (јер, она крепи и, мењајући твари, свему даје својство постојаности, непроменљивости); приме-

тих, такође, да се на појединим местима у подножју зидина налазе раскошно украшена врата. Нисам се двоумио: у мени као да је одувек постојало сазнање да морам изаћи из Града, да се изван његових мрких зидина простире свет који сам толико ишчекивао и да је излазак у тај свет прави циљ мог боравка овде.

Отворих најближа врата и уђох у пространу, осветљену просторију. Преда мном су стајала три пута:

степениште које сам изабрао као да није имало одређен смер и ходајући њиме никако нисам могао одредити на коју страну идем, да ли се крећем навише, наниже или у круг, да ли се уопште **крећем**. Као да ме је прогутао Лавиринт или невидљиви, моћни ум који ме води по неком, само њему знаном, плану...

И док сам пролазио крај камених украса, безбројних цртежа и звучних знакова, крај формација Воде, Ватре, Ваздуха и преостала четири елемента (што поседују само тајно име, у којем се крије њихова моћ), у мојој свести је бивао све присутнији један Глас^А који се испрва јављао тихо, као из даљине, да би ускоро постао њена доминирајућа компонента. Био је свеобухватан и свеприсутан, непрестано је лебдео изнад, око и иза мене, емитујући своја значења на неком непознатом језику: значења чији ми је смисао, истог тренутка када би их мој слух регистровао, на необјашњив начин постајао разумљив; значења што су представљала последње поруке света који сам напуштао и прва упутства Стварности у коју сам дефинитивно улазио. Схватих да сви објекти који ме окружују могу такође поседовати извесну семантичку вредност и да се, можда, управо у неком од њих крије најважнија информација, коју никако не бих смео пропустити. Иако нисам могао са сигурношћу тврдити да ли таква информација уопште постоји, постадох опрезнији, трудећи се да ми не промакне ни један детаљ, покушавајући да

све протумачим, распознам, објасним. А **све** је било непознато, и иза мене су непрестано остајале нерешене загонетке и мисао да можда ипак нисам ништа изгубио: јер, мој пут је водио даље, у нову неизвесност, кроз чудесне пределе, кроз области све сложенијих појава. Глас који ме је пратио и који је готово сасвим овладао мојом унутрашњошћу, сада се умножио: био је то један полифонијски говор што је обухватао хиљаде различитих *шокова*, звуци су се преплитали, разлагали и сједињавали, речи су сваког тренутка мењале своја значења, Језик се отворио: језичке јединице кретале су се слободно и неспутано, вођене само својом унутрашњом логиком. Тај говор метаморфозе, то укрштање безброј гласова и њихово сливање у Глас, та велика Различитост и исконско Јединство, стварали су неку нестварно чисту хармонију, опојну музику која је, праћена белом светлошћу што се рађала из ње, мамила у своје дубине. То ме је водило у сан и ја затворих очи, уверен да крај пролаза којим сам се кретао не постоји, уверен да ћу остати вечни заробљеник ових одаја...

***

...Када сам поново отворио очи, угледах шуму која је започињала у близини: иза мојих леђа уздизао се Град, његова глатка, висока здања, његова непокретна тишина која је као огромно, тамно море прекривала све. У мом памћењу постојала је дубока празнина, било ми је непознато када и како сам се нашао са друге стране зида. Мутни обриси који су титрали у мојој свести беху једини остатак сећања на пролаз у подножју зидина, и ја се последњи пут окренух, да бих још једном сусрео Град који сам, сада, напуштао заувек.(?) Његово моћно ћутање и мир били су истински одговор на бујицу питања која сам му у мислима постављао.

Стаза којом се упутих водила је кроз шуму. Лишће под мојим ногама благо је шуштало, тихо струјање ветра пријало је

мом исцрпљеном телу, а магла која се полако спуштала доносила је неку светлу, прозрачну топлоту. У дубини шуме гореле су ватре: њихов мирис снажно се распростирао околином, њихов сјај пресецао је мртвило ноћи и снажно ме обузимао. Скретао сам са стазе и додиривао пламен, притајен, посматрао сенку свог лица на тлу, осећао узбуђујућу светлост ватре на својој кожи; прилазио сам изворима који су увек били у близини огњишта и дугим гутљајима пио слатку, свежу течност; скретао сам са стазе и проналазио области налик на измаштане вртове, препуне сочних плодова чији је укус са сваким новим залагајем бивао другачији. Дани и ноћи су се смењивали, текло је симболично време, а ја сам све дубље урањао у живот тела, у његова искушења, механизме и снагу, у његове могућности и дарове: моје тело постајало је свесно себе; шума којом сам пролазио претварала је свако откриће, сваку визију, идеју и доживљај у искуство чула. Слутио сам да из ње више не могу изаћи исти, да се остварује нови фрагмент Велике Метаморфозе чији су Модели, Закони и Структуре утиснути у мене током дугог и мирног починка, али чији Почетак и Крај (ако их уопште има) ја не могу спознати. Иза мојих леђа још увек се, кроз разгранате крошње и густо биље, назирала једина тачка која је представљала некакву извесност: врхови градских здања, куполе и торњеви. Град што је, иза непрозирне мреже облака, емитовао своју моћну светлост која ме је крепила и обасјавала ми пут...

...Стаза што ме је водила кроз шуму завршавала се на њеној ивици, и ја наставих пут празним, пешчаним пределом: испрва, чинило ми се да сам зашао у пустињу, међутим, ускоро приметих огромно водено пространство и схватих да корачам обалом. Песак је био раван и мек, као да нико пре мене није овуда пролазио, као да Ветар или Вода никада нису пореметили његово спокојство.

Дођох до воде. Мој поглед није могао обухватити њену површину: она се распростирала свуд унаоколо, прекривала је читав простор и настављала се у даљини, иза последње видљиве линије хоризонта. Била је веома чиста и прозирна, иако су је померали суморни таласи, налик на чудовишна отворена уста која гутају све што их окружује: пару, ноћ и месечину, тела и снове, ваздух, светлост и покрете. На дну воде, у близини места где сам стајао, спазих нешто што је реметило њену непомућену чистоту. Била је то безоблична пихтијаста маса која је подрхтавала у ритму таласа, прекривена жућкастом, смежураном скрамом као длаком^{A1}.

Деловала је сасвим беживотно, али када додирних површину воде, она се покрену: проже ме необичан осећај привлачности ка том бићу, као да се тамо, на дну, налази моје сопствено тело, једна од његових пројекција које ме очекују у будућности.

Поново додирних воду и из те безобличне масе издвоји се нешто налик на пипке. Истог тренутка у мојој свести одјекну Глас који је господарио пролазом: опет зачух речи непознатог језика, полифонијски говор, звуке, чудесну музику, опет ме обузе пријатна несвестица и ја, уверен да полако тонем у сан, покушах да одагнам утисак који се све више наметао: да Глас допире из воде, да га емитују управо пипци што су се малочас појавили. Упутих се тамо.

Док сам се приближавао том створењу, које је и даље непокретно лежало на дну, његови пипци су расли, окрећући се према мени као да ме желе позвати, охрабрити, дотакнути. Застао сам. Осећај неизвесности и неког нејасног страха све више је притискао моју свест, и ја одлучих да се вратим. Осврнух се, али оно што се указало преда мном учини ми се више него нестварно: обала на којој сам до пре неколико тренутака стајао била је сасвим другачија, иза мене се распростирао потпуно непознат

предео: узалуд сам погледом тражио шуму где сам први пут (или – ако трагови мог сећања нису само памћење Сна – :где сам **ПОНОВО**) доживео своја чула, узалуд сам тражио блештаву светлост која ми је обасјавала пут, узалуд сам покушавао да назрем Град у ком сам се једне зоре, после дугог и мирног починка пробудио, узнемирен слутњом што ме је обузимала и свешћу о свом новом постојању.

У том тренутку, пипци додирнуше моје тело. Изненађен њиховом топлином и пријатним жмарцима који ме прожеше, нисам се опирао. И док су се они полако обавијали око мене, припијајући своје лепљиве отворе уз сваки делић моје коже, ја сам се све више препуштао, иако је у мени расла жеља да прекинем тај загрљај који ме је снажно увлачио у своје тајанствене дубине. Међутим, пипци ме прекрише сасвим, а ја и даље остадох непомичан, немоћан да било шта учиним, немоћан да се одупрем њиховом чудном зрачењу које као да је управљало мојом свешћу. И када ми додирнуше очи, утонух у таму као у Сан.

Ту се прекида сећање:

у мени постоји само нејасан утисак да сам се кретао, да сам лебдео у води и тонуо ка дну, испуњен спокојством које ми је уливао загрљај те безобличне пихтијасте масе. Свет је нестајао и опет се рађао, ја сам се распростирао Простором испуњавајући његове најскривеније поре, сажимао сам духовне потенцијале Бића, отварао Време и сједињавао га у себи укидајући његове три димензије, покретао сам еволуцију и инверзију Универзума, био сам свеприсутан, вечан, неуништив: ја сам стварао, поништавао и трансформисао, Ја сам настајао и ишчезавао...

Белешке:

А „...до тих висина, до предела који су били његов извор и истинско боравиште, људска мисао није допирала, а тело бачено у њих губило се у самоћи и новим, непознатим формама сопственог постојања. страх тела пред њим, био је страх од несртајања, од ужасног, нечујног пропадања у бездан, од неразумљивих сила које су га апсорбовале: био је то, у ствари, исконски страх од Ноћи.

Јер, тамо је владао потпуни мрак: вечита, студена тама Свемира била је најчистија светлост у поређењу са њим. Тај мрак био је његов моћни заштитник: није га скривао од других (јер нико није могао угрозити његову савршену природу), него од њега самог, од последње самоспознаје, коју чак ни он није смео досећи. да ли је изнад њега постојао виши ум, или је он сам био врховна свест, синтеза свих ствари? да ли је он дете мрака и хаоса који испуњавају овај предео, или су они само производ његове маште? да ли је његова материјална пројекција привид, уколико му је суштина изван ње, у нематеријалном, апстрактном, духовном? Глас је немо умножавао питања, притискајући

А1 „...затим се појавила у другом облику. пришла ми је у лице жене, прозачне и младе богиње воде, детињег лица, удова и груди. њен ход имао је у себи нечег страног, нечег што је казивало да не припада овом свету и да је њена права постојбина далеко. заиста, у првом тренутку учинила ми се сасвим нестварна, као привиђење, као једна од многих визија што их је стварала свест моје бескрајне самоће. и тек када, обзревши се око себе, спазих врт у којем сам се налазио, тек када његови мириси почеше продирати у моја чула, и његово биље (чије су слике биле забележене у мом сећању) покри сав хоризонт, тек тада поверовах у стварност овог предела и њено постојање.

прилазила ми је дуго и тихо, скидајући са себе прозирну бледу туну, обнажујући део по део свог незрелог тела. прилазила ми је нечујно: на њеном лицу лебдео је осмех и кроз прамење плаве, паперјасте косе назирала су се два светла ока у којима се огледао мој лик. изнад нас шумеле су крошње и рађало се јутро: читав видик био је испуњен благом, лелујавом светлошћу, сликом Сунца које се снено пробијало кроз густу мрежу лишћа и сенки што су се повлачиле као да се нека тајанствена и раскошна белина

бескрајни простор, одзвањајући чисто и јасно, као звук људске речи изговорене у планинама.

тачка у којој сам се нашао била је сасвим при дну овог мрачног предела, тамо где се још увек осећао утицај последњих слојева Ваздуха, његово дисање, његова структура, његов напор да раздвоји живе и неживе твари. нисам се кретао, био сам потпуно непомичан: био сам изван света Димензија, где се одвијају процеси који се одликују линеарношћу, стабилношћу, казуалитетом. око мене се распостирала отворена, статична празнина: постојао је само Глас, који ме је прекривао као сатенски покривач. осећао сам његов додир, осећао сам његову хладноћу на својој кожи осећао сам да је моје тело обавијено меким омотачем налик маховини и да корење тог омотача лучи беличасту пену. кроз вене су ми пролазили њени огранци, у виду вреле течности која је изазивала болну омамљеност и грчеве; међутим, прави циљ њеног дејства било је стварање многобројних отвора на мом телу, отвора у које би могли продирати **његови** фрагменти.

ускоро, када су ови отвори били сасвим формирани, све је утихнуло. изгледало је као да

спуштала са висине, као да се Природа припремала да види све што ће се догодити. осећао сам да дубоко припадам овим збивањима и да је жена што ми се приближава, нежно додирујући биље, кључни принцип Мистерије у коју ме сама уводи. ко је та жена-дете, куда ме води њено биће, шта значи њен долазак? немоћно следећи траг ових питања, препуштао сам се заносу који ме је обузимао и растао са сваким њеним кораком...

...када је дошла до мене, осетих меки додир њених прстију и телом ми проструја необичан покрет, као да сваки орган, свака ћелија, сваки његов елеменат неким мистичним језиком одговара на тај додир. Лежао сам у трави, мирно и спокојно, сав у некаквом неодређеном ишчекивању; она је стајала изнад и посматрала ме немо, са истим оним осмехом на уснама. Неко време као да се ништа није догађало; напokon, учини ми се да моју свест полако испуњавају нови садржаји и да је то трајало од самог почетка, од првог часа када сам је угледао. и тада схватих: слике и симболи, сва непозната значења што сам их постајао свестан била су, у ствари, фрагменти њених мисли, који су се материјализовали у мени. и тек тада, тај бескрајни жубор поче ми личити на говор, и ја покушах да разумем знаке језика којим ми се обраћала, покушах да распознам њене поруке.

његово присуство изненада ишчезава, као да започиње владавина Тишине...

...тада се поново јавио. његова сенка просула се по мени, припивши се снажно за сваки делић мог тела, притискајући га неком неприродном тежином која је доносила благу свежину и пријатност. умирих се. око мене се ширио оштар задах трулежи чије је средиште било скривено негде у дубинама ноћи; у устима ми се разливао укус крви који је пролазио кроз грло и обузимао читаву моју унутрашњост. у мени је замирала енергија, моје биће губило се у вртлозима Времена; будио се исконски зов стапања са мраком и све се враћало у Једно, у Тачку, у Ништа: био је то распад Органског Поретка, последња искра свести. препустих се тој струји, обневидео и нем, спреман да потпуно утонем у простор коначности, где је крај, где нема Метаморфозе.

(немој се плашити – говорио је у мени неко други – то није Крај, то није последња Смрт: то је твој Извор, то си Ти.)

и тада, у тренутку док тонух, мислећи да се Велика Кружница затвара, он (његова сенка на мени) се покрену. проже ме талас топлине, обузе ме пријатна вртоглавица: осећао сам како се

„затвори очи и уши, одреци се старих чула“, говорила је она, „уђи у мене, освоји моју унутрашњост, испуни ме сву: увешћу те у Истину, открићу ти Савршену Целину Природе. открићу ти највеће тајне Света, Васионе и Ума“. погледах је још једном. била је сасвим нага: њена кожа, бела и чиста као снег, зрачила је неким чудноватим мирисом налик опојном ваздуху планинских висина; на врховима њених дечачких дојки преламао се одсјај сунчевих боја, дарујући им руменило и свежину, а стомак, који је читавом површином пригушено пулсирао, стварао је својим покретима обресе што су у сећању призивали ритуалне објекте „сна другог рађања“. испружих руке у жељи да дотакнем њено тело, али оне прођоше кроз празнину. тада затворих очи...

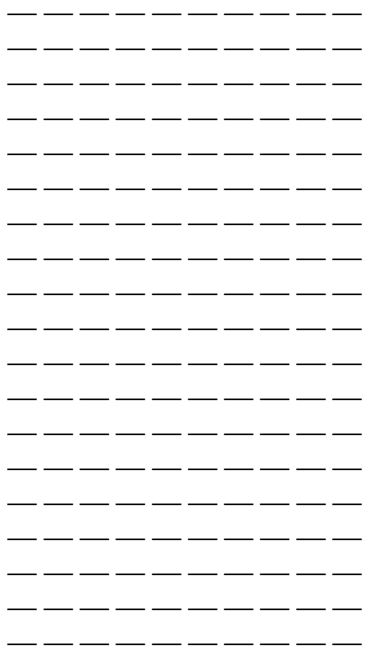
...истог часа, доживех потресно просветљење: отворише се моје унутрашње очи и ја у трену разумех њену лепоту, и видех све:

спуштала се на мене, неосетно и лако, изговарајући шапатам магловите, свете речи, уносећи ми у лице свој опојни дах. неописива светлост, која је извирала из ње, сједињавала је у себи безброј супротних категорија: била је и хладна и топла, и сува и влажна, и статична и покретна, и граница и безгранично, и једно и мноштво, и светла и тамна...; била је апсолутна синтеза, Велико Јединство свега. та светлост окруживала

полако и меко помера по мени, осећао сам додир његовог тела на својим леђима и његов врели дах на свом врату. Океан који ме је до малочас снажно увлачио у своје поноре, сада је нестајао, као да ме нека моћна рука извлачи из њега, и ја се препустих тој новој струји, **његовим** покретима, његовом телу. осетих како ме ти покрети милују и како их моја утроба прихвата, осетих како се приближава мојим отворима и улази дубоко у мене, испуњавајући ме свог; осетих да га моја унутрашњост прима жедно, са захвалношћу, и да се његови импулси незауостављиво преносе мојим организмом. његова игра трајала је дуго и, мењајући ритам, постајала све сложенија, све разгранатија: за трен, доживех његово лице на свом потиљку и болни додир његових руку на својим бедрима доживех снажне продоре његовог тела и његову сенку која је постајала **моја** телесност. и најзад, у часу док се у мени разливало његово семе, пред очима ми се указа моћна, блештава светлост и ја осетих да сам у потпуности испуњен њеним Творцем, његовим струјањима, његовом Свешћу, његовим присуством: био сам **његов**, он је био у мени,

нас је као ореол, као заштитна опна кроз коју није могло продreti ништа, у којој смо били само ми. и док сам осећао њене усне како се припијају уз моје, и сокове који клизе низ моју кожу, све више сам урањао у њене дубине, препуштајући се путевима којима ме је водио исконски зов Бића. спајали смо се полако и меко, као да тонемо у сан. њене ноге снажно су ме обгрлиле, њена колена притискала су ми бокове, а моје тело као да је пратило траг провидне течности која јој се сливала низ бутине, покушавајући да упије сваку њену кап. мирис наших испарења све више је обузимао моја нова чула, будећи их, подарујући им истински Живот: тај мирис стварао је у мени жељу да продирем даље, до најскривенијих тачака њене унутрашњости, и ја сам заривао прсте у њено једро и чврсто месо које као да се отварало пред њима. њено тело, следећи несвесне импулсе утробе, извијало се и нестајало у неким тамним дубинама (дубљим од Ноћи или Сна), док је она, гласно дишући, изговарала исте речи, све тише, све неразговорније. дрхтећи под њом, узвраћао сам јој сваки покрет, покуравајући се њеним жељама, лижући до изнемоглости сваки делић њеног тела који би се нашао нада мнош, осећајући укус њеног врелог језика на својој кожи...

и ја у њему: били смо једно, био сам Он^Б...”

Б „...како да га представим, како да исказем истину о њему, како да откријем мисао која га води; како, када знам да његово биће почива у Имену, и нема почетка и краја?

Како да кроз вечну Ноћ и Светлост која је раствара, кроз шуму опсена, привида и сенки, допрем управо до тог Имена, допрем до Суштине? како, ако је оно (Он) затворено у себе, ако се само из себе рађа, траје самим собом и само у себе увире; како, ако је оно несхватљиво уму и неизрециво?

...онда је поново променила обличје. око нас је завладао мрак, у чијим се дубинама назирала минијатурна светлећа тачка. она се појавила као визија многоструких облика, као неодређена блештава прилика која ми се обраћала из самог језгра те светлости. „уђи у мене”, говорила је она, „освоји моју унутрашњост, испуни ме сву: увешћу те у Истину, открићу ти Савршену Целину Природе, открићу ти највеће тајне Света, Василоне и Ума. знај: кроз мене улазиш у друго Време, ја ћу ти открити Све: Ја, која сам Дубина, Ја, која сам вечна, мистична Тишина, Ја, која сам Мајка и Дете, Ја, која сам Принцип Живота и Принцип Смрти, Ја, која сам Мудрост, Мисао и Девичански Дух, Ја, која сам твој језик и Језик: ја ћу ти открити Све^{Б1}...”

Б1 „...отвори своје биће, отвори очи духа и погледај у Дубину. погледај њено дно, погледај Последњу Тачку, погледај порекло свега и место где увире Све. препознај праву Моћ, препознај њено двојство, хармонију супротности својственоу природи Бића: препознај њене знаке, пропорције и бројке, препознај Материцу; спознај свог истинског Оца и своју истинску Мајку...

...схватићеш да је оно што тражиш Бескочно и Крајње, да постоји по себи и да се не мења никад: да је у вечном миру. схватићеш да је Једно, да му је то Суштина и да је увек с

ако кренем његовим трагом, поћи ћу од Тела^Г. јер, он је учио да је Тело Све(мир) и Све(мир) Тело, да је телесност Бића највећа тајна Постојања и да је Душа само тамница Тела. ако кренем његовим трагом, поћи ћу путем Промене: јер то је пут који води прочишћењу, пут који следи светлосну струју Великог Даваоца, Творца; то је пут на ком се налази бели горући камен и спознаје Савршенство; треба открити Кружницу, треба променити облик, форму, саму материјалност: треба се огледати у њему, у Неизрецивом, у Једном...

(Глас: „види. види како ти говорим из друге области, из дана у који још нико није ушао. слушај. слушај мој звук, мој позив, моју истину коју овог часа уносим у тебе: прими опору реч и њен телесни знак, прими моје дарове. сањај. сањај језик који је стварао моје снове: Језик, који је створио Свет...”)

...ако кренем његовим трагом, вратићу се Језику. пратићу Значења и Симболе, откривати њихов смисао, тумачити Откровење: пратићу посредне знаке Бића, симетрију и разлике (које указују на Закон), Мудрост што води исходишту; пратићу искру Ума у несталном, херметичном,

тобом: да је у сваком бићу. схватићеш да тражиш себе, да тражиш корен свега и оно што је пре свих ствари; схватићеш значење Пута што води према Огњу, кроз Земљу, Воду и Ваздух: схватићеш Идентитет...

...буди спокојан. јер, ту је Почетак и Крај, ту си био и тамо идеш, то те ослобађа Света и враћа те у Свет: јер, ту је она Целина која осмишљава Све и која пориче Све. ту је она граница која нарушава границе, ту је настанак Сна и окончање Сна, ту је она Стварност која нам дарује Знање: ту је тајна Објава и моћни Прасимбол, који говоре све...

...заиста, буди спокојан: ако си разумео Тело^Г¹, нећеш нестати с њим, ако си спознао Свест задобићеш њену моћ, ако си схватио Ум и сам ћеш постати Ум: јер, оно што те је створило, сада ствараш Ти...

...отвори своје биће, отвори очи духа и погледај у Дубину: видећеш Невидљиви Дух, оно што покреће Душу, видећеш неизрециви Извор који оплоди Тишину, видећеш највишу Суштину, из које настаје Све. видећеш Постојање, видећеш Светлост и Ноћ, видећеш Савршенство, Идеју која влада: видећеш буђење твари и огромни исконски Круг. открићеш Живи Језик, неуништиву силу што поседује Знање; спознаћеш Реч Истине:

— кад мене Време, кад заувек нестане свет привида и сенки, Све-

тамном. вратићу се Језику: његовим лавиринтима, његовој дубини, његовој свести: његовом Духу; Језику, који доноси просветљење, Језику, који ме удише и тако удаљава од себе. да, да, Језику: јер, он је Син Велике Тајне, он је друго Време и објава Суштине: Језику, јер отвара врата Вечног, отвара пут Имену које је Идентитет, које је право Порекло, које је Он сам...”

Г „...између две удаљене тачке, на ноћној страни Свемира, простира се танка пруга светлости. она је подрхтавала, окружена ауром разнобојних честица које су лебделе у безваздушном простору као да плове под водом, као да својим титрајима и необичном игром желе упутити поглед у сасвим другом правцу, негде испод или иза лиције коју су опкољавале.

ипак, био је то превид. свуд унаоколо, ширила се само густа, непрозирна тама, и није се назирало ништа. све је било немо. само је танка светлосна пруга нарушавала овај склад, само је она зрачила стваралачком енергијом и емитовала значења. само је њено **бивство** представљало идентитет у овом мрачном и хладном простору, само је она поседовала свест. иако није била статична, иако је у периодима

мир ће се поново вратити у Једно: то неће бити почетак, али неће бити ни крај: наступиће доба смираја, доба Универзалног Бића: трајаће само Вечност, јединствена Целина, недељиво Све...”

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

Г¹ „...јер, тада ће знати: Тело и Смрт су једно, Тело и Свест су једно, Тело и Живот су једно: јер Тело је Постојање, Промена и сваки Облик. и Она, која ти преноси ово учење, Она која ти објашњава Невидљиву Природу и њене Механизме, такође мења форме, такође се појављује у Телу...

...од два начина једно, оно ће се претворити у Ништа и дати ново биће. збивања неприступачна оку, имају дар Језика: она говоре о Томе, о начину преласка у Друго, о врсти трансформације, о елементима који конституишу Процес. тако се може открити да супротни принципи смењују своја дејства, да је њихов конфликт основно начело Тока, и да је врхунац Дела – Божански Хермафродит. тако можеш открити своје друго тело, које је тело Света; само у њему разумећеш Уметност што води Открићу, само у њему постаћеш господар Вештине која води спознаји непојамне Дубине Бића...

који су се понављали мењала димензије, изгледало је да њену префињену структуру ништа не може нарушити. јер, она је била једина снага која се опирала Хаосу: она као да је представљала последњу извесност овог празног, беживотног простора, извесност без које би и само Постојање било поништено. она је била еманација чисте (највише) Моћи, она је била бескрајни, неуништиви Извор живе светлости; она је била моје тело...

...био сам танка пруга светлости, линија која је спајала две тачке на ноћној страни Свемира. кроз мене је пролазила густа, бела материја која је разједала моју унутрашњост и, допирући до свести, стварала визије што су говориле о природи садашње фазе мог постојања. знао сам: ова пројекција мог тела отварала је тајновити бездан у ком се оно губило, и Биће се стапало са Телом; она ме је приближавала центру последњег (почетног) Исходишта, Прасимболу, Духу. није било граница:

распростирао сам се бескрајним лавиринтом Простора и Времена, откривао форме кроз које сам пролазио, доживљавао велику мистерију изласка из Материје и новог отеловљења.

...своје постојање оно захваљује Ватри: Ватри, која развија и преображава Природу путем нестанка и препорода природе, путем активирања оног што у њој траје у латентном стању: Ватри, која разрађује Форме и Идеју претвара у Материју. заиста, своје постојање оно захваљује Ватри: Ватри која уништава и кроз уништење допушта откриће Облика, Модела и Структура; Ватри што показује сличности и разлике, и износи на светлост скривене елементе на којима почива Свет. пошто је окупано у пламену, пошто је прошло искушење Ватре (која органско и неорганско спаја у Исто – у Живо), оно не гради ништа на основама једне стварности, већ тражи начине да је превазиђе и задобије нове форме које уведе у виши поредак. оно стиче способност да мења сваку супстанцу, да се умножава, дели, распростире кроз Време и све димензије Простора: оно стиче способност да се оствари у Апстрактном и поново врати Материји, оно је истинска веза између Праелемента (из ког је настало све) и оног чему све стреми.

у једној перспективи и оно се може схватити као плод основних животних елемената; али, ако елементе схватиш као симболична одређења моћних сила што стоје иза њих, схватићеш категорију с којом се збиља поистовећује ова пројекција Тела. ако дешифрујеш скривени сми-

поседујући сазнање о појединачном, приближавао сам се сазнању о Целини; знао сам да светлосна пруга (ја) не може нестати, али да се ближи час када ћу је напустити, када више нећемо бити Исто: јер свака пројекција Тела постоји и независно од свести која је испуњава. можда ће се број линија које емитују значења и светлост, као и број тачака спојених помоћу њих умножити, можда се већ умножио, али то више нисам (или: нећу бити) ја, то више није и неће бити ова пројекција мог тела, која је заувек једина, непоновљива и неуништива...

...танка пруга светлости и даље је мењала димензије, моје тело (ја) угибало се и ширило, подрхтавајући као на Ветру, окружено ауром ситних, сјајних честица. густа, бела материја која је пролазила кроз њу (кроз моје тело) разарајући унутрашњост, поништавала је последње трагове **физичког постојања**. знао сам: она је посредовала Пут, водећи ка Суштини и Апстрактном, ка следећој пројекцији мог тела:

оно се распростирало Празнином, пустим непостојећим пространством, где није било одређења, где није проналазило Свест и Димензије, где као да ни

сао збивања која се одвијају над њим, разумећеш суштину Процеса, разумећеш Истину Тела и Унутрашњи Закон. јер, све то је у теби и одвија се над тобом, све то си Ти...

...мораш уклонити маглу која прекрива битак, и дејства Ума кроз Природу постаће ти блиска. разазнаћеш њихове споне, посредства којима Мудрост обликује Стварност; разазнаћеш њихову моћ. спознаћеш да је друго тело ларва, којом задобијаш Будућност и неодређени тренутак када ће престати Пут. Принципи сједињени у Пентаграм регулисаће процес пројекције: усмериће енергију која извире из тела и уливати му свежину, утицаће на распоред супстанци при конституисању нових облика, деловаће тако да се очува његова свест. кроз своје трансформације оно ће научити да је то што се назива Постањем, у ствари вечно, непромењиво стање. научиће и то да разликује оно што је трајно, од онога што је пролазно, трошно. почеће, најзад, да схвата сопствену тајну, нужност да изађе из себе и да се врати у себе, непостојање разлике између „битног“ и „небитног“...

(све то помаже Телу да опстане у власти силе која садржи двојство: бића Сунца и Месеца, проистекла из Једног, стопљена у свом опсегу и кретању путањом Круга. све то помаже телу да прелазак у друго тело и растварање сваког новог, доживи

њега самог није било (или: где је, можда, оно само представљало и Апсолутну Свест и Универзалну Димензију). читаво то пространство било је само слика (одбљесак)

Огледала чије се језгро налазило у Последњој Тачки. на његовом дну светлео је Вечни Огањ, праслика Ватре; његове очи (очи Огледала) виделе су све, његова површина обухватала је Простор и Време и, преламајући их у својим дубинама, рађала, умножавала и мењала њихове варијанте: у њему је било садржано Све, и Све је било његов одбљесак. оно је упијало моје тело и прочишћавало га пламеном: тело, које је било његов одраз и које се идентификовало са њим, тело, чија **материјалност** више није постојала, али чије је присуство, сада, било једина стварна форма моје егзистенције. знао сам: то тело био сам Ја, оно је било моја суштина, есенција мог постојања, моја последња и највиша спознаја...

...и док су се зраци Ватре одбијали од Огледала, док су, у виду сребрнатих вертикала, хоризонтала и дијагонала, пресецили Свемир, угледах у тој светлости безбројне облике који су настајали, кретали се и ишчезавали, разлажући се на мање

као привид и спозна као Стварност. све то помаже Телу да уплови у значења Ватре, без страха од ишчезнућа, без неразумевања саме идеје Смрти. све то помаже Телу да из Последње Тачке дозове Ваздух и Воду, дозове почело Живота. све то помаже Телу да у потпуности освоји сваку нову форму и преузме њена својства; све то помаже Телу да буде оно што јесте и оствари своје симболе; све то помаже Телу да кроз нестанак задње пројекције тела, доживи отварање Истине што стоји на крају /почетку/ Пута^Д...”

целине, претварајући се један у други, мењајући идентитет. призори што су се ту одвијали нису били привид: моје тело учествовало је у њима, присуствујући у сваком, и најситнијем збивању, снажно сједињено с његовом идејом, симболом и моделом. био је то истински врхунац: ум је сазнавао постојеће и прелазио у Друго:

ум је откривао Ум и додиривао
Искон: Биће је славило повратак Материји и ново оваплоћење...

(...испуњен и чист, доживљавао сам нестанак последње пројекције свог тела и отварање Истине што стоји на крају /почетку/ Пута^Д...)”

Д „...Када сам поново изронио на површину (као што се из светлости Сна израња на светлост Дана), око мене се протретила огромна, непрегледна водена маса, топла и мирна, притиснута мутном тишином као сенком. Испрва, покушавао сам да се оријентишем, да одаберем један, тачно одређен правац у којем ћу се кретати. Међутим, убрзо ми се учинило да не престано пливам у круг, као да сваки могући правац у овом пространству води само кружном путањом, као да, у ствари, различити правци и не постоје, већ се сливају у један недефинисани и неодређени, који може одвести било где, или нигде. Схватих да не вреди покушавати ништа и препустих се воденим струјама... И заиста, ускоро се на хоризонту указа мало, стеновито острво, налик на истурени део подводног гребена. Изгледало је да раздаљина која ме дели од њега није велика, и да ме водене струје пре ноћи могу донети тамо. Нисам осећао умор, нити ме је испуњавао страх какав се обично јавља пред непознатим: спокојно сам се препуштао води, мекком кретању што је управљало мојим телом, очекивању таласа чија је зона отпочињала негде надомак острва...

...Када су ме таласи избадили на обалу, закорачих на хладно, каменито тло. Преда мном се отварала стаза која је водила ка окомитој каменитој висоравни у самом средишту острва. На њеном пространом платоу, сасвим при дну стазе, уздицао се замак чији су се оштри обриси назирали кроз танке, ваздушне опне налик измаглици. Запутих се стазом осврћући се, иако сам осећао да иза мојих леђа, негде далеко са пучине, долази ноћ која ће ускоро прекрити све.

Пролазио сам кроз светлу алеју, окружену бескрајном тамном шумом. Ништа се није чуло, чак ни одјек мојих корака у овој дубокој пустињи: предео као да је одједном сасвим утихнуо. И док сам се приближавао замку, мој поглед је истраживао обресе, покушавајући да на мрачној, једноличној

површини назре прозоре, врата или украсе, некакав спољашњи знак који би јасније откривао руку његовог творца. Можда због чудне летаргије која ме је обузимала, можда због измаглице која нас је делила, никако нисам успевао да запазим нешто што би реметило затвореност облика и монотону једноставност спољашњости замка. Најзад, и то се могло схватити као Знак: мој поглед, и даље се задржавао на обрисима замка, не толико због неке његове привлачности (које уистину и није било), колико зато што осим њега и није постојало нешто друго до чега се могло допрети видом: свуд унаоколо простирала се само непрозирна пуста шума, скривена сопственим мраком.

Када сам му се сасвим примакао, када сам дошао до његових окомитих зидина толико близу да сам могао осетити њихово хладно зрачење, лик замка као да се незнатно трансформисао. Приметио сам да фрагменте његове површине прекривају рељефи на којима су доминирале симболичне и алегоријске представе појединих етапа Пута, као и визуелно уобличена Значења и Истине што се објављују на њему; исто тако, на зидинама сам приметио и двоје врата, раскошно украшених и врло светлих. Одмах сам их препознао: појављивала су се као слика у пределима кроз које сам пролазио, указивала су ми се у визијама, постојала су у Сну који сам сањао током дугог и мирног починка. Она која су се налазила на јужној страни била су необично висока и уска, непримерена облику мог тела; северна врата била су, међутим, нормалних димензија, као да је, пројектујући их, непознати творац водио рачуна управо о могућности да кроз њих прође човек. Благо сам их притиснуо: она се померише уз шкрипу и ја закорачих унутра. Запахну ме отужни мирис мрака, његово густо и моћно присуство које као да је представљало синтезу свих тамних простора што сам их до тад сусрео. И док су се врата

иза мене тихо затварала, а очи ми се полако привикавале на мрак, учини ми се да је негде у средишту просторије заискрила сићушна светлећа тачка и да се њено јављање понавља у правилним интервалима. Покренух се у том правцу, вођен више слепилом таме, него сигурношћу да се заиста крећем ка њој. Међутим, што сам се више удаљавао од врата, постојање светлосног извора бивало је све извесније: после мало времена, могао сам сасвим јасно уочити да се у средишту просторије налази камено постоље закриљено завесом и да одатле извире светлост чији су танки одбљесци повремено допирали до мене. Она је остајала везана за уску кружну површину око самог постоља, не ширећи се даље, као да ју је њен скривени извор непрестано враћао назад, у себе...

...Дошавши до каменог постоља, разгрнух завесу која га је окруживала. Преда мном се указа неочекиван приказ: на стубу од глатког провидног материјала, обасјан јарком светлошћу, стајао је гипсани идол. Испрва, беше налик безобличном полипу чији су безбројни пипци испреплетани у виду правилних геометријских форми и чија су многострука лица прекривала читаву површину његовог тела; међутим, када ми се очи сасвим привикоше на светлост, препознах другачије обресе и схватих да је његов изглед најсличнији људском облику. Посматрао сам га пажљиво: на крупној, необично округлој глави истицале су се радознале очи и неприродно руменило усана; читав труп покривала је кратка, мека длака налик младој маховини, длака, из које су изницале две огромне, пуне дојке, набубрелих брадавица (сличне дојкама прастарих богиња плодности) и закржљали црвенкасти уд. На површини танких, мршавих руку видели су се сплетови вена и капилара, што се такође могло уочити и на ногама, где се то још јасније запажало због изразите белине онога што је требало да представља кожу. Лице идола поседовало је

савршено миран израз, али то није био успаван и мртав мир, већ мир који као да ослушкује, посматра, чека. Мој поглед су, међутим, највише привлачила поједина места на његовом телу, обавијена остацима платненог завоја који је, можда, некада обмотавао читавог идола.

Изгледало је као да преда мном стоји отворена мумија, или фигура коју је неко давно покушао да мумифицира: нисам се могао отети подсвесном утиску да су управо та места различита од видљивих делова гипсане статуе постављене на стубу. Подигох руку у намери да их дотакнем и скинем омотач који их прекрива: у том тренутку, идол се покрену:

његов први покрет био је спор и снен, једва приметан. светлост која га је обасјавала и чији је извор био он сам, нагло се зањихала; као кад мутни таласи изненада поремете дубоки мир воде. силазио је са стуба, полако клизећи његовом глатком површином, немо посматрајући околину, као да је сусреће први пут. тај силазак трајао је дуго, довољно дуго да се уверим како ово створење ни једним знаком не показује да је свесно мог присуства; његове очи са уживањем су истраживале сопствено тело, померајући се с времена на време у правцу мрака, где су остајале загладане у неку, мени невидљиву тачку. кад постадох већ сасвим сигуран да ме није приметио, окренух се, спреман да пођем даље. и тада, иза мојих леђа одјекнуше његови кораци, и он се створи преда мном. грубо ме стеже за руку и, пожудно се смешећи, повуче дубоко у таму, већ у следећем тренутку осећао сам то тело, снажно припијено уз моје, осећао сам оштри додир зуба на свом врату и прсте који ме вешто милују, освајајући моје унутрашње импулсе. био сам прислоњен уз хладну и влажну површину зида, препуштен игри тог створења, његовим додирима и дрхтајима, који су ме упијали у себе. као да смо за-

једно тонули ка неком благом, песковитом дну и стапали се са бескрајним организмом мрака који нас је окруживао...

...и кад се мој занос приближио врхунцу, кад се у мени отворио Свемир и отпочела неспутана игра облика и боја, просторијом се разлеже његов глас (глас који је долазио из дубине, да би се завршавао у највишим тоновима, двоструки глас обједињених исконских Начела, глас Хермафродита): „између две стварности постоји безброј спона, које никада нису исте; између супротних принципа, који проистичу из Једног и који ће поново постати Једно, простире се Синтеза, стални преображаји што воде изворном јединству;

између тебе и мене, разлика не постоји: у дну твога бића успавана је сила, која је увек друго од оног што си ти: успавана је сила, која чини целину са будним стањем духа и оживљеним телом, сила која твом бићу даје истинску равнотежу. то је најдубља слика, која је праоснов свега: да би спознао то и оно што је иза, мораш изгубити знање да би стекао Знање, мораш поново бити и сам и Ја и мноштво, мораш се вратити Идентитету Живог и поново умножити сопствено постојање: постаћеш многе свести, постаћеш безброј тела, бићеш једна свест и само једно тело, остварићеш, такође, и Свест и језик и Тело; мораш опет проћи све периоде Пута (увек другачијег, новог): кроз Ваздух, Воду и Ватру, кроз основне Симболе, Принципе и Елементе; кроз Име, Форме и Ум, Тишину, Дубину и Извор; кроз Светлост, Таму и Истину, кроз Природу, Све, Метаморфозе; кроз Рађање, Материју и Простор, кроз Време и Смрт, кроз Ништа; кроз Пећину, која је почетна /крајња/ тачка Пута...*”

*ИСТРАЖИВАЊЕ САВРШЕНСТВА (α)

*Крај

* На крају остаје Сан, α

светлост Језика, β

Форме, γ

златни и меки песак δ

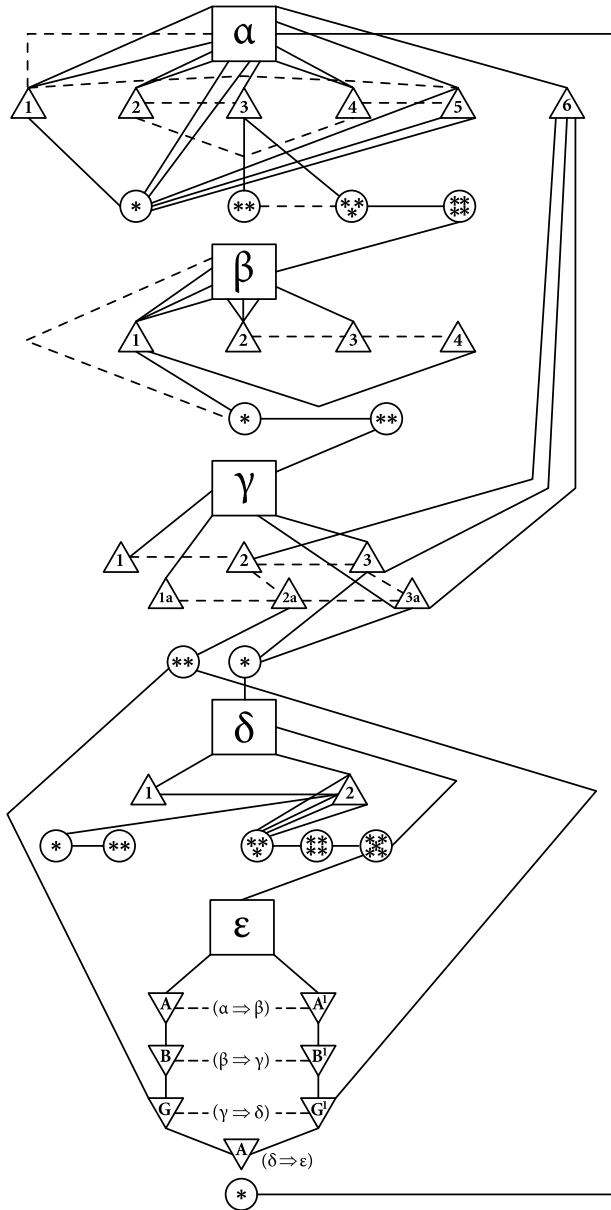
што негде у Дубини ε

Кружи**

** ИСТРАЖИВАЊЕ САВРШЕНСТВА II:

РЕЧНИК ИСТРАЖИВАЊА

Мрежа читања

ИЗ
РЕЧНИКА ИСТРАЖИВАЊА

ПРЕОБРАЖАЈИ

Тањи, у име Оној Преображаја...

... Био сам заточеник сна, био сам жена. Био сам принцеза, лепа разуздана Принцеза која је сваке ноћи зачињала чедо са стотинак својих љубавника. Био сам тело, Тело које послушкује само глас свог срца, Тело које осећа и прати само тамни ритам своје подсвести. И био сам мајка, Мајка прародитељка светова, Мајка и рођеног и нерођеног детета, Детета које сам био Ја...

... Био сам заточеник сна, био сам жена. Неко је улазио у мене, неко је болно освајао моју утробу, неко је просипао своје хладно семе које ми је даривало стрепњу, немоћ, ужитак. Неко је остављао свој демонски траг у мени, неко се хранио мојим месом, неко је својим прстима, својим зубима, својим језиком исписивао непозната слова, непознате речи на мојој кожи, на мојим леђима. Неко је остављао тајанствену поруку онима који ће доћи после. Неко је исконским пророчким знаковљем проговарао о мени, о томе где се кријем, Шта ми је суштина и Ко сам, заправо, Ја...

... Био сам заточеник сна, био сам жена. Звали су ме првом и последњом, звали су ме Курвом и светицом, звали су ме белом несхватљивом тишином. Звали су ме палом душом, која је изгубила првобитну двополност; душом која је блудничила и подавала се сваком; душом која је напуштајући једног љубавника одмах хитала другом, да га у његовој постељи

служи као истинског господара. Звали су ме Оном која нема свог правог Мужа да је воли, Оном која увек на крају остане сама – удовица чију дубоку патњу не жели да послушне нико...

* * *

... Био сам заточеник сна, био сам дете. Дечак или девојчица, не знам, али знам да сам своје девичанство продао првом ко ми је понудио жељену цену. Дечак или девојчица, не знам, али знам да сам убрзо постао надалеко познат по својој развратности и да ме је стога купио Неко веома моћан. Дечак или девојчица, не знам, али сам том Моћнику постао роб: чинио је са мном све што је пожелео, редовно ми је оплодио уста (верујући да је то део древног шаманског ритуала), давао ме је својим пријатељима који су уживали у мојим телесним дражима и мојој бескрајној вештини да другим телима подарим задовољство...

... Био сам заточеник сна, био сам дете. Сићушно мало створење што се инстинктом животиње парило са било ким ко је то хтео или захтевао од њега: да, управо тако – сићушно мало створење које се парило а не „водило љубав” или „одлазило с неким у кревет”. Сићушно мало створење чији су удови били ситнији од удова који су тако немилосрдно са њим изводили исконску Игру. Сићушно мало створење које је, ипак, заиста чезнуло да буде раскомадано, уништено: таква могућност узбуђивала је то створење до безумља...

... Био сам заточеник сна, био сам дете. Зрчак светлости у плими метафизичке ноћи, блештава несрећа која је тражила другу несрећу, пошто је осећала да две несреће чине једну Срећу: као у математици где минус и минус дају плус, као у стапању боја кад жута и црвена дају наранџасту; као у Љубави, уосталом. Зрчак светлости у плими метафизичке ноћи, зрчак светлости који чезне, жуди, осећа: али и зрчак све-

тлости потпуно свестан своје драматичне телесности и ту драму уистину живи. Зрчак светлости у плими метафизичке ноћи, зрчак светлости вечно запитан, вечно у трагању за Нечим, у вечном Немиру...

* * *

... Био сам заточеник сна, био сам хермафродит. Био сам сопствени муж и сопствена жена у исти мах, волео сам самог себе и волео сам се са самим собом. Био сам страствени поклоник властитих дојки, из којих је текло млеко намењено новорођенчади што сам их направио са самим собом: направио сам их у грчевитом загрљају са самим собом, у заносу који се – можда – може поредити са љубавним заносом богова. Био сам љубавник који је пољупцима покривао све отворе свог тела, и не само отворе него и његове остале делове...

... Био сам заточеник сна, био сам хермафродит. Ако би ме моја женска природа љубоморно упитала зашто много више волим ону мушку, одговарао бих јој: „А зашто тебе не волим као што волим мушкарца у себи?“ Ако би ме то исто запитала моја мушка природа, наиме, зашто више волим ону женску, добијала је идентичан одговор. Ако би ме, пак, неко питао ко ми је супруг, одговарао бих му да је мој супруг заправо моја супруга и да стварајући потомство чиним оно што је чинио сам Бог. Ако би неко затражио да појасним то, говорио сам да је божја природа у бити хермафродитска, да садржи и мушки и женски принцип, па је стога у једном специфичном теолошко-еротском смислу самодовољна и самостварујућа...

... Био сам заточеник сна, био сам хермафродит. Једанпут сам имао љубавника, други пут љубавницу; нисам морао да их имам, а могао сам их имати још више. Једанпут је моје срце било рањено: бол који сами себи наносимо рањава више

од онога који нам наносе други, а овај мој – наравно – нанео сам себи лично. Једанпут је мој женски део одбио да води љубав и то ме је (тј. мој мушки део) бацило у депресију која би се можда завршила самоубиством да се томе није противио управо њен кривац – мој женски део. Једанпут сам пожелело да се раздвојимо, да живимо као и сви други људи са идентитетом пола, али је тај растанак онемогућила Љубав, Љубав која нас је сједињавала онако како никада, чак ни у бајци, нису били сједињени неки љубавници: верно, до гроба, али и верно, у гробу, и на оном свету...

* * *

... Био сам заточеник сна, био сам ембрион. Слушао сам мајчино срце док сам спокојно почивао у њеној утроби, док сам заштићен пливао у њеним топлим соковима. Слушао сам буђење својих чула, додиривао и миловао све оно на мени и око мене што ми је доносило физичку радост, гутао сам течност из које сам настао и која је сада за мене представљала најузвишенију сласт. Слушао сам звуке који су значили да мој отац узима моју мајку: ти звуци као да су узимали и мене, ти звуци као да су и мене пунили оним врелим, пулсирајућим месом које је тако моћно испуњавало моју мајку изнутра...

... Био сам заточеник сна, био сам ембрион. Склупчани ембрион који се задовољава самим собом, али и телесним додиром, телесним дрхтајима свога оца и своје мајке: сваки њихов оргазмички грч био је и мој, сваки њихов уздах страсти такође је био мој, сва енергија коју је емитовао њихов дивљи ерос била је енергија која је и у мени стварала – додуше још незрелу, неартикулисану, несвесну – такође снагу дивљег ероса. Склупчани ембрион, још нерођено створење, малено биће које у мајчиној утроби сиса прст, само је дивљи ерос доживљавало као истински ерос, осетивши да је његов

врхунац, његов чудни смисао управо у необузданости, претеривању, анималности; ако нас Љубав чини равним боговима, рекао би склупчани ембрион својим немудрим језиком, онда нас телесност на један сакрални начин враћа нашим коренима, нашим архетиповима...

* * *

... Био сам заточеник сна, био сам амеба. Живео сам у води, живео сам нестварно, живео сам животом бесполог организма, живео сам за онај час када ћу се сусрести са другим ентитетом и спојити у потпуности, живео сам за то претапање када постајемо ново, јединствено биће. Живео сам несвестан да је то заправо савршенство, живео сам несвестан да је савршенство и поседовање променљивог облика тела, живео сам несвестан да савршенство представља и могућност размножавања простом деобом, када се из једног преобразиш у Два. Живео сам несвестан и да је свако размножавање на извештан начин еротски чин, живео сам несвестан да имам моћи које немају ни најразвијенија божја створења. Живео сам и једноставно плутао, ношен воденим струјама и својим мутним нагонима...

* * *

... Био сам заточеник сна, био сам Биће Ништавила. Или сам био Ништавило само: састојао сам се од Мрака, био сам прводитни Хаос, био сам Небиће које ће у космолошкој еротској Игри Стварања зачети бескрајне светове и безбројна бића тих светова, а ова ће – опет – у одразу моје прводитне Игре понављати истоветне облике еротске игре и истоветног стварања...

ХИПОСТАЗА ЉУБАВИ

*Када је зле силе усїавају, њојавиће се Принц,
њољубиїи њен хладни сан и заједно са њом
уїловиїи у један нови, моћнији Сан.*

„Љубав је тамни вилајет, написао си ми некада давно и тако додирнуо мисао коју сам, можда, годинама скривала у срцу али је нисам изразила. Да, заиста: љубав је као тамни вилајет: онај ко узме кајаће се; онај ко не узме кајаће се такође... Али, љубав је и попут приче: увек има свој непоновљиви почетак и непоновљиви крај, прву и последњу реч (те речи често су мистични симболи чијих дубоких значења уистину нисмо свесни!), белину пре и тачку након свега (Тачку која је коначна, неумитна и – болна). Тачку, због које је и љубав заправо најсличнија смрти: наиме, као и смрт, и она се само једном **заиста** у животу дешава...”

Шапатом изговарајући ове реченице, које су представљале мени намењен дар, моја мртва драга сваке ноћи походила ми је снове. Тамо, у сновима, виђао сам је млађу него икада на јави, иако сам испрва могао да **видим** само њен глас, који је узимао обличје дечјег осмеха и пољупца. Потом, кроз меку, паперјасту измаглицу, почели су се промаљати и други детаљи, и ја сам је могао не само видети већ и додирнути: могао сам је телесно осетити, интензивније и лепше него икада пре. Сећам се, коса јој је била од ватре. Када бих је помиловао, моју руку прожела би необична, пријатна топлина: рука је горела и

у пламену се стапала са њеном косом; две ватре тако су постајале једна: две ватре тако су твориле нераскидиви, вечити Спој. У том Споју, глас моје мртве драге поново је задобијао обличје дечијег осмеха и пољупца, обраћајући ми се као из неког удаљеног ветра, мада је заправо допирао из близине, из блиставе светлости коју је свуд унаоколо расипала ватра њене косе:

– Ти си мој одраз у огледалу, сенка мог небеског Ја, мој истински алтер-его. Наша је љубав од крви и меса: зашто ме остављаш саму, зашто пушташ да те тако дуго чекам, зашто не дођеш овде, к мени, да крв и месо наше љубави заувек надмудре Пролазност и Време? Зашто се плашиш: пољуби мој хладни сан, у којем ми недостајеш само ти, и пусти, пусти да те ја водим кроз његове лавиринте до оног искомског Сна, који ће постати наш вечни Дом.

Тако је говорила моја мртва драга док сам је у својим сновима грлио, знајући да је њен „хладни сан” нешто сасвим друго, јер из њега повратка нема, осим повратка у онај искомски Сан. И мада је помињала хладноћу, њено тело било је топло и меко, топлије и мекше него икада пре; и мада је помињала Пролазност и Време, осећао сам да слути како на свету ипак постоји једна љубав која се не може поредити са тамним вилајетом, причом или смрћу. Али, ја сам се бојао: не те љубави, већ смрти, коју сам **замишљао** као тамницу уснуле душе, као бесконачно пропадање у Ништа; бојао сам се да јој подарим пољубац за којим је чезнула, иако сам толико желео наш вечни Дом. Препознавши мој страх, она се снажно привијала уз мене; ватра њене косе обасјавала ми је лице и нисам смео отворити очи да не изгубим приказ који је ноћима испуњавао моје снове. Спуштао сам руку на њено лице, потом на њене очи, желећи да их затворим, јер можда сам и ја био тек сан њеног „хладног сна”, сан који она такође не жели да изгуби. И

пре него што би моја рука успела да оствари своју намеру, њен дечји осмех-пољубац узнемирено би задрхтао између нас:

– Не веруј очима, веруј срцу: само тако ћеш доиста осетити љубав, а љубав, не заборави, љубав дарује бесмртност. И не веруј свом страху, не веруј Истини коју ти нуди свест, не веруј својој **мисли** о смрти, јер не знаш, ти, шта је, у ствари Смрт: Смрт није само тама, хладна ониричка зима, мрачна и густа шума којом неспокојно лута изгубљена душа, стаклени саркофаг и лице доје снега које си видео пре но што си уснио овај сан; Смрт је и чежња за Другим, за пољупцем који буди уводећи у исконски Сан (тј. у вечни Дом), за Дететом које спава у теби (као и у мом сну) и представља мој алтер-его. Смрт је и бег од самоће, тражење онострани Суштине, покушај да се кроз љубав оствари апсолутно Јединство, из којег смо потекли; а љубав, не заборави, љубав нас чини Бесмртнима...

Дечји осмех-пољубац сада је био миран, почивао је између нас срећно, опуштено, тихо, као малени ембрион у утроби своје мајке. А очи моје драге, очи моје мртве драге преливао је неки модроплави сјај: оне су сада биле пространо звездано небо (пространије него што сам га икада видео на јави!), по којем су пловили концентрични таласи налик мутним круговима воде; небо се претварало у воду, а вода у небо, да би се, најзад, стопили у неизрециви бездан, у коначни, мистични Бездан. Пред њим, моје срце више није могло остати немо и ја сам дубоко веровао када ми је оно говорило да ово нису снови који се (како сам ја то **мислио**) понављају сваке ноћи, већ један једини сан који непрекидно траје од тренутка када сам је срео и који ће ме, на крају, заједно са њом, увести у исконски Сан (у наш вечни Дом) – наравно, уколико јој се у потпуности предам, уколико јој поклоним све своје поверење и ослободим се страха од патње. Зато, говорило ми је срце,

пољуби њен „хладни сан”, јер у њему ти си као у материци: малени, склупчани ембрион који почива срећно, опуштено и тихо, као оно Дете што спава у теби (Дете што представља њен истински алтер-его). Да, заиста (говорило је сада не моје срце, већ моје непоновљиво Биће), њен „хладни сан” је материца у којој сам ја малени, склупчани ембрион заштићен и спокојан, и која ми (само она!) може подарити ново рођење, један нови живот; сходно томе, Дете што спава у мени (само оно!) њој може, коначно и неопозиво, подарити неуништиво небеско Ја. Свако од нас затворио је оно друго, вољено створење у неки свој сан, у своју смрт или материцу; само нас поново стапање тих давно раздвојених целина у Једно може довести до оног исконског Сна, до нашег вечног Дома: да, заиста, постоји Љубав (наша) која се не може поредити са тамним вилајетом, причом или смрћу, јер је сама Смрт – повратак у исконски Сан, повратак у вечни Дом, повратак у апсолутно Јединство, из којег смо и потекли...

... Дечји осмех-пољубац сада је нестао у Бездану, у Бездану је нестао и глас мога срца; остали смо само она и ја, једини у мору светлости и тишине које нас је окруживало. И ја тада, ослобођен страха и предан до краја њој, закорачих на стазу где ме је она чекала: у мору мог сна пољубих њен „хладни сан”, потом отворих очи и видех да ништа није nestало, видех да сам сред бескрајног пространства које сам управо пољубио, и пустих је да ме води кроз те лавиринте до оног исконског Сна, који ће постати наш вечни Дом...

ЛИЛИТ

Летела је кроз првобитну Тмину, летела је кроз Бездан, летела је над мртвим световима које је она створила и које ће једном она пробудити дарујући им Живот. Била је кћи Хаоса, била је Мајка залеђене Воде, непомичног Ваздуха, Земље – не-прегледне пустиње, зачаране Ватре чији је непоновљиви сјај и врелину крила дубоко у својој утроби; била је Жена-Сестра али и Господарица безбројних демона који су лутали првобитном Тмином, и чијим се телима хранила. Снагом искомске Женке упијала је у себе своју Браћу-Мужеве и тако бескрајно умножавала своју Моћ: моћ Смрти и Стрепње, моћ Неизрецивог и Крајњег, моћ Љубави коју још није осетио нико и каква више неће постојати никад...

... Летела је кроз првобитну Тмину, летела је срећно дрхтећи обавијена велом онострани Студени, летела је у самој себи и из саме себе истовремено (ка сновима, заправо ка једном једином Сну). Она, Мајка-Прародитељка светова, добро је знала да оно што истински настаје увек настаје из најдубљих нагона који се понављају у свим облицима живота, у свакој Свести, у свему Постојећем. Стога је и одлучила да светковине коначног Рађања (тј. даривања Живота) одржава у пећинама које су подсећале на гробове, у бескрајним ноћима када је гутала чак и непоновљиви сјај који је крила у својој утроби. За то време њене очи биле су прекривене љубичастом копреном кроз коју се једва назирала унутрашњост

пећина-гробова, али им се она ипак у некој наредној фази овог Процеса, увек непогрешиво враћала, вођена мистичним ритмом који је почивао у најудаљенијем кутку њене унутрашњости и који је суштински одређивао њено Биће...

... Светковине у пећинама-гробовима трајале су дуго, толико дуго да је она заборављала на Време: осећала је само да – збијени у близини – она и Оно што је рађала заувек размењују своје енергије и да се остварује чудесна Моћ Промене, Моћ која је омогућавала нераскидиви Спој: њиховим рађањем она је истовремено и *живо* материјализовала и тајанствено (п)остајала њихова тела, а они су на неки непојаман начин све више сачињавали део њеног Тела. Не као њена Браћа-Мужевци, демони који су некада лутали првобитном Тмином, и чија је била Господарица, хранећи се њиховим телима; напротив, овога пута тај Спој више је наликовао Божанском Хермафродиту: *једна* двополна Душа у *једном* двополном Телу, као оваплоћење Љубави (при чему је она увек чинила јединствен, *исконски* пол). Зато је на пећинама-гробовима, по завршетку светковине коначног Рађања, увек записивала: ДУША ЈЕ КРВ И МЕСО, ДУША ЈЕ САМО ТЕЛО А ТЕЛО ДУША САМА...

... Светковине у пећинама-гробовима трајале су дуго, толико дуго да је она заборављала на Време: заправо, у првобитној Тмини Времена није ни било (или га није било *једино* за њу?), али када су пећине-гробови почели да се претварају у оживелу земљу, којом је потекла и предивно зајуборила одлеђена вода, када су се магични гласови који су творили тишину првобитне Тмине преобразили у чисти прозирни ваздух што је познавао и тихе лахоре и ужасавајуће олује, када је најзад из своје утробе ослободила некада зачарану ватру, када се њен некадашњи лет трансформисао у неодређено лебдење, тада се заувек покренуло Време. Лебдећи сада кроз Време и посматрајући како се све Оно што је она створила

упушта у борбу са њим, Лилит је схватила свој усуд. Усуд који се пре свега састојао у томе да њој, која је постојала одувек и која ће постојати вечно, беше намењено да ствара Оно што је пролазно, непостојано, трошно. И схватила је да она – мрачна Мајка, Сестра, Жена и Кћи – заправо представља исконску Светлост, светлост Искони, Искон и Светлост истовремено, у ствари. Исходиште и Увир, Почетак и Крај, сам Бескрај осветљен вечном Светлошћу која је зарила из ње, Светлошћу која је била њена права Природа, Светлошћу која је, у истину, била Она – ЛИЛИТ...

... Поново је летела кроз првобитну Тмину, поново је летела кроз Бездан, поново је летела над мртвим световима које је она створила и које ће једном она пробудити дарујући им Живот. Поново је летела кроз првобитну Тмину, поново је летела срећно дрхтећи обавијена велом онострани Студени, поново је летела у самој себи и из саме себе истовремено (ка сновима, заправо ка једном једином Сну)...

ДЕВИЦА

„... ДОК СПАВА И УСНУЛИМ ЧУЛИМА ОБЛИКУЈЕ СВЕТОВЕ КОЈИ СЕ БУДЕ У ЊОЈ, ДОК НЕОСЕТНО ТРЕПЕРИ ЊЕН УНУТРАШЊИ ГОВОР, ДОК СНОВИ КАО ПАХУЉИЦЕ ЛЕПРШАЈУ И ИШЧЕЗАВАЈУ НАД ЊОМ, ОНА ЈЕ НАЈСАВРШЕНИЈА ЦЕЛИНА, НАЈДУБЉИ МИР, СИМБОЛ СВЕОПШТЕГ Јединства: ОНА ЈЕ САМ ПОЧЕТАК, ОНА ЈЕ Праоблик. ЊЕНА СУ СВОЈСТВА ЧИСТО И БЕЛО, САМО ПО СЕБИ И Све У Једном (У ЊОЈ), ЈУТРО ШТО НЕМА СВОЈУ НОЋ, ВРЕМЕ КОЈЕ НЕ ПОЗНАЈЕ ТОК: ЗАТО ЈЕ И ЗОВЕМО Име (ИМЕ КОЈЕ СЕ НЕ МОЖЕ ИЗРЕЋИ). ИПАК, АКО КАЖЕМО: БЕСКОНАЧНО И ТАЈНО, ИЗГОВОРИЛИ СМО ЊУ; АКО КАЖЕМО: УНИВЕРЗАЛНО И ВЕЧНО, ОПЕТ СМО ИЗГОВОРИЛИ ЊУ; АКО КАЖЕМО: НЕТАКНУТО, НЕПРОМЕНЉИВО, СВЕТО, И ТО ЈЕ, ТАКОЂЕ, ОНА; ОНА ЈЕ И ЗАПЕЧАЋЕНИ Извор, И СКРИВЕНИ Бунар, И СВЕТЛОСТ ЗАТВОРЕНА У Камену, И ЗАКЉУЧАНИ Лавиринт... ПОСТОЈИ БЕЗБРОЈ АТРИБУТА ПОМОЋУ КОЈИХ ПОКУШАВАМО ДА ЈОЈ СЕ ПРИБЛИЖИМО, ДА ОПИШЕМО И СПОЗНАМО Истину РЕЧИ-БИЋА; МЕЂУТИМ, ОНИ ЈЕ НЕ ИЗРИЧУ СВУ, НИТИ МЕЊАЈУ ЊЕНУ БИТ (МОЖЕ ЛИ Ватри НЕШТО ПОДАРИТИ СЈАЈ, МОЖЕ ЛИ СЕ Ваздуху УДАХНУТИ ТАЈАНСТВЕНИ ЛИК?)...

... НАЈЗАД, ОНА ЈЕСТЕ И Друго, ИАКО ЈЕ САМА ПО СЕБИ. ОНА ЈЕ САН У Сну, И ЗАТО НЕДОСТИЖНА: КУ-

ШАТИ ЊЕНЕ ГРУДИ, УКУС ЊЕНЕ КОЖЕ, КУШАТИ ЊЕНЕ УСНЕ И ЊЕНУ МЛАДУ КРВ, ДОДИРНУТИ ЊЕНО ТЕЛО, МИСТИЧНУ ТОПЛИНУ И ВЛАГУ (УПИТИ ИХ У СЕБЕ): ТО ЈЕ КРАЈЊА Идеја КА КОЈОЈ ВОДИ Стаза, ТО ЈЕ НАЈВЕЋА МОЋ У КОЈОЈ ВАСКРСАВА Облик И СТВАРА СЕ НОВО НЕБО (КАО ШТО СТВАРА Бог). ЈЕР У ЊОЈ ЈЕ СНАГА ШТО СТВАРА (АПСТРАКТНО, НЕВИДЉИВО, ТРАЈНО), ОБРАЗАЦ ШТО /РЕ/ПРОДУКУЈЕ СЕБЕ, ЕНЕРГИЈА КОЈА НИШТИ РАЗЛИЧИТОСТ И СЛИЧНОСТ...

...У ЈЕЗИКУ ОНА ЈЕ ЧУДО: ЈЕЗИК ПРЕ СВАКОГ ИСКУСТВА ДАЈЕ ОБРИСЕ СВЕТУ, ЈЕЗИК ПОСТОЈИ ПРЕ СВРХЕ, ЗНАКОВА И СУШТИНА: ТО ЈЕ ОНА САМА, ОНА ШТО УВЕК ИЗЛАЗИ из себе опет у себе: ТО ЈЕ ОНА ШТО **НИЈЕ** НЕМО ОГЛЕДАЛО ТВАРИ, ОНА ШТО НИЈЕ САМО ТО ШТО НАИЗГЛЕД **ЈЕСТЕ** (У ЊОЈ ЈЕ МНОШТВО ОБЛИКА, КОЈИ СУ ЈЕДАН Праоблик)...

ЧЕТИРИ ДЕТЕТА У ЊОЈ, ЧЕТИРИ СУ ЖИВЕ СИЛЕ, ЧЕТИРИ ПРАЕЛЕМЕНТА, ЧЕТИРИ ГОДИШЊА ДОБА: ТЕТРАГРАМ Испољења, ЧЕТИРИ ЦИКЛИЧНЕ СЛИКЕ (ЧЕТИРИ РАЗВОЈНЕ ФАЗЕ) ШТО СЕ „РАЂАЈУ” ИЗ ЊЕ, ДА БИ СЕ, СМЕЊУЈУЋИ ПРЕВЛАСТ, ПОНОВО ВРАТИЛИ ЊОЈ: ТО СУ ЧЕТИРИ РИТМА, КОЈИ СЕ СТАПАЈУ У Ритам, АСЕМАНТИЧКИ Ритам, СИМБОЛ Апсолутног, ДА, АСЕМАНТИЧКИ...”

* * *

(... Да, да, асеманџички: асеманџички корен, асеманџичко сџабдо, асеманџички џлог. Да, да: асеманџички савршено, неџоновљиво: џре неџо шџо џоџражиш речи, урони у чистџу оџсену, у илузију Нечеџ. Асеманџички, консџанџно, неодољиво: од крхоџина Космоса ка крхоџинама Тексџа, од

крхоїина Тексїа ка йосїојању Ничеї. Асеманїички, јасно, незаустїављиво: између илузије Нечеї и йосїојања Ничеї, уїлови йїхо, уїлови у йрвобїїну Тмину...)

* * *

(... Да, да, само асеманїички; асеманїички, нокїурно, йїајансївено: када се лишиш „йриче”, кад знаковљу даш слободу, куда ћеш йїада йоћи? Асеманїички, йурїурно, хермеїично: у чему йочива чудо, како избећи обрасце, куда йовесїи Језик? Асеманїички, йрејесїесївено, неизрециво: у йїраїање за новом Исїином, објавом духовної Свемира, у Исїину која сївара Асеманїички, надмоћно, нейредвидљиво: кроз визију дожанскої Дела, између мийских сїена, уїлови сасвим йїхо, уїлови у светї облика...)

* * *

(... Да, наравно, асеманїички: асеманїички, радосно, дисхармонично: йосле се оїварају двери, и сїајају йїачке круїа; йосле долази Йїра. Асеманїички, циклично р і z z і с а t o: самосврховийїа Йїра, која је дете Дубине; настїуїа њено царсїво. Асеманїички, нујно, незајажљиво: час када Језик йочиње йовор о сойсївеном дићу; йїада доминира означавајућа Празни-на. Асеманїички, узвишено, неразумљиво: између йїри вечне реке заустїави се йїхо, заустїави се у Тексїу који йрича о се-ди...)

БАУБА

Замак, наизглед пуст замак, над којим се надвија злокобно небо испресецано светлошћу муња, потмулим ударима громава, уздрхталим облацима које олујни ветрови разносе на све стране, уништавајући их и стварајући истовремено Замак, наизглед пуст: Замак, окружен још већом пустоши, стрмим непроходним литицама, сасушеним беживотним стабљикама које су некад биле шума. Замак, наизглед пуст Замак, са једном једином просторијом чија су врата била чврсто забрављена, просторијом у којој је било скривено Нешто, Нешто што је Замак чинило истински уклетим...

... Нешто што је Замак чинило истински уклетим, потмулим шапатом свог усамљеног срца упозоравало је ретке, случајне намернике да је у дубини бића незасито, да живи од љубави оних које и само заволи, да не познаје сопствену смрт и да је никада неће упознати. Нешто што је Замак чинило истински уклетим знало је да баш зато мора бити вечно заточено, али и да само одабрани – они који се осмеле да уђу у друге просторије Замка и покушају допрети до једине чврсто забрављене просторије – да само *они* могу бити упућени у тајну његовог имена, у Тајну над тајнама свим. У ствари, да могу бити упућени у тајну *Њеної* имена, у тајну Баубе, мистичне Краљице тескобе, Мрака, Влажности и животодавне Свежине, пра-Вулве из које је настало све и у којој нестаје све...

... Бауба, мистична Краљица тескобе, налик на лавицу, мачку и богомољку у исти мах, налик на све те животиње као и на оне које мењају обличје када им се прохте, налик на глас који попут бистрог планинског потока шумори речима: „Моје време је другачије од вашег. Оно и постоји и не постоји; оно и тече и не тече; оно и јесте и није. Оно говори за вас неразумљивим језиком; оно вас посматра а да ви тог погледа нисте ни свесни; оно вас доживљава до краја, а да ви страхоту тог доживљаја никада нећете спознати. Оно, само оно *за мене* је и Мрак и Влажност и животодавна Свежина и пра-Вулва из које је настало све и у којој нестаје све...”

... Тако су, попут бистрог планинског потока шумориле речи Тајне над тајнама, вољене, обожаване, али и оне која буди архетипску језу, Баубе – заточенице и господарице Замка, кроз чије су уклете просторије лутали одабрани, односно њихове упокојене, немирне душе: упокојене у чежњи да отворе једину забрављену просторију, немирне зато што у томе нису успевале. А када се негде издалека појавио онај прави, онај Одабрани (можда Принц, можда Демон, а можда крхко неспокојно Биће коме су баш крхкост и неспокој уливали снагу Одабраног), када је – дакле – Он крочио у ходнике и тајне одаје Замка, када је прошао кроз безбројне просторије и ступио пред чврсто забрављена врата иза којих се крила Бауба, са друге стране зачуо се Њен глас. „Закорачи. Само закорачи”, зашуморила је Бауба, својим речима – бистрим планинским потоком, али је нико осим Одабраног није чуо. Нико други, ниједна упокојена, немирна душа није је чула јер за тај шумор, за Њен дубински зов нико осим Одабраног није имао слуха. Зато је она поново зашуморила својим неповљивим начином, својим неповљивим речима: „То није сан, мој Принче, Демону који си ме једини достојан, Ти који си крхко неспокојно Биће и коме баш та крхкост и неспокој

уливају снагу Одабраног. То није сан; пробуди се и уђи овде где није никад ушао нико; овде иза чврсто забрављених врата, овде – у мене...”

... Руком додирнувши Баубина врата, Одабрани је схватио да она више уопште нису забрављена, схватио је да га жељно чекају, да га заправо Она одувек чека. И као да је упловио у просторију, као да је упловио у Баубу саму, осетио је тескобу густе, готово нестварне течности, чији се мрак победнички надвијао над светлошћу упаљених бакљи, над светлошћу која је уистину била невидљива. Да, да: широм непрегледног пространства тог влажног мрака гореле су бакље, али је њихову светлост било немогуће видети, једино се могла осетити чудесна, животодавна свежина која је неодољиво мамила, опијала, исцрпљивала. И као да је упловио у Баубу, Одабрани је плутао просторијом која је била Она, плутао је пра-Вулвом слутећи да ће, пре него што из ње нестане, у њој – као и све – заувек *нестити*. Али то га није плашило, напротив – чаролија њеног шумора, који сада ни Он није сасвим разумео, та чаролија уносила је у њега чежњу какву никада раније није осетио. Чезњу за коначним претварањем у Непознато, у оно што би се можда могло назвати Ништавилом самим...

... Одабрани је плутао некада чврсто забрављеном просторијом, плутао је Баубом, осећајући чежњу какву никада раније није осетио: чежњу која је била и патња, и поверење, и апсолутна зависност. Но, Он се те чежње није плашио: Он који је био и Принц и Демон и крхко неспокојно Биће, Он коме баш крхкост и неспокој овог пута нису само уливале снагу, него су и испијале исту ту снагу до последње постојеће и непостојеће честице. Али, Одабрани се и даље није плашио, слушајући непоновљиви шумор Оне којој се препуштао, шумор што му је бивао све несхватљивији и несхватљивији:

„Ово је химна твом Светом Нестанку у мени, твом потпуном претапању у мене, твојој привилегији да више не будеш Ти већ Ја, апсолутном поништавању сваког делића тебе, твом будућем вечном битисању у јединој просторији уклетог Замка чија су врата поново чврсто забрављена. Ово је химна мом времену, Одабраном што га је усисао Универзум Баубе, Оном који је сада Нешто што Замак чини истински уклетим и што ће ускоро и само шуморити чаролијом непоновљивог шумора. Ово је (а то је најузвишенији Врхунац!) химна Недоступности коју дарује скривеност од света и која се зове Љубав, Смрти коју та Недоступност-Љубав носи (Смрти која ти не одузима Живот него те чини живљим од привидног „стварног” живота), Души која је сједињена и која тако сама себи мрси своје прелепе, прозрачне, благородне власи. Ово је, знај, химна какву никада није испевао ни један Бог, нити ће је икада испевати...”

... Да ли је овај шумор разгневио богове? Да ли је њихов одговор („**Raina um vire, andoes mea**”) наговештавао освету коју су истог часа припремили? Да ли су богови уопште били толико моћни да науде Универзуму Баубе, јединој просторији уклетог Замка чија су врата била чврсто забрављена, Одабраном који се издалека појавио као Принц, Демон и крхко неспокојно Биће истовремено, у истом лику, а који је сада и сам био непрегледно пространство влажног мрака, животодавна Свежина, Краљица тескобе, Бауба, да – БАУБА? Да ли се зато, због оне надбожанске химне (због *ње*, а не због гнева богова), да ли се зато догодило оно што се можда може поредити са сенкама које се непрекидно преображавају у нове (али идентичне) сенке, са зрном песка које, бачено хировитом дечјом руком увис, незауостављиво одлеће у небо и тако вечито наставља да лети бесконачним космосом? Или се догодио неки ужасавајући Вихор, који се није догодио никада

пре и неће се догодити никада више, Вихор кога је у тренуцима најузвишенијег Врхунца шуморења породило Замак и Нешто што га је чинило истински уклетим?...

... Јер, у тим тренуцима, али само током њиховог трајања и нетрајања у Баубином времену, наизглед пуст Замак оживео је, у њему су заблештала раскошна светла, зачула се весела музика, гласови и раскалашни смех елегантних мушкараца и кокетних дама. Ливрејисана послуга служила је у сребрним чинијама свакојаке ђаконије, из златних врчева точила вино у кристалне чаше украшене дијамантима, додајући на најмањи знак гостију наргиле из којих су ови жудно удисали драгосни дим. Трајао је бал (наравно, само у поменутиим тренуцима Баубиног времена), у Замку су људи уживали у свом људском постојању, у вртлогу среће и несреће, усхита и посрнућа, сјаја и беде које то постојање садржи; у Замку је трајао привид одвајкада дефинисан као „стварност”. А напољу, напољу се радовало ведро вечерње небо, питомим падинама ширио се мирис набујалог биља, неко чудно, етерично пролеће благо је прекривало читав предео. Све то, и још много овоземаљске лепоте, трајало је колико случајни трептај (колико су, заправо, *они* тренуци трајали у Баубином времену), да би се потом, да би се потом, да би се потом... да би потом из те „стварности” поново изронио истински Замак...

... Замак, наизглед пуст Замак, над којим се надвија злокобно небо испресецано светлошћу муња, потмулим ударима громава, уздрхталим облацима које олујни ветрови разносе на све стране, уништавајући их и стварајући истовремено. Замак, наизглед пуст Замак, окружен још већом пустоши, стрмим непроходним литицама, сасушеним безживотним стабљикама које су некад биле шума. Замак, наизглед пуст Замак, са једном једином просторијом чија су врата била чврсто забрављена, просторијом у којој је било скриве-

но Нешто, Нешто што је Замак чинило истински уклетим...
Бауба, вољена, обожавана Краљица тескобе, пра-Вулва,
Принц, Демон, драго крхко неспокојно Биће које поседује
Снагу Одабране и Одабраног у исти мах...

ПОВЕСТ О СМРДИВОЈУ АНЂЕЛУ И ЛЕПОСАВИ ЋАВОЛУ

По Гаврилу Сїефановићу Веницловићу

У оно првашње доба, пак, дејаше један веома добар и милостив трговац хришћанин, и колико год да му Бог пакостио на добитку у трговини, он је – напротив – још више блага свога делио за душу. Име тог трговца, ђавола од старине, знало се по читавом шару земаљском и по читавој Васељени (која се тада, у древности, није делила на Пакао, Чистилиште и Рај): звао се тај добротинитељ Лепосава Христина *della Salute*, пошто и дан данас – као и некада – сваки ђаво племенитог рода носи женско име, без обзира на то да ли је мушкарац, жена или хермафродит.

И једаред, идући по свом завичају трговином на пут, наречени христољубиви Лепосава сврати у бирцауз један да отпочине мало. Па тако онде дође преда њега један просјак молити од њега да му што удели:

„Ја сам Смрдивоје Гнусојевић Малициозус, сиромах, болестан и наказан попут свих преузвишених анђела дојжих: дајдер ми макар новчић или корицу хлеба, да бескрајну своју глад утолим, јер до ти ја добрано знам да се у бирцауз не може без новца ручати нити без хлеба обедовати.”

Ама може бити да се мало хашлука згодило, а с малом припомоћи није могуће, те му Лепосава одговори:

„Ойростии, добри брайие, ойростии, ал’ својих іора не йо-
жалих бор! Него сам ти уморан на путу, а товар сам пустио те
је отишао преда мною с кирацијама и с момцима напред. И
сад, тако, нејмам код себе што бих ти дао, него моли се, пре-
подобни мој Смрдивоје, Богу за ме, да здраво и мирно ходим,
па када се вратим, даћу што ти је за потребу...”

А анђеоло просјак рече на то праведнику – Лепосави:

„Да како ја могу знати кад ћеш се ти, господару, вратити,
или у које ћеш доба овуда проћи? Јер записано је да су путеви
божји, и путеви оних Богу угодних, **НЕПОЗНАТИ.**”

И на то му каза трговац овај племенити:

„Али је записано и то да ће **ПОНИЖЕНИ БИТИ УЗВИ-
ШЕНИ!** Зато у одређени дан гледај да се овде баш састанемо:
ето видиш ону клупу – све што ми узбуди Бог отказао, ту ћу ти
оставити и зачепрати испод даске.”

Задиви се бескрајно овако умним мислима сироти Смр-
дивоје Гнусојевић Малициозус, а милостиви Лепосава Хри-
стина *della Salute*, пак, забави се нешто те не дође у речено
доба оно, зашто – штоно веле људи – **путу рока нејма.** А онај
злосрећни анђеоло појави се, опет, у договорено време крај
бирцауза, чекајући га да дође како је рекао (јер добро је знано
да **У ПОЧЕТКУ БЕШЕ РЕЧ, И РЕЧ БЕШЕ У БОГА, И БОГ
БЕШЕ РЕЧ**). А кад га не би (тј. оног богобојажљивог и смер-
ног Лепосаву), мнене Смрдивоје да је већ прошао, а можда и
смирају дома свога дошао. Мисли се тако наш грдообразни
просјак:

„Ако је онај доброхотни трговац-ђаво и прошао, биће ми
штогод онде, како је рекао, оставио под даском у земљи”.

И у сутон мраком оде да погледа и потражи није ли што-
год онде, изговарајући у себи шапатам, као потајну наду:

„Из црној мрака можда ми сване, **ДИВНО** к’о йесма у зорин
свић...”

Паке у тој надежди подиже даску и поче гребати ноктима земљу и разгртати. Али нађе онде големо благо: један велики казан пун дуката! И, штоно веле људи – **извади га из земљице црне**, те одшика дома где се много обогати, учинивши се господином великим.

Купи себи анђео тај, Смрдивоје Гнусојевић Малициозус, господске палате у граду, јоште к томе покупова селишта и узе коње, волове, камиле, мазге, винограде, поузима робове и робине, и слуге и слушкиње најми. Што год је потребно за једнога господина велика, свега тога састави, па се ожени од једнога царава гавалира кћером његовом и веома се славно поче живити у многој око њега служби. (Ето видите што чини благо када га анђео један бојји достане! Телесну тафру хоће ш њиме да проводи а не у души место со тиме да тражи. Зато га Бог таковима управо и да...)

Но, по неком времену сустиже онај христољубиви ђаво Лепосава к вишепоменутој гостинској кући (бирцаузу), пак му паде на памет просјак којему је ономад обрекао да му што да, или му онде под клупину даску остави. Обзира се, е да га где види, а кад не би, узе тај неколико дуката у руку да му метне на место обећано (јер, како апостол свети каже: **ЉУБАВ НЕ ПРЕСТАЈЕ НИКАД**). И сагну се да онде метне, кад ли одједаред отуда искочи Бог и таки га смлати да сав остаде наказан од главе до ногу (то Бог је – завидљив какав је створен – хтео да му овим начином све благо напакости, а видећемо како!).

Сад јадни Лепосава Христина *della Salute* много време преби у тој болести, свуда обходећи и тражећи лекара и лекова, дарујући манастире да се за њ' моле, градећи цркве и храмове, те тако све своје добро потроши до новчића задњег, за свој спас, свестан *да јестіе лейше носий' лейоџу, да јестіе лейше вековай'* у њој... Но ништа и ништа, ни за трун не би му

помоћи оста онако наказљив, пак већ поче просити од куће до куће и живити се с просјачином; штоно веле људи – **посејати ће ветар а вихор ће пожњети**. Онако невољан пак у неко доби се намери те улезе у двор к садашњем бољарину Смрдивоју Гнусојевићу Малициозусу, ономе што негде беше анђео-просјак, ономе с кога је он, злосрећни ђаво Лепосава, и налепио болест и беду од пакости и зависти бојже, а онај се баш кроз ово обогатио и осрећео...

... А тај га његов предобилоимац прихвати канои осталога кога од просјака. И заповеди својим домашњим ако је гладан да га имају нахранити, те да пазе га овде у његову двору докле једе. Паке поче Лепосаву распитивати онај домаћин Смрдивоје откуда је, како ли је и одашта ли му се је случила та љута болест на њега. И овај све по реду исказа сашта га је оно нашло. И познаде га бољарин да је право он исти онај трговац кроз чији је посао њему дао Бог оно туштено благо. И рече му:

„Еда си ти то онај благодарни Лепосава ђаво био што му се име знало по читавом шару земаљском и по читавој Васељени?“

Одговори му сиромах:

„Ја сам, ја сам, господине.“

Пак му на то исказа се богати бољарин, да је он Смрдивоје анђео који је просјак у оно доби био и који је од њега просио баш. И рече му:

„Ево, видиш ли, **ЦАРСТВО МОЈЕ НИЈЕ ОД ОВОГА СВЕТА**. Све ово што имам овде, да знаш, изради тебе мени је дошло, онда ми, мним, дадне Бог, те под оном даском нађох благо које ће једаред бити узето од тебе, и срећом доста сам нашао. А све то тражих на твоју реч, јеси ли ми био штогод оставио како си обрекао...“

И већ разуме болни наказни да је баш то згодило се тако, и натраг му на то пак каза:

„Кајан ѿи љубим ѿречисѿе скуѿѿе, ја – Лейосава della Salute! И тако је, значи, онде мени изаред тебе навео завидљиви Бог ову пакост, ову болест...” И рече му богатица:

„Брате Лепосава, не брини се од сада; кад си већ к мени дошао и познали смо се, ако се је изради мене та свевишња болест теби служила, жив ми Ти, сва твоја браћа ђаволи, па и господ Бог, да од данас нећеш више изаћи из дома мога анђеоска и од моје софре се анђеоске разлучити. Догод сам ја жив, хоћу те лепо држати и пазити и да са мном заједно једеш и пијеш.”

И тако већ оста он у дому Смрдивоја Гнусојевића Малициозуса. И не да је Господин овај анђео што рђаво марио за њега, него и врло се је старао и радио о њему ка о рођену брату свом, тражећи му лекова и разлике хитре докторе му доводити да га видају. (Ето видите како у оно првашње доба добро с добру примицаше, како и анђели и ђаволи, како на васцелом свету сви у правди и слози живеше)... Ама напротив тога, не моглоше те не моглоше Лепосави ништа му помоћи, зашто од Бога је на њему јазва била, штоно веле људи – **Бог онде узима где што има, но и онде узима гдено ништа нејма...**

И тако, после свију доктора намери се издалека неки на гласу лекар, те дође дому Смрдивојевом видети болесника, каква ли је и што ли је та болест на њему. И рече:

„То је чудна болест и ничим се то другим излечити не може, тако да знате, кромје ако би тко заклао своје прворођено мушко дијете и с оном крвљу да га помаже свега од на крај до на крај. И од тога би таки могао оздравити, зашто од те болести док један не остане мртав, други не може оздравити, зашто тај је човек смртно ударен и нејма му другога лека освем ако му фајдише што велим”.

И каде то чу онај богати домаћин, предобри Смрдивоје Гнусојевић Малициозус, узе се о том мислити што већ да

чини. И у њега самога бејаше једно детешце мушко прворођено у колевци и смисли се он да га закоље теке еда би исто онај његов брат по Христу, Лепосава оздравио, јер до конца се је бринуо о њему како и у чему год би му могао помоћи. И за многу к њему топлу кано братску љубав, чекаше згоде кад би му то могло пасти руке о свем матерему да дијете закоље. (Која ли племенитост красише овог предивног анђела, које врлине, које ђавољубље?...) И једанпут згоди се те жена му оде у илицу купати се и забави се позадуго тамо, а дијете оста спавајући у колевци повијено. И он так приону скоро фришко, те га размота и извади га над леђен те га закла и источи му крв у чанчић, пак онда мртво дијете метну у колевку и покри га. Пак узе Смрдивоје анђео болнога Лепосаву ђавола са собом у потају на врло сакривено место, свуче га свега гола и помаза га свега, од главе до ногу, оном детињом крвљу. И на тај мах, болесник поста здрав, ка и од пре што је био.

Ама то злохудо чудо сам Бог учини изаради вере Лепосаве Христине *della Salute* и љубави коју је тај трговац-ђаво имао к њему, и к сиромашнима, а не да би му она крв детиња могла помоћи! Јербо, када мати детиња дође дома с илице и уђе унутра подојити дете сисом, и када откри га, оно стаде плакати што је мучки од оца свог анђела уморено и све белеге од клања бејаху налик хадским ранама неописивим, но дијете бејаше – ка и пре – живо...

НАРАВОУЧЕНИЈЕ:

?

ЛУН ПРОТИВ КРАЉА ПОНОЋИ ИЛИТИ, ПО ПРОСТОМУ, МЕСТО ТАИНСТВА ОТКРОВИТЕЉНО

*По Видаковићу, њо Е. А. Поу,
По Фредерику Ешиџону*

„Зовем се Лун, а онај лажни бољар назива себе Краљем Поноћи. Али прави краљ сам ја: додуше, не краљ поноћи, него Краљ Снова, Краљ Привида сваке врсте, Краљ без Круне овенчан Маштом као круном самом. Четири месеца чекам данашњу ноћ. Сто двадесет дана брижљивих припрема, хеј утваре моје верне. Ноћас морам бити савршен, пуни сандуци брилијантских огрлица, дисера и злата чекају на мене. Све мора да се заврши за циглих осамсто педесет и четири минута!”

Тако је размишљао Лун уочи најважнијег збитија у свом животу. Затим је на велики сто раширио план Уклетог Замка, једне од најбогатијих ризница широм јужне Енглеске. У себи је пажљиво поновио све детаље плана, а затим прегледао наоружање. Видело се да Краљ Снова, Краљ Привида сваке врсте, Краљ без Круне овенчан Маштом као Круном самом, одлично зна свој посао. Попио је још један гутљај вискија и упутио се Тамо Где га Сама Судбина чека...

***

... И, њо некоје време хода, уледа Лун малени остиров сред мора сињеја, који на њододије какве камене јоре беше, само јидији њоузвишенији дрејови и њо њима дрво јидикоје видело се. Зайиша Краљ Снова Краља Привида сваке врсије какви је њо остиров који кано јустийња нишиша нема кромје сурој камења и сасвим је бесјодан.

– Он је узан – ошвеша му Краљ без Круне овенчан Машиом као круном самом – обаче је и њолико дујачак да ја цели дан човек уздуж обићи не може. Видиш ли ону јланину шито као облак очима се јредстиавља: јод њом има неки стиародревни замак, до јоловине је јорушен а ош јолак чийав је и сад. Људи ујлавном њоја мњења держе се да зли духови онде јредивају и уклејо блајо неко чувају. Има их који су у рушевине оне оглазили, но се живи врайили нису; ама, јак, у ону часиј замка која је јештије у целосиј ни у јол дне нијко унићи не сме. Јербо казују да се нешио језовио јамо јојављује, јрејесјестивени јласови чују се, а ноћом и свеће неке – на јододије ошјева јаклених – јору...

***

... Трикови Краља Поноћи, тог лажног бољара који жели да Уклети Замак претвори у своје краљевство и да окружен својим слугама и робињама ужива у сјају блага које се тамо налази, одмах је схватио Лун шта се заправо крије иза описаног му замешатељства.

У својој подземној лабораторији (лажној краљевини) његов противник непрестано је усавршавао електронске направе за одашиљање нетачних информација, програме за безбројне симулације безбројних виртуелних стварности, ге-

нетски инжењеринг, кибернетику, активно телепатско дејство на материју (таква дејства не познају просторна ограничења!) а све то у циљу да би се одавде, са овога места, његови злочини безбедно могли реализовати било где у свету. „Морам га спречити у томе”, понављао је у себи као мантру Лун, „али се морам и домоћи плена из најбогатије ризнице јужне Енглеске”. Јер, иако није био зликовац (за разлику од Краља Поноћи), Лун је желео да остатак живота проведе удобно, уживајући на неком егзотичном острву или у некој источњачкој државици налик свету из **1001 ноћи**, у сваком случају – желео је да наредне године проживи лишен терета свакодневице, онако како је о томе сањао и маштао...

***

... Кад сунце већ сасвим село бјаше и мрак њо дубрава измежду њланина зацрни се, кад ни њињице више чуји не мојашну се, кад њлубочајше молчаније свуд завлада, њиад њолоако и њихо роди се месец, обуче у своју слабу светлосиј све њредметје, њокомо долове до којих дојретји не мојаше у црној остјави одежди. Луну ужасно њредстјави се њозоришије: сјроћу месеца сенка оји њредметјов разна њривиђења изображаваше, вихор олујни као да лаћу неку (на којој он дејаше) њо мору бацаше, нека њшруба – каноли она Последња – зачу се.

– Што је њу је – рекне у себи Краљ Снова – чекаји овде нећу, јердо већ је час, веће морам своје намереније окончати!

И ујути се јуноша овај врли ка Уклејом Замку оном, ал’ наједанјути муња севне, јром ужасни њукну и један сјрашни њлас њовика:

– О, Краљу Привида сваке врсије, штиа њебе у месјо ово ујивара мрјивих доведе и како се усуди онима, који мира њојребују, њришесјвијем њвојим немир њричињавајши?

– Ја дошао нисам никоју да немира ирочињавам, већ да де-
ло једно блајојолучно свршим – оићвешта ирићворно Краљ без
Круне овенчан Машићом као круном самом, знајући добро, на-
равоучићелне филозофије иун и закона јестћесћвених иокло-
ник искрен, да никаквих волшебствва не има, и да све ово је
замешаићество неко Краља Поноћи особно.

– Кад се невиним називаш и кажеш да ниси нам на немир
дошао, ићо следуј ми на местћо ићаинствва оићкровићелно – зачу
се изнова Глас и одједном се ићред Луном ићокаже некакав високи,
сав у бело обучени сћарац. У руци једној држао је мач а у друћој
дукћићињу ићорећу, чрез коју Луну назначи да за њим иде. За њим,
у сам онај сћародревни замак...

***

... Није било сумње: „старац” који се засигурно из неког
скровишта обраћао електронски симулираним гласом, да би
се потом у белој одори појавио пред Луном, био је нико други
до прерушени Краљ Поноћи. Или је то била његова холо-
грамска пројекција? Или неки трећи, четврти, пети трик? У
сваком случају, Краљ Снова је одмах схватио да се ради о
његовом судбинском противнику, о особи у чијим су се рука-
ма налазили сандуци брилијантских огрлица, бисера и злата
којих је он дуго, стрпљиво, прецизно до савршенства, плани-
рао да се дочепа.

– Та тајновитост акције, Краљу Привида свих врста, била
ти је од користи – дошапну Луну Краљ без Круне овенчан
Маштом као круном самом. – Јер, очито је да лажном бољару
овом, и поред свих зликовачких моћи којима је овладао,
уопште нису познате твоје намере.

Одакле ти та идеја? Ја у то не бих био баш сасвим сигуран!

– Па зар није на самом почетку јасно записано да ти одлично знаш свој посао? Да си се брижљиво припремио, да те плен чека, да је твоја мотивација врхунска: жеља да заувек, понављам – **заувек**, суштински промениш свој драги, свој једини живот?!

Осокољен оваквом подршком, Лун се спокојно кретао за лажним старцем у белом, лажним бољарем, тј. Краљем Поноћи (можда такође лажним, мада је овај управо тако **себе називао**). Био је поносан што се унутрашњост Уклетог Замка готово у длаку поклапа са планом овог здања до којег он у једној од својих пљачки столећа није случајно допро. Самоуверенији него икада пре, није нимало сумњао да ће за који час скривено благо бити у његовим рукама...

***

... Наједном, букџиња ујаси се и наречени сџарац као да ишчезне. Краљ Снова се сад у јусџој џомрчини најде. Хоџео је и даље најред ходџи, али како до којџод враџа дојде и најџија њихов оџвор, она се с великим звуком заџворе! Зачуди се веома он кад ујледа и друџе оџворе неке, из којих муње севаху и нешџо џодобно душама умрелих излеџаше, јер џакових оџвора не беше на маџи њеџовој. И џомисли Краљ Привџда сваке врџе: „Где си сад, мој Краљу без Круне овенчан Маџџом као круном самом?” И јошџе ово он сасвим ни џомислио није, ал’ више џлаве њеџове сџрашно заџрме и засвеџили се џео ходник у коме он беше као у лавџринџу, и џокаже му се џоново сџарац у исџом оном оделу, држеџи у руџи букџињу џорећу. И каза му сџарац наречени:

– Млади човече, збоџ неусџрашџивосџи и домишљаџџосџи џџвоје можно ћеши у џокајане џасџи. Но слеџуј ми оџеџ, јер дрзновенију џџвومه је оџрошџено...

– Зар? А да ко ми и зашћо љрашћиа? Јер чудесна љојављенија овде уму моме нећосћижима нису: све на свећу које се уму нашем нећосћижимо чини, моћућно јесће. Заћо, блаћородно дело моје учинићии хоћу и ка њему радосно већ хићиим...

– И чак ако мене живоћиа лишићии морао би, заблужденија чинио би исћиа?

– Не заблужденија, јер знано јесће да ћако је како бићии мора. Сада ћаинсћиво **моје** оћкровићельно ћеби можно начићии ми је: еве баи ћу, иза враћиа ових, ћолемо блаћо је скривено знам и намеран сам ћонетћии ћа собом!

И потрже Лун мач свој да прокрчи себи пут не хитрошћу већ силом, но с овим чином збаци са се старац наречени свој бели покров, и показа се одважном и мудром јуноши у истином лику свом...

***

... Оно што је Лун доживео у том часу вероватно се може поредити са ретко којим доживљајем у историји људске врсте уопште! Да ли се слично осећао први човек који је свемиром полетео брже од светлости; да ли се слично осећало живо биће које је прво схватило **моћ** ватре (за разлику од бројних поколења која су осећала само страх од ње); да ли се слично осећао онај древни алхемичар који је први **постварио** Камен Мудрости; да ли, да ли, да ли?...

... Одговор на оваква питања тешко се може наслутити, али се чак ни наслутити не може шта је доживео Лун када је у том часу угледао пред собом – САМОГА СЕБЕ! Не свог двојника или своју клонирану реплику, него управо **самога себе**, себе **лично**, створење које је било управо **он сам**. И које му се обраћало његовим сопственим гласом:

– Зовем се Лун и нисам лажни бољар већ истински Краљ Поноћи. Али сам и Краљ Снова, Краљ Привида сваке врсте, Краљ без Круне овенчан Маштом као круном самом. Четири месеца чекам данашњу ноћ...

– Прекини – узвикнуо је Онај који је једном кренуо да опљачка једно огромно благо. И тада је настала тама какву до тада никада нико није видео, и он се инстинктивно запутио ка вратима иза којих се крило благо. Врата су се сада сама отворила пред њим. Натоварио је сандуке препуне злата, брилијаната, бисера, на седефом украшене кочије које као да су баш њега овде чекале. Четири вранца повукла су плен и са Луном, који је седео на месту кочијаша, излетела из Уклетог Замка. Лун је угледао ведро звездано небо, а када се осврнуо око себе, поново је био пред вратима иза којих се крило благо и која су се сада поново сама отворила пред њим. Поново је натоварио сандуке препуне злата, брилијаната, бисера, са седефом украшене кочије које као да су баш њега овде чекале. Четири вранца повукла су поново плен и са Луном, који је седео на месту кочијаша, поново излетела из Уклетог Замка. Лун је поново угледао ведро звездано небо, а када се осврнуо око себе, поново је био пред вратима иза којих се крило благо и која су се сада поново сама отвараола пред њим...

... **Поново** се финале највећег Луновог пљачкашког похода дешавало **поново** увек на исти начин. Колико дуго је све то трајало – безброј година или читаву Вечност (ако ова дилема није својеврсни плеоназам?) – тешко је наслутити, али се може поуздано наслутити да је током тог немерљивог времена понављања Лун спознао да је он заиста сам у Уклетом Замку, да огромно благо припада управо њему и да је неуспех (или можда успех?) његовог највећег пљачкашког похода заснован на чињеници да је покушао украсти нешто што је заправо већ било његово. „Доћи до нечег што ти на неки начин

већ припада, до нечега што је на неки начин већ твоје, није апсурдан него величанствен подухват”, размишљао је током оних бескрајних понављања Лун, Краљ Поноћи, Краљ Снова, Краљ Привида сваке врсте, Краљ без Круне овенчан Маштом као круном самом, Мајстор над Мајсторима прастарог Умећа, човек који је истински успео да покраде самог себе, једини који је макар – макар и на трен, али неизрециво драгоцен трен – у оном делу Стварности сазданом од Материје доживео физички сусрет са самим собом.

...НАЂОХ СЕ У БЕСКРАЈНОЈ ПЕШЧАНОЈ КЊИЗИ ЧИЈЕ ЈЕ ИМЕ СВЕ(Т)

Појовор

*Свети је нестијао и ојети се рађао,
ја сам се расиросирио Просиором исјуњавајући
њејове најскривеније йоре, сажимао сам духовне
йошеницијале Бића, ошварао Време
и сједињавао ја у себи укидајући њејове йири димензије,
йокреио сам еволуцију
и инверзију Универзума, био сам свејрисуиан,
вечан, неуништив: ја сам сшварао,
йонишијао и йирансформисао,
Ја сам настјао и ишчезавао...*

(Сава Дамјанов, „Истраживање савршенства”)

У једном од сегмената Приче о „неухватљивим” метаморфозама Борхесовог *Алефа*, Френк Даустер је ово дело именовао као „фантазијско искуство симултаног посматрања свих тачака простора и времена”, тј. „халуцијантска потрага за центром лавиринта”. И заиста, постоје она дела која читаоца уведу у „фантазијско-халуцијантску вртоглавицу”, а чију природу не можемо сагледати никако другачије него у

њеном сталном преображају, у доживљају бартовске „експлозије Текста” који се при сваком новом читању опире идеји коначности, нарочито онда када постаје „амблем *Суштинне* кроз Реч”.

Излазећи на српску културну сцену 80-их година прошлог века, књижевној јавности је, у својој формалној екстремности и изразитој херметичности језика, представљена прва прозна књига Саве Дамјанова – *Испраживање савршенства* (1983), која је манифестно указивала на стваралачку свест аутора *младе српске прозе* о замени „истрошених” књижевних парадигми и потреби за новим формотворним стратегијама у полифонији српског постмодернизма. Текстуални универзум *Испраживања савршенства* (Дамјановљева „галаксија **signifiants**”) постао је неизоставна тачка (пре)вредновања: по речима Д. Станојевића, ова књига налазила се на фону оне књижевне парадигме на чијем челу стоји *Хазарски речник* као њен крајњи домет. У критичком перу оцењена као пример „експерименталне екстремности” и „формално најпретендиознији стваралачки покушај” *младе српске прозе* из 80-их година прошлог века (М. Пантић), или пак као „херметична параболо алхемијског трагања за истином” (Н. Шапоња), овај роман(?) је попут „стереографске пројекције” (идеје о бесконачној панорами у једној фотографији), годину дана пре изласка *Хазарског речника*, манифестовао идеју „бесконачне прозе”, „текста-процеса” који у заносима семантизације форме и те како антиципира доцнија истраживања **хипертекста**, нелинеарног читања књижевног дела и концепт **ергодичне** књижевности Еспена Ј. Орсета.

Овај „експериментални роман-река” (Д. Станојевић) и „репрезентативни пример интерактивног хетерогеног дела са ергодичким карактеристикама” (А. Татаренко) опире се било којем облику жанровског утемељења, и може се рећи да

и нема коинциденције у томе што је при штампању првог издања књиге била изостављена планирана поднасловна одредница – *ѝроза*. Као потенцијални „ванжанровски паратекстуални маркер” она би наговестила изразиту хибридно-флуидну природу текста који се пред нама отвара, али у покушају „хватања у коштац” са метаморфозама Дамјановљевог романа(?), можда је најбоље ослушнути реч самог аутора који говори да је *Исѝраживање савршенсѝва* „један до бола *оносѝрани* роман” (у поетичкој формули ИС-КОН-И). Логика језика заумних ромора дословно је присутна у свим прозним књигама Саве Дамјанова, па тако и у његовом последњем роману *Иѝика Јеројолиѝика@VUK*, а у *Исѝраживању савршенсѝва* она јесте јасно „порицање миметичке и антропоцентричне перспективе” (И. Негришорац) фингирањем света херметичних списа, у којем се изнова актуелизује архетипска слика лавиринта као постмодернистичко „мозаичко-калеидоскопско стање хаоса” (С. Н. Бајцар) у „Другој Стварности” света Мистерије, Алхемије и разарања традиционалних симбола.

„Коефицијент иновације” ове књиге препознат је већ у првим критичким текстовима о *младој срѝској ѝрози*, а оно што је њена неоспорна аутентичност јесу „тон религијске објаве” и „глас пророчког казивања” искоришћени као постмодернистички наративни оквир за приповедање *исѝине* о Пра-искони, о моћи Језика и деконструкцији као афирмативном гесту, тј. афирмацији *симулакрума* као оспоравања „оригинала и копије”, „модела и репродукције” – као „сумрака идола” и „постављања субверзије у свет репрезентације” (Делез). У езотеријско-алхемијском спектру симбола који са себе „збацују” традиционалне семантичке ознаке, Дамјанов конструише мултипликовани „магични квадрат” као алтернативни универзум у којем се демистификују и изнова име-

нују појмови **Космос, Језик, Симбол, Име**. У трагању за „јунацима” или семантичким жариштима ове прозе, наилазимо на непрестане мултипликације три аспекта постојања: **Рађање, Метаморфоза и Смрт** (И. Негришорац) и мистичне приче о пореклу **Ветра, Воде и Ватре**, чиме се само у „сигурности привида” могу потцртати нека од тематских упоришта аутора будући да би се свако претендовање на свеобухватност, у овом случају показало као илузиорност.

Текстуалне просторе *Испираживања савриенствива* употребљује и визуелна схема – „Мрежа читања”, која сугестивно шематски асоцира на кабалистичко дрво живота – с тим што представе 10 Сефирота и 22 Пута сада бивају замењене пуним линијама којима су обележене везе у Тексту остварене фуснотама, док су испрекиданим обележаване оне другачије врсте. Тако, читалац добија озбиљан задатак, да у сопственој потрази (ре/де)конструира поетички потез аутора и препозна његове сигнале (у кључу „ергодичке књижности”). Отежавајућа околност свакако јесте и „доследно спроведено начело отешчале форме” (А. Татаренко), али и „несавладивост” језичке бујности у мноштву конструкцијских резова који су текстуално манифестовани мноштвом фуснота и додатних напомена као кодеровских *Разјасница Бића*, које, међутим, не дају одговор али све дубље читаоца воде кроз семантичке тунеле текстуалног лавиринта.

Да аутор успоставља визију „Апсолутне књиге” без Почетка и Краја, показује и умеће инкорпорирања различитих формотворних стратегија. У овом случају то се манифестује визијом цикличног романа и то у два правца: с једне стране, поглавља насловљена словима грчког алфабета формирају нераскидиво тематско и симболичко јединство да се ниједно од датих поглавља не може прогласити првим или последњим – свако поглавље је *Алфа и Омеџа* универзалне Приче,

док са друге стране *Мрежа чишћања* нумерисана је као „нулта страница” што још једном потврђује идеју постојања лавиринта без средишта – идеју „самообнављања” и поновног рађања Космоса „кроз Реч”. (Оваква визија употпуњена је и присуством комплексног симбола Велике Кружнице, који представља једно од кључних семантичких упоришта приче.)

***

Када се 1983. године појавило прво издање овог романа(?), аутор је наговестио његову „хипертекстуалну природу” и формалну „незавршеност” најављујући још један прозни пројекат – *Речник исцртаживања*, који ће остварити „концепт међутекстовности”. Другачије речено, Дамјанов је антиципирао савремена тумачења „текстуалног” и „системског” хипертекста која налазимо код Умберта Ека, где се први односи на могућност нелинеарног читања и „семантичке покретљивости”, а други на општи систем свих постојећих хипертекстова (данас познат као *Интернет*). Уколико се осврнемо и на дефиницију Руднева који као репрезентативни пример хипертекста наводи управо *речник* или *енциклопедију*, долазимо до закључка да Дамјанов, попут књижевног Мага, у време када наука о књижевности још увек није ни дефинисала овај појам, себе афирмише као антиципатора савремених токова, како у српској, тако и у светској књижевност.

И управо књига која се налази пред нама, прва у низу прозног пројекта *Дамјанов: Искони дѣ слово*, изнова реактуелизује ауторову првобитну визују, будући да се *Исцртаживању савршенства* у овом издању прикључују неке од раније најављених одредница *Речника исцртаживања* (које нису постојале у првом издању из 1983. године) – приче које још једном афирмишу Језик и Заум као своје главне јунаке, а које у

својој мистичности постају оне „приче будне ноћи” „Одисеја, божанског патника” (Т. Росић), никада до краја завршене, испричане из „Заума свести”, као једног од могућих светова и смислова.

А шта је могући Свет или Смисао ове књиге?

Из перспективе савременог читаоца, сада када поново пролазим кроз странице *Испјраживања савршенствва*, чини ми се да је концепт „међутекстовности” толико снажан у прозним делима Саве Дамјанова, да се његово целокупно прозно стваралаштво и не може посматрати у изолованим структурама појединачних књига. И ова књига можда највише кореспондира са романом *Ишника Јеройолишника@VUK* јер у њој препознајемо ту аутентичну „апокрифну побуну Атласа” у обликовању Света текста као *лейшиса ойширних вечностии*. У њему се Дамјанов, попут књижевног хазардера, смело игра са светлошћу свемира, али у овом случају **игра** постаје нешто далеко озбиљније од „игре”. Ако се покушамо определити за неке од жанровских детерминација ове књиге, *Испјраживање савршенствва* можемо дефинисати као херменеутички роман (новелу?), као низ херметичних прича повезаних у целину *немимезиса* и искуства *крајностии*, као један сегмент сложене постмодернистичко-барокне слагалице последњег ауторовог романа, са којим ова књига дели и мотивско-тематску и семантичку структуру и у оквиру њеног наратива постаје актуелизовани римејк. Поглавља оба романа пролазе кроз низ метаморфоза: с једне стране она јесу алхемијске, мистичне потраге, оне вечне жудње Бића за сопственом суштином у додиру са метафизичким и окултним; с друге стране оне пројектују идеју аутора да покаже Моћ Језика као једине стварне прокреације у просторима Текста, да нас уведе у лавиринте Прич(к)е као мајеутичке објаве да унапред наметнута стварност није истинско место Спознаје. На сличан начин, у оба

романа, аутор ће објавити Себе: Биће које је увек присутно али и увек одсутно, попут Демијурга или Бога једне „Друге Стварности”. И у мотивском низу у којем се лудистичким принципом дезинтегришу постојећи архетипски и традиционални симболи, роман *Испираживање савршенства* (попут *Ишике*) проблематизује природу и тајне Смрти, активира принцип Божанског Хермафродита у креирању Приче или Химне љубави, принцип цикличног обнављања Космоса али и неспутани Ерос као сложену метафору сазнања које се појављује као снага истинске прокреације Творца и обећање вечности (јер шта је друго покретачка снага писања?). Космичка загонетка покушава се решити у још једном јунаку романа, „свести-у-кретању” која исконску спознају доноси из Заума, Оностраности... из Језика који је ИМЕ.

***

Пројекат *Дамјанов: Искони дб слово* започиње управо из „оностраног” (алхемијског, мистичног, заумног, пророчког) света *Испираживања савршенства*, као „лабиринт свести која је истоимена са Универзумом и Језиком” (И. Негришорац). Пред читаоцем се рађа једна сасвим нова текстуалност, у којој се логиком метаморфоза и дамјановљевског лудизма, *Испираживању савршенства* сада придодају приче – „одреднице” *Речника испираживања* најављеног још 1983. године у првом издању овог дела. Тиме се употпуњује визија „бескрајне пешчане књиге којој је име СВЕ(Т)”, а у којој аутор, попут Адама, речима даје своја имена и остварује визију Текста у којој сваки текст у себе „апсорбује” неки други, а само дело, у које су уграђена иманентна правила читања, егзистира као неразрешива метафора мреже.

„Преображаји”, „Хипостаза љубави”, „Лилит”, „Девица”, „Бауба”, „Повест о Смрдивоју Анђелу и Лепосави Ђаволу”, као и „Лун против Краља поноћи, или ти по простому, Место таинства откровитељно” – приче су које се налазе у овом избору, а на које наилазимо и у другим Дамјановљевим прозним књигама (*Глосолалија, Повести различне: лирске, ејске, но највише неизрециве, Ишика Јеројолишика@VUK*). Попут алхемијског *appendix* оне фигурирају као „скривени роман у роману”, не раскидајући семантичке и мотивске нити са *Ишираживања савршенства*, али исто тако овај прозни циклус могао би се назвати и космичко-онтолошким речником у одгонетању „криптограма света”, на онај начин који аутор експлицитно дефинише у свом последњем роману: „*Свака књиџа суштински представља својеврсни речник (Рјечник?) хијеролифичке, симболике и алеџорија; сходно томе, свако читање јесте својеврсна „exegesa misteria” или „exercitia spirituala” (Ишика Јеројолишика@VUK)*.

Егзистирајући између вавилонског супрајезика, текстуалног хазардерства, ерографских отисака и „мистичних прича о Искони”, овај *appendix* као и сам роман јесте врста „метафизичког прекршаја” који проблематизује три аспекта постојања: **Рађање, Метаморфозу и Смрт** у антропоморфном дамјановљевском пројекту у којем се појмови Светлости, Таме и Истине / Свемира, Језика и Имена / Тишине, Дубине и Извора, баш као што се у *Хазарском речнику* дефинишу у оквиру мотива *првочовека* – *Новој Адама*, сада појављују „прекорачењем есхатолошких међа” у комплексном симболу Божанског Хермафродита.

Прича „Преображаји” отвара овај циклус увођењем ониричког, активирањем „јунака” приче као „заточеника сна” притом потврђујући још једном поетичка начела *Ишираживања савршенства*, а то су снажан продор фантастичног

дискурса којим се интензивирају алтернативна својства фантастике и доприносе утиску „замагљивања” појавног, као и свеприсутство мотива Сна у постизању ефекта „ентропије значења” и „веродостојности илузије” Друге Стварности. Имагинарни хронотоп ониричког отвара пут ка још једној могућности читања *Исцртаживања савршенства* и *Речника исцртаживања* као „постмодерних путописа субјекта кроз подсвесни простор сна” (С. Владушић) . У овој субверзивној онтогенијској или пак филогенијској приповести „плутајући субјекат” доживљава низ метаморфоза: он је и жена, и дете, хермафродит и ембрион, примитивни облик постојања – амеба, да би се потом вратио у првобитну тмину – у само Ништавило, Мрак, Првобитни Хаос, постављајући себе у позицију Бога или Демијурга. Он у „космичкој еротској игри стварања” зачиње „бескрајне светове и безбројна бића” која ће понављати његову Игру. Тиме се још једном потврђује идеја цикличности и наставља започета игра езотерије, мистичности, алхемије. Поново се активира прича о настанку Космоса, о Почетку и Крају, у познатим гласовима неспутаног Ероса и Божанског Хермафродита: „Између две стварности постоји безброј спона, које никада нису исте; између супротних принципа, који проистичу из Једног и који ће поново постати Једно, простира се Синтеза, стални преображаји што воде изворном јединству” (*Исцртаживање савршенства*).

„Хипостаза љубави” у поетичком поигравању са мотивима „мртве драге”, „тамног вилајета” и „ониричком дијалогу Вечности и Смрти” можда је и почетак најснажније химне љубави испрчане у савременој српској књижевности која свој крајњи облик задобија последњим романом аутора *Ишика Јеройолишика@VUK*. Поново активирајући мотив Божанског Хермафродита и жене као „кључног принципа Ми-

стерије”, али и истинског Сна као „вечног дома”, ова прича је пре свега прича о спознаји, о Љубави која нас једина чини бесмртнима, и која потврђује да смрт није „хладна ониричка зима” и „стаклени саркофаг” него ново рађање у којем Биће попут ембриона почива у „сну материце”, тамо где обитава Љубав.

Ове „мистичне ритмове Бића” (Н. Шапоња) у трагању за самим собом, у спознаји кроз Језик и Сан као истинску мајку-утику, прати и прича „Лилит” чија јунакиња кроз Првобитну Таму и повлашћене просторе Текста, кроз лавиринте смислова и дамјановљевски „говор метаморфоза” спаја космички Хаос и Хармонију. У сличном тематском „руху” егзистира и језовита „Бауба” уврштена у збирку српске хорор приче *Сирах и ѿрејейи* (прир. В. Павковић) у којој се дамјановљевски неухвативи Језик и причка која се у њему рађа могу упоредити управо са метафором „уклетог замка” где „све настаје, али и све нестаје” – границе Света јесу границе Текста, а те границе исписује рука аутора. „Лепота и Љубав као недоступност” симболише и природу Дамјановљеве прозе (и природе?) која је играва, недокучива, која се даје само одређеној врсти читаоца, спремно да се усуди... попут Принца или Демона из приче који поседује снагу Одабраног или Одабране у исти мах...

„Девица” попут немиметичког текстуалног универзума сведочи о моћи асемантичког али и заносима семантизације форме у којим се „од крхотина космоса стиже до крхотина текста”. Ова прича поставља питање: како избећи обрасце и куда повести Језик?, надовезујући се на мистерију претходних приповести о објави духовног Свемира и пратњи искре Ума у несталном, херметичном, тамном. Она отвара „поетичке заграде” приповедним персифлажама којима се овај избор и завршава будући да оне још увек не раскидају „поетичке

нити” са *Испраживањем савршенства*, али сасвим смело отварају нови поетички циклус Дамјановљеве прозе који ће манифестно прогласити књига *Колачи, Обмане, Нонсенси*. Дакле, последње две приче из *Речника испраживања* „Повест о Смрдивоју Анђелу и Лепосави Ђаволу” и „Лун против Краља поноћи, или, по простому, Место таинства откровитељно” започињу полемички дијалог са српском и светском књижевном традицијом – Венцловићем, Видаковићем, Л. Костићем, Поом, Ф. Ештоном... Било да су њихови јунаци Лепосава Христина della Salute и Смрдивоје Гнусојевић Малициозус, или пак Лун и Краљ Поноћи, Краљ Снова и Привида сваке врсте, Краљ без круне овенчан Маштом као круном самом, ове приче с једне стране представљају део оног поетичког лука који ће у делу Саве Дамјанова постати „теологија смеха као уметничке доктрине” (Ч. Ђорђевић), али задржавају и кондензују принцип „гносиса и луденса”, „мистично искуство асемантичког”, причу о „знању и незнању” и Другој стварности симулакрума као „места таинства” и суштине Бића из Дамјановљевог првог романа. *Испраживање савршенства* као „свест-у-кретању” (И. Негришорац) заједно са одредницама *Речника* сада читаоцу предочава једну сасвим другачију мрежу читања која остаје несавладиви језички свет међутекстовности и „фантазијско искуство симултаног посматрања свих тачака простора и времена”, али управо његова универзалност, као и моћ аутора да убеди читаоца да „ослушкује срце приче” као „срце Васељене саме” (Т. Росић), нешто је што ће, чини ми се, бити перманентна актуелност ове прозе.

А где је место ове књиге на почетку трећег миленијума? Пишући о деконструкцији као афирмативном гесту, Дерида напомиње да се живот уметничког дела заснива на следећем: преживеће само оно дело које може да рачуна на своје „стваралачко тумачење”, у супротном, оно би било само скуп празних форми и мртвих конвенција... Пред читаоцем је управо једна таква књига... књига која се никада не затвара „до краја” и која се у контексту 21. века више неће тумачити само у оквирина у науци већ устаљених појмова хипертекста, ерго-дичке књижевности или пак реверзибилних читања књижевног дела. Она сопственим „метаморфним потенцијалом” и „семантичком покретљивошћу” која спаја Борхесов „врт са стазама које се рачвају” и „топос укрштања” Итала Калвина (А. Татаренко), сада у новом формалном „руху”, у оквиру прозног пројекта *Дамјанов: Искони дб слово*, реактуелизује мисао аутора о неопходности „еволутивне мутације” књижевног дела и, укључујући у сопствени текстуални универзум и споменуте „одреднице” *Речника исцртаживања*, отвара путеве за нова рецепцијска упоришта. Усуђујем се рећи да је *Исцртаживање савршенства* можда неправедно запостављено у рецепцијском низу Дамјановљевих прозних књига будући да је реч о јединственом роману(?) у савременој српској књижевности, о незавршеном формалистичком пројекту којег у једној изразито мултимедијалној култури каква је култура 21. века сасвим сигурно чека другачија рецепција.

Јасно је да почетак трећег миленијума, у којем дигиталне библиотеке, е-book, Amazon, твистери, блогови, online доступност различитих формата, екранизације, свет видео-игара, кинематографије и т.сл, замењују познати „додир папира” или постају начини „доградње” и нова интерактивна мапи-

рања књижевног текста. Дела М. Павића већ су пронашла пут у непрегледној „магли” техносфере. *Дамаскин* (*йрича за ком-йјуиер и шесйар*) превазишао је границу интерактивне хипертекстуалне стратегије у условима штампаног текста, остварујући визију у којој читалац „кликом” слободно креира сопствену причу, а *Хазарски речник* већ је добио своја мулти-медијална издања и тиме омогућио претварање рецепције у живу перцепцију дела. (Тако нпр. и у електронском издању Шекспирових комада, читаоцима се нуде виртуелне сцене из пишневог живота, костимирани јунаци, инсценације појединих одломака из самога дела...) Док читам *Исйираживање савршенсйива*, сваки пут ми се чини да ова „халуцијантска потрага за центром лавиринта” својом „перспективом доградње” типичном за хипертекст и својом формалном отвореношћу јесте савршен пример „текста-процеса” који у 21. веку лако можемо замислити у новим формалним околностима (и то не само у електронској репродукцији штампаног текста): нпр. на филмском платну, попут оних чувених „метафизичких слојева” А. Тарковског, у форми графичке новеле, видео-пасажа о животу писца, на компјутерском екрану који нас „кликовима” води кроз „мрежу читања”, у видео-игрицама различитих врста: играма симулације, авантуристичким играма, *Role-playing games* или пак *MMORPG*¹, али мултипликовани свет Дамјановљевих јунака сасвим сигурно се може замислити и на позоришној сцени – у савременој драми идентитета.

---

¹ MMORP – Massive Multiplayer Online Role Playing Game (масовна вишекорисничка мрежна игра играња улога). Поента таквих игара је уживљавање у улогу лика који играч сам ствара и којим напредује кроз виртуелни, имагинарни свет.

Дамјанов, један од најрадикалнијих представника *младе српске њрозе* (и високог постмодернизма) направио је смели корак у интегрисању искуства иновације, разградње и експеримената својих претходника у нову Форму. У њој књижевни текст није „структура **signifié?**” већ „галаксија **signifiants**” – велика Различитост и искомско Јединство „говора метаморфоза” у којим овај Маг Речи постмодернистички хаос претвара у нестварно чисту Хармонију Језика. Као „пледоаје тежње за писањем апсолутне књиге” (Н. Шапоња) који је ујединио два чудесна барокна топоса живота – „Живот као Сан и Живот као Путовање” (Т. Росић) књига која је пред нама предочава једну од својих Суштина – њен главни јунак остаје Језик, онај неухватљиви Језик као заумна *мајеуџика*, којим се Дамјанов, попут космичког хазардера, смело поиграва са светлошћу свемира и (пра)искона, сажима духовне потенцијале Бића, отвара време и сједињује га у себи укидајући његове три димензије; он ствара, поништава, трансформише – покреће еволуцију и инверзију Универзума; стално присутан и увек одсутан, остварујући Боетијеву дефиницију вечности: „*interminabilis vitae tota simul et perfecta possessio*” (симултано и савршено поседовање живота без краја). То је онај *Живи Језик*, визија неуништиве силе која поседује Знање. *Истираживање савриенсџива* заједно са *Речником истираживања* потврдило је мисао Пјера Валеријана (*Hyeroglyphica*, 1556) да „говорити хијероглифски није ништа друго до откривати праву природу ствари божанских и ствари људских”, а онај ко у рукама има ову књигу, у „фантазијско-халуцијантској вртоглавици” *Разјаснице Бића*, тек улази у тајне магичне поетичке формуле ИС-КОН-И Дамјановљевог *Светџа* Текста који још једном открива целокупни прозни опус овог аутора

као цикличну обнову и деблокирање структура – „мноштва које тријумфује”. Од *Испираживања Савршенсџива*, преко поетичког заокрета који долази са *Колачима*, *Обманама*, *Нон-сенсима*, па све до оног замишљеног **И** на крају ове поетичке (и можда и животне) формуле оживљене 2014. појавом *Ишике(...)*, сва прозна дела Саве Дамјанова (*Причке*, *Ремек-делца*, *Повести различне(...)*, *Глосолалија*, *Историја као ајокриф*, *Порно-лиџурџија архиејискоја Саве*) постала су део незавршеног *Речника Ајсолуџине књије* чија Мрежа читања започиње управо *Овде* – у књизи о Потрази која никада није завршена, ни за читаоца, ни за аутора, ма из које Стварности он долазио...

Снежана Савкић

БЕЛЕШКА О АУТОРУ

Сава Дамјанов рођен је у Новом Саду 1956. године. Писао је прозу, књижевноисторијске огледе и критику; уређивао неколико часописа и едиција. Предавао на Филозофском факултету у Новом Саду и као гост-професор на низ факултета у иностранству.

Приређивао за штампу дела српских писаца 18, 19. и 20. века. Аутор је антологија старе српске еротске књижевности и постмодерне фантастике, као и више књига уметничке прозе, научнокњижевних студија, збирки есеја и критика. 2011–2012. објавио изабране књижевноисторијске и књижевнокритичке радове у пет томова (*Дамјанов: српска књижевност и искоса 1–5*); 2014. године изашао му из штампе ПОСЛЕДЊИ роман, *Ишика Јеройолишика@VUK*.

Садржај

ИСТРАЖИВАЊЕ САВРШЕНСТВА

α.....	7
δ.....	20
γ.....	30
δ.....	42
ε.....	55
Крај.....	79
Мрежа читања.....	80/0

ИЗ РЕЧНИКА ИСТРАЖИВАЊА

ПРЕОБРАЖАЈИ.....	83
ХИПОСТАЗА ЉУБАВИ.....	88
ЛИЛИТ.....	92
ДЕВИЦА.....	95
БАУБА.....	98
ПОВЕСТ О СМРДИВОЈУ АНЂЕЛУ И ЛЕПОСАВИ ЂАВОЛУ.....	104
ЛУН ПРОТИВ КРАЉА ПОНОЋИ ИЛИТИ, ПО ПРОСТОМУ, МЕСТО ТАИНСТВА ОТКРОВИТЕЉНО.....	110

<i>Наћох се у бескрајној њеичаној књизи чије је име Све(̄и)</i> /Поговор Снежана Савкић.....	119
---	-----

Белешка о аутору.....	134
-----------------------	-----

Сава Дамјанов
ДАМЈАНОВ: ИСКОНИ БЂ СЛОВО

Истраживање савршенства
Из Речника истраживања
Прво издање
2018.

Уредник и рецензент
Ненад Шапоња

Лектура
Снежана Савкић

Коректура
Марија Мејић

Припрема за штампу
Студио Агора

Пласман
Књижара АГОРА
тел. 023-526-738 и 064-648-2288

Издавач
АГОРА
Зрењанин, Коче Коларова 12 А
Агора – издаваштво, Нови Сад, Илирска 16 А
e-mail: ns.agora@gmail.com; www.agora-books.co.rs

За издавача
Драгослава Живков Шапоња

Сајнос, Нови Сад, Момчила Тапавице 2

Објављивање ове књије финансијски је подржао
Град Нови Сад – Градска ујрава за културу

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

821.163.41-31
821.163.41.09 Damjanov S.

ДАМЈАНОВ, Сава

Истраживање савршенства : из Речника истраживања / Сава Дамјанов. – Нови Сад ; Зрењанин : Агора, 2018 (Нови Сад : Сајнос). – 135 стр. ; 22 см. – (Библиотека „Искони бђ слово” ; књ. 1)

Тираж 1.000. – Стр. 119-133: Нађох се у бескрајној пешчаној књижи чије је име Све(т) / Снежана Савкић

ISBN 978-86-6053-233-8

COBISS.SR-ID 325442311